

VATRA NOASTRĂ ROMÂNEASCĂ

ISSN 2360-218X · ISSN-L 2360-218X · ANUL XXIV · NR. 52 (73) · SERIE NOUĂ · OCTOMBRIE - DECEMBRIE 2023

PERIODIC AL FILIALEI JUDEȚENE BOTOȘANI A UNIUNII VATRA ROMÂNEASCĂ

MEMBRII FONDATORI, IN MEMORIAM : IONEL BEJENARU, ION FETCU

1 DECEMBRIE – ZIUA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI
Sărbătoarea MARI UNIRI din anul 1918

25 OCTOMBRIE – ZIUA ARMATEI ROMÂNIEI
Aniversarea eliberării, în 1944, a ultimei localități: orașul Carei

28 NOIEMBRIE – ZIUA UNIRII BUCOVINEI CU ROMÂNIA
Aniversarea DECLARAȚIEI DE UNIRE din 1918
a Congresului General al Bucovinei

30 NOIEMBRIE – SF. APOSTOL ANDREI
Sărbătoarea Națională Religioasă a românilor

PROF. DOC. UNIV. ILIE POPESCU

Un telefon la o oră târzie a serii de vineri 13 octombrie, a.c., din partea unei rude a filologului octogenar Ilie Popescu, ne anunță trista veste a dispariției, din universul pământean, a profesorului. O coincidență dramatică făcea ca acest anunț să se adauge altuia, la fel de trist – un deces în familia mea, succesiune de evenimente funebre care au urmat aceeași cronologie (înmormântarea, duminică) și care a făcut imposibilă...

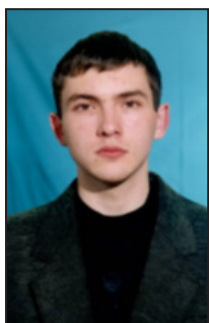
continuarea la pag. 2

ZIUA LIMBII ROMÂNE, ÎN BASARABIA

Și în acest an, Ziua Limbii Române am sărbătorit-o alături de frații basarabeni. De această dată, Redacția revistei „Vatra Noastră Românească” a constituit o delegație mai amplă, formată din redactorul-șef, **Paul-Mircea Iordache**; redactorul **Sergiu Balanovici**, dr. în istorie, muzeograf la Muzeul Județean Botoșani; red. șef-adj. **Iulian Moldovanu**, bibliotecar la Biblioteca Județeană „Mihai Eminescu” Botoșani și **DI Mircea Muraru**, un membru...

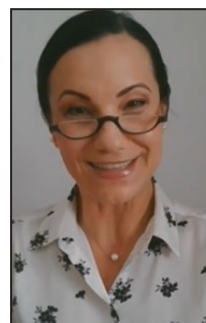
continuarea la pag. 13

CENACLUL LITERAR BOTOȘĂNEAN „ION PILLAT”

Tânărul român basarabean Sergiu Calmic s-a născut la 11 februarie 1987, în orașul Tighina (Bender) din R. Moldova (fostă R.S.S. Moldovenească); a urmat gimnaziul „Mihai Eminescu” din Căușeni, a absolvit Liceul Teoretic „Alexei Mateevici”, urmând cursurile Universității Tehnice din Moldova, dobândind la absolvire calitatea de inginer-arhitect. În prezent, lucrează ca arhitect-inginer la compania americană de telecomunicații SISCO...

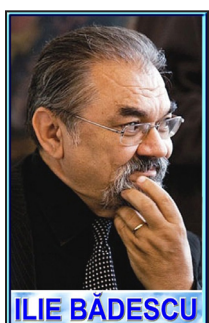
continuarea la pag. 9

EDUCAȚIA TINEREI GENERAȚII

Caz real: „O profesoară de la un colegiu din București a fost înjunghiată de un elev în vârstă de 16 ani în timpul orei de curs. Elevul, nu era un copil problemă sau agresiv. «La data de 5 aprilie 2023, în jurul orei 12,30, în timp ce persoana vătămată, în vârstă de 26 de ani, profesoară la un liceu din municipiul București, începuse ora de predare la clasa a X-a și împărțea foile cu teste către elevi, în momentul în care...

continuarea la pag. 26

IDENTITATE NAȚIONALĂ – IDENTITATE CREȘTINĂ

Noțiunea desuveranizării este antonimul celei de suveranitate a statului, ilustrată și garantată de independența legii sale supreme denumită Constituție. Atunci când Constituția, legea supremă într-un stat, este afectată în favoarea exercițiului uneia dintre cele trei puteri ale statului, ori a unei voințe suprastatale, se vorbește despre deficitul de suveranitate sau, de-a dreptul, despre desuveranizarea statului în raport cu imperativul autonomiei...

continuarea la pag. 10

ANII POSTDECEMBRIȘTI

Conferința cu tema „Migrațiune și mentalități – un sfert de veac de tranziție și bejenie”, susținută de **doctor în științe economice Raluca Prelipceanu**”, a fost o surpriză totală pentru auditoriu.

În primul rând, deoarece **Raluca Prelipceanu** și-a luat masteratul și doctoratul la Sorbona, cu o temă similară, în urma unei ample cercetări făcute direct pe teren, vreme de mai mulți ani, în mai multe țări europene, SUA și Canada, după care...

continuarea la pag. 27

S-a stins din viață, la Cernăuți, Prof. doc. univ. Ilie POPESCU

Un telefon la o oră târzie a serii de vineri 13 octombrie, a.c., din partea unei rude a filologului octogenar Ilie Popescu, ne anunță trista veste a dispariției, din universul pământean, a profesorului. O coincidență dramatică făcea ca acest anunț să se adauge altuia, la fel de trist – un deces în familia mea, succesiune de evenimente funebre care au urmat aceeași cronologie (înmormântarea, duminică) și care a făcut imposibilă participarea mea la ceremonia de înmormântare a ilustrului profesor univ. nord-bucovinean. Un

mesaj de condoleanțe a fost trimis redacției săptămânalului „Gazeta de Herța”, al cărui redactor-șef, poetul Vasile Băcu, l-a publicat imediat, aducându-ne, astfel, o brumă de consolare, gest pentru care îi rămânem îndatorați. După cum am fost informați, prof. univ. Ilie Popescu a fost înmormântat în cursul zilei de duminică, 15 octombrie, în satul său natal, Pătrăuții de Jos, rn. Storojineț, reg. Cernăuți, Ucraina – încă un simbol al „răstignirii pe două hărți” a Bucovinei: alți Pătrăuți fiind și în jud. Suceava, România!!!

Redacția revistei „Vatra Noastră Românească” aduce omagiul său distinsului lingvist cernăuțean, reeditând Interviuul acordat lui Paul-Mircea Iordache de luminosul dascăl, în luna mai a anului 2011.

Uniunea Vatra Românească – Filiala Județeană Botoșani și Redacția revistei „Vatra Noastră Românească” deplâng stingerea din viață a prof. univ. cernăuțean

ILIE GRIJINCU-POPESCU

și aduc un ultim omagiu înaltei sale personalități, a cărei viață a fost închinată slujirii Limbii Române și a națiunii din care a făcut parte, fiind și un apropiat al nostru.

Un destin tragic i-a marcat viața: distinsul dascăl nord-bucovinean a fost un supraviețuitor al gulagului stalinist – deportat la vârsta de șapte ani, cu întreaga lui familie, în „Siberiile de gheață”.

Ca membru fondator al reînființatei Societăți pentru cultura și literatura română în Bucovina „Mihai Eminescu” și Președinte al Societății „GOLGOTA” a românilor victime ale opresiunii staliniste din regiunea Cernăuți, a fost un militant acerb întru înveșnicirea memoriei martirilor regimului sovietic, ridicând troițe monumentale, în multe localități ale regiunii Cernăuți, întru cinstirea românilor nord-bucovineni deportați.

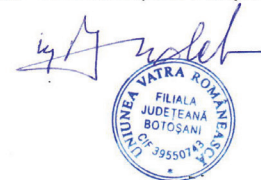
Exprimăm profunda noastră compasiune familiei îndoliate.

Dumnezeu să îi lumineze calea spre Lumina Paradisului!

Veșnica lui pomenire!

Paul-Mircea Iordache.

Președintele Uniunii Vatra Românească – Filiala Județeană Botoșani

Interviu cu Prof. doc. univ. Ilie POPESCU – Președintele Societății „GOLGOTA”- Reg. Cernăuți – Ucraina

Notă de reporter: Profesorul de filologie, docent universitar, Ilie Popescu este una dintre victimele deportărilor staliniste din nordul Bucovinei, el însuși fiind deportat la vârsta de șapte ani, împreună cu întreaga sa familie, în Kazahstan, regiunea Kokceatov, localitatea Arâkbalâk. Tatăl lui a participat la tentativa de evadare din zona ocupată de trupele sovietice (Fântâna Albă, 1 aprilie 1941), încercare soldată cu un masacru al românilor bucovineni, pus la cale și executat de unități speciale ale armatei sovietice. Pentru români, Fântâna Albă reprezintă ceea ce este Katynul pentru polonezi, cu deosebirea că la Fântâna Albă a fost masacrată populația civilă. Sute și sute de bărbați și femei, bătrâni și tineri, mame purtând copii în brațe – încolonați într-o procesiune care se îndrepta spre râul Siret (devenit graniță), coloana având în frunte preoți, cu cruci și prapuri – au fost mitraliați, iar a doua zi îngropați în gropi comune, unii dintre ei încă agonizând. Interviuul a fost înregistrat la sediul Societății pentru Cultura și Literatura Română în Bucovina „Mihai Eminescu” din Cernăuți, la data de 7 mai 2011.

P.M.I.: *Stăm de vorbă, la Cernăuți, cu Dl. Prof. doc. univ. Ilie Popescu, erou al supraviețuirii în gulagul stalinist, în prezent, prof. doc. univ. în filologie și Președintele Societății „GOLGOTA”, societate care are ca obiectiv restabilirea adevărului în legătură cu crimele stalinismului și totalitarismului post-stalinist. În acest periplu nord-bucovinean, dorim să strângem legăturile cu frații noștri de aici, să strângem legăturile între societățile noastre culturale.*

Domnule profesor, ați supraviețuit gulagului stalinist și ați militat pentru limba română, în perioada regimului dictatorial post-stalinist; Vă rog să ne prezentați ce considerați dumneavoastră mai relevant...

I.P.: A vorbi despre calvarul gulagului stalinist nord-bucovinean înseamnă a vorbi despre cele trei etape: în primul rând, prima etapă a constituit-o asasinarea românilor bucovineni la Fântâna Albă; a doua este deportarea unor întregi familii de bucovineni – chiburii și intelectuali satelor – în închisorile din Siberia și Kazahstan; a treia etapă fiind deznaționalizarea populației locale, prin aducerea populației

alogene, din teritoriul fostei Uniuni Sovietice, în locul românilor deportați, și trecerea școlilor la predarea cursurilor în limba rusă; Tot aici se înscrie și schimbarea toponimiei tradiționale, în mod abuziv, fără nici o motivare istorică...

P.M.I.: *Când s-au întâmplat toate acestea?...*

I.P.: Au fost două perioade: 1940-1941 și 1944-1953, când forțele staliniste au întreprins genocidul etnic, prin deportarea populației băștinașe și înlocuirea ei cu populație alogenă – ruși, ucraineni, caucazieni, sau din alte părți ale Uniunii Sovietice – astfel încât, la un moment dat, ne-am pomenit că românii sunt în minoritate, și nu majoritate, cum erau la început. Toate acestea s-au întâmplat din porunca lui Iosif Vissarionovici Stalin și, bineînțeles, cu concursul cozilor de topor locale. Se constituia, în vederea executării nelegiuirilor staliniste în plan local, așa-numitul „triumghi operativ”, format din trei persoane. Acestea semnau un document, prin care cei vizați erau calificați drept „dușmani ai poporului”. „Triumghiul operativ” era format din reprezentanți ai puterii (primar sau un președinte de colhoz) și din oameni simpli, din zona de jos a societății, devotați regimului stalinist. Ei semnau acest document și, de regulă, tot ei ocupau, după aceea, gospodăria celui deportat. Sistemul „triumghiului operativ” a funcționat până în anul 1953, la vedere, apoi, el s-a menținut până în anul 1991, dar în ascuns. După moartea lui Stalin, a început să se mai „dezghețe” lucrurile. În perioada stalinistă, „triumghiul operativ” făcea ce voia, aceștia nefiind controlați de nimeni. Sistemul le permitea. Ei, uneori, erau „mai catolici decât Papa”, zicând: „Ni se cer 20 persoane pentru deportare... punem 40!”. Erau familii întregi deportate. Veneau noaptea și ridicau populația, ca hoții; Dimineața, oamenii întrebau: „Unde-i familia aceea?!”... Agenții stalinisti spuneau că este posibil să se fi dus peste graniță... în România.

P.M.I.: *Toate acestea, probabil, erau dirijate, din umbră, de sistemul securității de-atunci...*

I.P.: Fără discuție, la început era N.K.V.D., apoi, s-a numit K.G.B.

Triunghiul era doar fața văzută, fața nevăzută erau organele de securitate sovietice. Cozile de topor erau români decăzuți dar, unul din cei trei, trebuia să fie de la raion. Listele le făceau localnicii. Pentru deportări erau vizați, în primul rând, gospodarii fruntași ai satelor, chiaburii.

P.M.I.: *Cum justificau localnicii din „triunghi” activitatea lor colaboraționistă, aveau un nivel de conștiință așa de josnic?!...*

I.P.: N-aveau nici un fel de conștiință, aveau numai interesul material! – să intre în casele și averile celor deportați. În Pătrăuții de Jos, de unde sunt eu, au fost numeroase cazuri. Prin calvarul deportării am trecut și eu. Sunt născut în '39, trebuia să ne ridice în '41, prin aprilie, dar n-au reușit. Pe 1 aprilie 1941, s-a organizat plecarea satelor de pe valea Siretului spre patria istorică. A fost o diversiune. Au fost preveniți să nu plece, pentru că vor fi împușcați la graniță, dar oamenii n-au crezut: agitatorii stalinistiști îi instigau la plecare! S-au dus cu miile spre graniță, în plină zi, incolonați, cu preoți în fruntea lor. În coloana aceasta a fost și tata. El n-a mai ajuns până la graniță. La graniță așteptau trei mitraliere, care au început să secere oamenii.

P.M.I.: *Peste două luni și jumătate, la 22 iunie 1941, avea să înceapă atacul împotriva Uniunii Sovietice... și venirea armatelor române.*

I.P.: Oamenii nu mai puteau suporta impozitele și dările. Oamenii, obișnuți cu libertatea pe care au avut-o înainte de 1940, n-au mai putut răbda și-au plecat, cu tricolorul în frunte, cu preoți, cu mame cu copii în brațe, ziua mare.

P.M.I.: *Dar oamenii nu-și dădeau seama că rușii îi vor împușca la graniță?!...*

I.P.: Existau provocatori care spuneau: „Oameni buni, plecăm la Hliboca (denumirea stalinistă a localității Adâncata, n.r.), la centru, și o să ne dea drumul, fiind pașnici și neînarmați”. Unii, dintre ei, îi îndemneau să treacă granița. Ei, sărmanii, nu pricepeau care-i situația. Problema avea, în consecință, două aspecte: cei ce vor intenționa să plece, să fie împușcați, iar familiile rămase să fie deportate ca „dușmani ai poporului”. Tata a pornit, a fost prins, arestat și condamnat la moarte. Acasă a rămas mama, cu opt copii, care trebuiau deportați.

P.M.I.: *În acest fel, sovieticii au decapitat elitele economice și culturale ale satelor...*

I.P.: Am scris o carte: „Drumul spre Golgota”, despre gulagul stalinist... Este o carte emblematică, pentru că, ce s-a întâmplat cu familia noastră s-a întâmplat cu mii și mii de alte familii din nordul Bucovinei.

P.M.I.: *Dumneavoastră sunteți un simbol al supraviețuirii, în pofida atrocităților staliniste!*

I.P.: Pe tata l-au condamnat la moarte prin împușcare, confiscarea averii și deportarea întregii familii... Când au venit să ne ridice, mama l-a născut pe cel mai mic, pe Costică; era lăuză. Agenții stalinistiști și-au zis: să o mai lase câteva zile, să se mai întărească. Pe tata l-au luat și, timp de 45 de ani, n-am mai știut nimic despre el. Tata a murit în anul 1942, de foame, în Siberia. În perioada stalinistă și totalitară nu te puteai interesa de soarta unui „dușman al poporului”. Așadar, între timp, a început războiul... și n-au reușit să ne ridice pe noi. Mama s-a bucurat. În 1944, rușii au revenit. Era și-o glumă: „Măi, care-au fost cei mai buni ruși?... acei care au venit în 1940, sau cei care-au venit în 1944?... Păi, cei din '40, pentru că au venit și s-au dus, dar aștia, din '44, nu mai pleacă”... Mama s-a refugiat într-o ascunzătoare, sub pământ, și timp de aproape un an de zile casa noastră a fost supravegheată. Din familia noastră au fost judecate trei persoane, noi fiind, în fapt, zece – opt băieți și două fete. O soră, Silvia, a reușit să fugă în România și am rămas nouă. Fratele cel mare era medic în sat, dar s-a îmbolnăvit de tifos, murind în 1945. Mama a stat ascunsă până în 1946 – eu aveam 7 ani, iar fratele Costică, 5 ani. Când mama a venit să ne vadă, într-o noapte, a fost prinsă și, toți am fost deportați în raionul Arâkbalâk, regiunea Kokceatov în Kazahstan. Ne-au arestat în noaptea aceea și ne-au închis în camere, casa fiind înconjurată de trupe. Ne-au pus în vedere să ne luăm ce putem și ne-au aruncat într-un beci la Hliboca (Adâncata, n.r.). Aici am stat trei săptămâni și, apoi, ne-au dus într-un lagăr la Liov (astăzi, Lvov n.r.), sub cerul liber, iar după aceea, ne-au îmbarcat și ne-au dus la închisoarea din Harkov. Calvarul a continuat și aici. Cea mai strașnică închisoare pe care am văzut-o, în viața mea: garduri din sârmă ghimpată, câini dresați, patrulile înarmate! Am stat și-aici câteva luni – pe un frig cumplit și într-o continuă înfometare (ne-au ridicat pe 25 august 1946 și acum era prin octombrie-noiembrie); Am ajuns în Kazahstan, cu câteva zile înainte de anul nou, 1947. Aveam îmbrăcăminte numai ce-am apucat să luăm pe noi, la plecare. Era să murim, cu toții, de foame și de frig... Ne dădeau trei porții de mâncare – *balantă* se numea porția de mâncare din închisoare – pentru nouă suflete. Dădeau doar trei porții

pentru că doar trei persoane au fost condamnate: Todirică, Ionică și mama, restul familiei fiind ridicată de-a valma – copiii minori nu erau trecuți în evidențele lor. Mama împărțea cele trei polonice cu *balantă*, la cele nouă suflete – o matematică a disperării!...

P.M.I.: *Și nu v-ați plâns la comandanții închisorii?*

I.P.: Cui să te plângi?!... Gardianului?!... Ei susțineau că suntem „dușmanii poporului”, care trebuiesc omorâți...

P.M.I.: *Vă brutalizau, vă loveau?...*

I.P.: Pe noi, copiii, nu ne băteau, dar pe frații mai mari îi băteau!... Și pe mama au bătut-o! Ii trânteau, îi înjurau. Pe noi, cei mici, dacă ne loveau, puteau să ne omoare... Nu ne dădeau mâncare, iar noi ne țineam de catrința mamei și plângeam de foame... Toți eram într-o celulă...

P.M.I.: *În Kazahstan, cum s-au desfășurat lucrurile?...*

I.P.: Cât eram pe drum, mama ne mângăia cu pasaje întregi din Sfânta Scriptură...

P.M.I.: *Ea avea o carte, la ea ?...*

I.P.: Nu! Ea, din capul ei! Mama a fost un pedagog extraordinar: ea știa ce să facă! Noi plângeam și ceream: „Mamă dă-ne de mâncat, că noi murim!” Și, mama începea să ne povestească pasaje întregi din Biblie. Așa ne mângăia, până ce noi adormeam și ea, deasupra noastră, plângea – noi o auzeam, când s-adormim. Era tragic!...

P.M.I.: *Și eroic! – pentru că a reușit să facă ca să supraviețuiți...*

I.P.: Când mama obosea, un frate mai mare spunea povești... Cea mai frumoasă poveste, pentru noi, era Făt-Frumos – nouă ne plăcea pentru că el, Făt-Frumos, se lupta cu zmeul, pentru noi, zmeul era Stalin – și noi voiam să vină un Făt-Frumos să ne elibereze... Eram copii și aveam fanteziile noastre... Și-așa am ajuns în Kazahstan. Ne-au aruncat din tren în omăt, dar acolo începe o nouă tragedie: lemne nu erau; bordeiul în care am intrat – săpat în pământ – era înghețat, avea gheață pe pereți! Noi, copiii, când am văzut pereții aceia, ni se păreau fantastici, din cauza reflexelor gheții – pe pereți era, cam de-un deget, omăt!...

P.M.I.: *Dar cu ce-ați făcut lumină? Ați avut un opaiț?... Ce-ați avut?...*

I.P.: Și-aici e o întreagă istorie: când ne-au lăsat acolo, fără nimic, mama a văzut că erau cruci, într-un fel de cimitir – erau pe jumătate putrede și căzute. Noaptea, mama s-a dus cu fratele Ionică și a luat cruci, de-acestea, în spate...

P.M.I.: *Lupta pentru supraviețuire!*

I.P.: Și când mama ducea crucile acelea în spate – ea era mai slabă, mai cădea și iar se ridica – ea refăcea drumul lui Hristos pe Golgota!

P.M.I.: *De aici v-ați inspirat pentru numele organizației pe care-o conduceți?... sau este simbolul general cunoscut?...*

I.P.: Da! Da! Toată simbolistica e a mea!... Și mama cădea, dar Ionică-i spunea: „Mamă nu cădea, că aceia așteaptă în bordei și dacă nu-i încălzim, până dimineața îngheață și s-a terminat cu noi!”... Și ea tot mergea și cădea și fratele meu o ridica. Dar ea spunea: „Doamne, să nu mă vadă lumea că eu duc crucile din cimitir și ce-o să spună lumea?... că suntem niște anticriști, veniți de nu știu unde”...

P.M.I.: *Profanare de morminte... aparențele așa erau...*

I.P.: Deci, era o problemă foarte serioasă... Eu i-am auzit când au ajuns în ogradă. Când a început focul să-ncălzească, a dispărut poezia și-a început proza: lutul a început să se dezghețe și să-mi cadă pe cap – eu, nefiind spălat de luni de zile, am simțit cum a început să mă mănânce tot trupul și plângeam.

P.M.I.: *Cred că erau ciuperci, lutul era impregnat cu ciuperci, cu sporii acestora...*

I.P.: Dar când au adus lemnele acelea, cea mai strașnică problemă, pe care-am avut-o, a fost: cum să se-aprindă focul. Nu s-aprindea focul!...

P.M.I.: *N-aveați cu ce... cremene, n-aveați pe-acolo?...*

I.P.: Cu ce-aprinzi focul?... Era o problemă extraordinară!... Nu știu care frate avea câteva chibrituri...

P.M.I.: *Doamne!...*

I.P.: Și când dădea să-l aprindă, chibritul se stinge... Noi stăteam și ne rugam: „Doamne, fă o minune, să se-aprindă focul ăsta!”... Rămăsese un singur băț de chibrit și ne uitam la dânsul, ca la o minune...

P.M.I.: *De el depindea viața dumneavoastră!...*

I.P.: Da! Dacă bețișorul acela se stinge, era gata cu noi!... Și-atunci s-a aprins!... Pentru că a vrut Dumnezeu, ca să nu murim de frig!

P.M.I.: *Un adevărat miracol!... ca și lumina care vine la Mormântul de la Ierusalim...*

I.P.: Și s-a aprins focul și noi am uitat de foame și ne-am bucurat. Și s-au rugat lui Dumnezeu – eu nu știam rugăciuni, dar îi vedeam că plângeau în genunchi și stăteau cu mâinile spre cer...

P.M.I.: *Și-ați întreținut, dup-aceea, focul, ca să nu se mai stingă...*

I.P.: Da! Ne-am dus pe câmp și am cules balebă uscată!

P.M.I.: *Tizic, cu un miros îngrozitor...*

I.P.: Ce miros?!... Făceai orice, numai să nu îngheți!... Noi, când am ajuns acolo, ne-am trezit într-o Schyla și Caribda: ori înghețam de frig, ori muream de foame! Așa era... Noi, când am ieșit din ograda casei noastre (cu mașina aceea neagră, cu oamenii aceia, îmbrăcați în negru, în urma noastră), ne însoțea, mereu, încă un personaj: moartea!... Și pâinea era neagră, cleioasă, un fel de pâine, ca un fel de hlei...
P.M.I.: *De aceea îi zic ei, „hleba”!*

I.P.: Ha! Ha! Exact! Ai, mata dreptate! Eu nu pricepeam multe și mă cruceam de ce se întâmpla în lumea aceea. Aveam doar 7 ani și printr-acestea am trecut. Ne-am dus la ei să ne plângem. Ei au spus că la ei figuram doar trei persoane și au întrebat: „De ce n-ați plecat acasă?”. Dar cum să plece niște copii singuri, șapte mii de kilometri?!... Cum să plecăm noi?!... Era absurd!... N-aveți idee ce făceau ei!...
P.M.I.: *Deci, nu era legendă că ei, dacă pierdeau un prizonier, luau un oarecare de pe stradă și îl complutau efectivul...*

I.P.: Da, într-adevăr, așa! Lucruri incredibile, îngrozitoare, pe care le-am văzut eu, un copil!... Mama a început să umble cu cerșitul!...
P.M.I.: *Erau sate de localnici?...*

I.P.: Nu! Eră aduși și deportați, ceceni, inguși – și chiar eu învățasem limba lor, uite: mai știu să număr până la zece, în limba lor (și numără... n.r.); Și ei erau în aceeași situație și umblau, toți, cu cerșitul. Ei vorbeau limba lor, dar noi aveam o durere comună: lupta cu foamea și cu dușmanul comun: moartea. Și eu umblam cu cerșitul... Eră un fel de băștinași, nu știu de unde erau ei acolo...
P.M.I.: *Coloniști, probabil!*

I.P.: O parte! O parte erau cazaci, alții deportați, satul acela așa era.
P.M.I.: *La imperiul țarist s-a adăugat imperiul bolșevic – sovietic – care a dus aceeași politică de colonizare și deznaționalizare...*

I.P.: Umblam cu mâna întinsă: unii îmi dădeau o bucată de pâine și un pahar cu lapte sau ce-aveau ei pe-acolo, de-ale gurii; alții ne luau de fundul pantalonilor și ne-aruncau în omăt – era iarnă, era frig – și spuneau că: „Acesta-i dușmanul poporului!”. Nu erau toți așa. Primul cuvânt pe care l-am învățat, în limba rusă, a fost „pomiloveti-nas” (miluiți-ne!, n.r.). Acum eu vorbesc limba rusă, perfect... Când a venit vara, mama ne-a dat niște bețigoare și, cu ele, scobeam pe lanuri să căutăm cartofi înghețați. Era frig și mâinile ne înghețau...
P.M.I.: *Dar, cartofii nu intraseră în putrefacție... erau, încă, înghețați...*

I.P.: Da! Eră unii înghețați – când îi strângeai în mână, se transformau în praf – erau înghețați dur. Mama puneă acolo niște tărâțe și făcea, cu acești cartofi, niște turte.
P.M.I.: *Sare, aveți?*

I.P.: Da! Eră acolo...
P.M.I.: *Și, bani? De unde făceți rost?...*

I.P.: Mama luase de-acasă un țol (lăicer, n.r.) și vindea câte o bucată din el, la localnici; mama a fost foarte deșteaptă femeie!...
P.M.I.: *Covoarele bucovinene se comercializau, prin forța împrejurărilor, în Kazahstan...*

I.P.: Ionică, fratele mai mare, învățase, la Suceava și Pătrăuți, cizmărie... Ca să supraviețuim, mergeam pe câmp și culegeam spicele rămase în vara trecută de la seceriși și, cu ele, făceam ciorbă...
P.M.I.: *Dar spicele erau încolțite?... verzi? ...*

I.P.: Ce verzi?!... Primăvara, am găsit spice – după ce colhoznicii strângeau recolta, deci, după iarnă; Grâul nu era încolțit. Noi colindam ogoarele în căutarea spicelor... Și, încă o întâmplare dramatică din viața mea a fost asta: Fratele meu mergea în fața mea iar eu, în urmă. Eră așa de slăbit, că n-am mai putut merge – dar nici nu puteam striga ca să fiu auzit, eu băguiam: „Nu mă lăsa aici, că mă mănâncă lupii!” – șacalii aceia. El n-auzea și mergea înainte...
P.M.I.: *Nu puteați, n-aveți glas!...*

I.P.: Eu, când strigam, aproape că nu mă auzeam eu... El numai n-auzea și gata! Dar, la un moment dat, a întors capul și m-a văzut rămas în câmp. S-a întors, m-a luat în brațe, iar sacii i-a pus peste umăr. Și, când mergea, i se mpleticeau picioarele... Atunci eu i-am spus: „Măi Petrică, lasă-mă!... că eu m-oi târa după tine”. M-am coborât și, încet-încet, am ajuns acasă. Mama a făcut o ciorbă cu buruieni comestibile, de pe câmp...
P.M.I.: *Mama le cunoștea, probabil...*

I.P.: Noi vedeam ce făceau ceilalți copii din sat... Și ei mureau de foame... Noi umblam în ceată, mai mulți...
P.M.I.: *Urzici, ați mâncat?...*

I.P.: Da, cu brațul! Dar ce n-am mâncat noi?!... Numai să nu murim... și brusture! – rădăcinile le mâncam.

P.M.I.: *Potbal, mai este!...*

I.P.: Dar, ce n-am mâncat?... Să vezi ce s-a întâmplat odată: umblam cu frate-meu, Costică, pe câmp – buruienile erau mari și el n-a văzut o groapă – și-a căzut în groapă! Era slăbuț și plângea, dar eu nu l-am auzit. Și-am venit acasă, fără dânsul... Și, când vin acasă, mama spune: „Dar unde-i Costică?... Iliuță, unde-i Costică?!”... „Păi, n-a venit acasă?!”... „Dar unde l-ai lăsat?” „Măi, băiete!”... Au alergat frații mei, mama, să-l caute. Mama își rupea părul-n cap de necaz! Eu tremuram de frică, să nu mă bată, pentru că eu eram vinovat – eu nu țin minte cum, dar, probabil, mersesem pe alt drum... Și s-au întors acasă fără să-l găsească... Dar, Ionică, fratele cel mare, a zis: „Eu mă mai duc o dată! Eu nu las treaba așa!”... Toți plângeam... Și cum mergea Ionică – de-acum era târziu, era noapte...
P.M.I.: *Mergeau noaptea!... Români curajoși, urmașii lui Ștefan!...*

I.P.: Da!... Și l-au găsit. L-au luat în brațe și l-au adus. Eu țin minte cum cântau cântarea aceea a Sionului. Cânta mama: „Peste munți și dealuri, / Sunt cu Dumnezeu, / Apa cristalină / Murmură mereu: / Mur, mur, mur, / Domnul este bun!”...
P.M.I.: *O priceasnă!...*

I.P.: Da! Cântau ei, acolo, de bucurie! I-au mulțumit lui Dumnezeu că l-au găsit pe Costică! Mama-l legăna pe brațe și el, săracu, așa a adormit. După aceea, ei s-au dus la Miliție și mama i-a scris o scrisoare lui Stalin.
P.M.I.: *Și v-au eliberat?!...*

I.P.: Stalin a primit scrisoarea pe 24 martie – nu-i scris anul dar, asta rețin: 1947. Eu văd, ca acum, scris cu albastru, „24 martie” – mama, când a scris scrisoarea, a uitat să pună data. A scris-o în limba română, pe opt pagini.
P.M.I.: *Și-ați găsit scrisoarea aceea?!...*

I.P.: Scrisoarea a ajuns la Moscova. Cum a ajuns, să vezi! Fratele meu s-a dus la securitate și, prin semne, nu știu cum, s-au înțeles ei – fratele meu nu cunoștea limba – și a spus așa, cumva, poate cu translator: „Dați-mi mie un cuțit și o piele de vițel și voi veți avea încălzări, care să strălucească! Dați-mi pielea de vițel și, peste o lună de zile, eu vă dau încălzările, pentru voi și doamnele voastre!... Numai cu o singură condiție: scrisoarea, pe care o s-o scrie mama, lui Stalin, dați-i drumul, de-acolo!”. Ei nu trimiteau scrisorile la Moscova! Nu voiau să trimită scrisorile!... Ei au tăiat capul la vițel, l-au jupuit și i-au adus lui fratele-meu pielea vițelului... – „Na-ți, măi!” – Fratele meu învățase patru ani, la Pătrăuți, cizmăria.
P.M.I.: *Dar, de unde a avut substanțe pentru dubit pielea vițelului?...*

I.P.: Ei, da! A știut, era coaja de mesteacăn, știa el ce să facă!...
 ...Și a pus pielea la dubit și a prelucrat-o, le-a făcut cizme și le-a dus lor. Și-atuncea, ei și-au zis: „Hai, măi, să trimitem scrisoarea!”. Și-au trimis scrisoarea. Scrisoarea a ajuns la Moscova... De-acolo, au trimis o comisie. Dar n-au trimis-o de-odată: au lăsat încă doi ani de zile, ca să murim toți, de foame! Comisia a analizat și a văzut că n-am fost vinovați. Ne-au eliberat, peste încă doi ani de zile! În doi ani de zile, am fi putut muri, și nu o dată!
P.M.I.: *Deci, eliberarea s-a făcut ca urmare a scrisorii?*

P.I.: Da! Scrisoarea a ajuns la Stalin – la o comisie de-a lor – și-acolo ei au tradus-o, pe jumătate de pagină. Eu am văzut asta...
P.M.I.: *Text sintetic!*

I.P.: Da! O sinteză a scrisorii! Ea, mama, nu știa adresa și a scris așa: „Către Tovarășul Stalin: Tovarășe Stalin, către Dumneavoastră se adresează o româncă. Nu știu limba rusă, dar știu limba moldovenească”... și eu mi-am zis: „Scrie mamă „românească”! Dar, ea așa a scris. Eu n-o condamn pe mama, dar... Și spunea, mai departe, că nu e vinovată și altele. Scrisoarea aceea au trimis-o la KGB, aici. Și-aici, Procuratura a luat măsuri și-a pus-o la dosar – și tata, și mama aveau dosar la KGB. După 1988, când restructurarea a început să clatine sistemul...
P.M.I.: *Da, Perestroika!...*

I.P.: Da, Perestroika – eu o numesc: catastrofa sistemului! Eră o perioadă... Eu am o zicală: „Când apa e tulbure, se prind pești mari”... Deci, eu m-am dus la ei și-am spus: „Dați-mi scrisoarea mamei!”. Djerzinschi, C.K.-istul, era atunci. Am scris o scrisoare în limba rusă... Au trimis, să vorbească cu mine, pe unul cu un grad mai mic și, stând în fața mea, se uita la mine și mi-a spus: „Să nu deschizi nici o pagină, copiați numai scrisoarea mamei!” – asta, pentru a nu vedea eu, informatorii lor. Scrisoarea este publicată în volumul „Drumul spre Golgota”. Mama nu puneă semnele de punctuație – i le-am pus eu! Eră perioada lui Gorbaciov...
P.M.I.: *Revenind la problematica zilelor noastre: Cum îndepliniți aspirațiile populației românești de aici, din nordul Bucovinei, de*

emancipare din mizeria spirituală în care a fost ținută în perioada sovietică?...

I.P.: După prăbușirea imperiului sovietic, s-a revenit – să spunem așa – la drepturile minorităților. Au apărut societăți ca: „Mihai Eminescu”, pe care o conduce, acum, Vasile Băcu; În 1991, la 30 martie, a fost fondată societatea „GOLGOTA” – pentru cercetarea represiunilor regimului totalitar.

P.M.I.: *Această sintagmă include atât perioada stalinistă cât și cea poststalinistă...*

I.P.: Am întocmit Statutul și-am început să facem listele celor decedați...

P.M.I.: *Dar, de unde?... Pe ce bază întocmiți listele?*

I.P.: După fondarea societății, am început să facem filialele. În prezent nu mai este permisă înființarea de filiale.

P.M.I.: *Constituția nu permite?*

I.P.: Dacă societatea este la nivel de țară, filialele se înființează numai la nivel regional. Așa sunt prevederile legale. Dacă societatea este regională, atunci are dreptul să aibă organizații primare, adică listele cu membri și atât. Și noi am început, prin sate, să facem acest lucru. Oamenii aveau dorința să facă și noi i-am îndrumat cum să facă listele. Este o treabă foarte serioasă. Noi îi ajutam!

P.M.I.: *Am înțeles.*

I.P.: Ei strângeau, acolo, bani și, pe această bază, făceau monumentele.

P.M.I.: *Cu subvenții de la Primărie, de unde?...*

I.P.: Cu permisiunea administrației Primăriilor, a administrației locale. Am început să ridicăm cruci comemorative și, cu ajutorul preoților, le sfințeam. Fac aceasta cei care au supraviețuit gulagului, rudele acestora și oamenii de bună credință.

P.M.I.: *Și, ostilitate, din partea autorităților, nu ați întâmpinat?...*

P.I.: Nu ! Nu! Din contră! Aici, eram una, pentru că și ei au avut de suferit. Calvarul acesta a trecut și peste ucrainenii! Cum am suferit noi, au suferit și ei!

P.M.I.: *Absolut! Stalin i-a înfometat, i-a deportat!...*

I.P.: Pe baza capitolului din Statut, am căpătat drepturile înscrise, legitimație, anumite înlesniri – care, în ultimul timp, au fost reduse numai la trei, din lista inițială. Nu știu, de ce!... Am început să publicăm amintirile supraviețuitorilor, în volume distincte. Eu am scris monografia satului, pe 220 pagini „Pătrăuți pe Siret – istorie și contemporaneitate”. Și-acolo, un capitol este „Calvarul românilor din satul meu”.

P.M.I.: *Dar satele – vorbesc de satele cu populație românească –, la ora actuală, mai au rămasă populație românească, după deportări?...*

I.P.: După ce a trecut valul persecuțiilor și calvarul gulagului stalinist, au început să vină populații străine, din răsărit...

P.M.I.: *Colonizările binecunoscute în statul țarist, dar și în cel sovietic...*

I.P.: Da! Pe noi ne-au dus încolo și de-acolo au adus populație străină, practic, din tot imperiul sovietic.

P.M.I.: *Dumneavoastră sunteți profesor universitar de filologie...*

I.P.: Da, în prezent sunt pensionat, dar am predat în cadrul Universității din Cernăuți, la catedra de lingvistică și am reușit să public, în mai multe limbi, două cărți de specialitate... Mi-a plăcut, și-am scris!...

P.M.I.: *Dar Universitatea, în prezent, este ucraineană....*

I.P.: Avem o secție în limba română – o catedră de limba română.

P.M.I.: *Românii de aici, dacă vor să învețe în limba română, în sate și orașe, pot?*

I.P.: Da! Au școli cu predare în limba română, din clasa I până în clasele superioare. Se mai deschid clase paralele în limba ucraineană...

P.M.I.: *Dar, de liceu?*

I.P.: Depinde de părinți, cum optează ei!

P.M.I.: *Există o libertate deplină privind alegerea școlilor sau secțiilor cu predare în limba română?...*

I.P.: Aici, depinde mult de părinți! Cei care mai au în suflet ceva românesc, dau copiii la școala cu predare în limba română; Cei care vor să aibă copiii șefi, sau un loc cald sub soare, îi dau la grupa ucraineană. Dar astea sunt cazuri rare. Dacă toți românii ar fi adevărați patrioți, n-ar fi problema aceasta!

P.M.I.: *Dar, pe plan local, aveți relații cu autoritățile, în calitate de președinte al unei asociații civice?... În cadrul organismelor administrative, reprezentarea românilor este doar simbolică?...*

I.P.: Poate câte unu-doi, pe ici, pe colo. Restul sunt ucrainenii.

P.M.I.: *Dar procentul de 20% n-ar trebui să vă confere un anumit număr?...*

I.P.: Așa ar trebui să fie: președintele ucrainean, dar adjunctul, nu; Și, mai în jos, un secretar ar trebui să fie român!...

P.M.I.: *Nu-i prevedere constituțională sau...*

I.P.: Așa-i! Când pun la vot, ei votează cum vor, fiind majoritari...

P.M.I.: *Minoritatea se supune majorității...*

I.P.: Nu se pot ridica probleme, pentru că se consideră democratic.

P.M.I.: *Dar, măcar, românii sunt uniți în opțiunile lor politice sau și-aici există dezbinare?*

I.P.: Eu sunt profesor universitar și cunosc limba rusă la un nivel corespunzător și am publicat în trei limbi, la Moscova, un dicționar. La Universitate suntem doar trei români, dar cât de mare e universitatea noastră?

P.M.I.: *Universitatea își desfășoară activitatea în clădirea fostului Palat Mitropolitan din Cernăuți... o clădire foarte frumoasă! Nu aveți o facultate cu predare în limba română? Nu există cerințe din partea românilor?!... Cine nu vă sprijină?*

I.P.: Ar fi, dar nu avem specialiști să predea. De unde specialiști?! Trebuie cadre științifice și, românii, când vin, cer să fie plătiți, și ăștia nu plătesc... Dacă vine un biolog, sau chimist, trebuie plătiți... și ei nu vor să plătească.

P.M.I.: *Dar dacă România v-ar trimite profesori, plătiți de România?*

I.P.: Da! Atunci, s-ar putea!

P.M.I.: *Profesorii se oferă, în mod particular, deci?... Nu există protocoale?... Profesorii se oferă, firesc, pe bază de salariu, iar administrația din Cernăuți nu are interes să angajeze profesori pentru predare în limba română?!...*

I.P.: E clar, ca bună ziua!

P.M.I.: *Dumneavoastră n-ați făcut demersuri către Ambasada Română sau Consulatul Român din Cernăuți să vă sprijine?...*

I.P.: Dar pe unde n-am fost?... Am făcut adunări și conferințe. Aici, s-au schimbat mereu înalții funcționari ai Consulatului. Ucrainenii spun: „Bine, dar dați-ne specialiști!” iar românii spun: „Bine, vă trimitem, dar plătiți!”

P.M.I.: *Dacă România ar susține salariile profesorilor, ca un sprijin pentru populația românească din Bucovina, asta ar fi o posibilitate?...*

I.P.: Dar vedeți, sunt materii unde nu se poate rezolva problema, cum ar fi, istoria: Ce fel de istorie să învețe?... Românii vor citi istoria României, dar, aici se dorește istoria Ucrainei. Și nu iese nimic!

P.M.I.: *Bun! Se pot învăța și istoria Ucrainei, și istoria României, în paralel!*

I.P.: Da! E o soluție! Dar, în structura programului, apare o problemă: numărul de ore de predare! Cât dăm românului și cât dăm ucraineanului, să predea?... Lor nu le convine să împartă numărul de ore – astfel încât, să se satisfacă și doleanțele românilor. Sunt o sumedenie de probleme!

P.M.I.: *Deci, practic, sunteți la discreția factorilor locali și nici sistemul nu vă ajută.*

I.P.: Noi mizăm pe activitatea fructuoasă a societăților culturale, fără implicare politică. Societatea „GOLGOTA” este susținută de ucrainenii...

P.M.I.: *Pe ce considerente o susțin?*

I.P.: Pentru că, noi ne ocupăm de reabilitarea victimelor totalitarismului.

P.M.I.: *Asta, am înțeles! Dar pe plan național? Nu considerați că este o ipocrizie?... Ei sunt de acord cu condamnarea stalinismului, dar nu-s de acord cu emanciparea națională a românilor din Ucraina!... Asta este un non-sens! Dacă, într-adevăr, vrei să susții dreptatea națională pentru toți, atunci, le dai voie tuturor să-și susțină aspirațiile!*

I.P.: Am înțeles... Iată ce vă spun: Administrația de stat regională nu ne susține pe noi și sub aspect material, din buget. Ei hotărăsc mărimea alocațiilor, proporțional cu numărul de membri din fiecare societate culturală.

P.M.I.: *Deci, până aici, e corect! Mai departe?... Când e vorba de școli?...*

I.P.: Avem o societate „Aron Pumnul”, care nu prea activează.

P.M.I.: *Președintele societății e român?...*

I.P.: Da, român, dar, aproape, nu face nimic... De aceea, noi, acum, ne ocupăm și de școli, fiindcă societatea amintită nu se ocupă.

P.M.I.: *Exact! E foarte important! Păi, spiritul românesc se formează și în școală; Dacă nu este școală...*

I.P.: Nu-i viitorul!

P.M.I.: *Și biserica!*

I.P.: Un ministru al instrucțiunii publice din Franța spunea: „Închideți școala și-ați nimerit în barbarism!”

P.M.I.: *Exact!... Și, în programul școlar, ce-aveți de gând să faceți, ca să influențați politica locală? Ați făcut demersuri?...*

I.P.: Cum să nu!?... Petiții, semnături, în presă și la radio s-a vorbit!

P.M.I.: *Și, de ce vă resping petițiile?...*

I.P.: Foarte simplu! Ei spun: „Dragii noștri, suntem de acord, dar dacă

părinții nu vor, ce să facem?...” Părinții dau copiii la clasa paralelă, ucraineană.

P.M.I.: *Și fenomenul acesta este de masă?... Majoritatea părinților doresc așa?!...*

I.P.: Nu majoritatea!... Noi trebuie să lucrăm, mai mult, cu părinții...

P.M.I.: *Așa este!*

I.P.: Deplasările în teritoriu presupun cheltuieli, iar oamenii au venituri modeste – pensii foarte mici. Dar, nu murim de foame! Ei nu se prea duc, singuri. În școală, trebuie să se lucreze cu copiii, să înțeleagă că sunt români. Și acasă, cu părinții, ca să nu se decică de naționalitatea română.

P.M.I.: *Dar există o anumită ostilitate din partea autorităților?... Am înțeles că, acum, se dorește ca românii de aici să se numească moldoveni, să nu mai fie numiți români!?... Așa e?... Cine statuează conceptul de limbă moldovenească?...*

I.P.: Eu vă spun ce-i cu asta: Dacă, în momentul deportărilor, am avut cozi de topor – și asta e evident! – și în această perioadă avem cozi de topor! În ce sens?... De exemplu, s-a făcut o societate moldovenească, în Odessa, cu Fetescu în frunte.

P.M.I.: *Asta e o diversiune antinațională!*

I.P.: El e dirijat și plătit! Acum, a făcut o organizație în Noua Suliță, aici lângă noi!

P.M.I.: *Și, românii nu-și dau seama că este o diversiune neo-stalinistă!?*

I.P.: Eu consider că, poate, autorităților le convine așa ceva!

P.M.I.: *Evident: „Divide et impera”!*

I.P.: Da! Împarte și stăpânește, spuneau românii; Deviza e actuală! Acum, au vrut să ne împartă în două, așa numite, naționalități: moldoveni și români. Noi suntem, aproape 19 procente: zece procente – români și nouă procente – moldoveni. Dacă am fi uniți, cu 19 procente, noi trecem pe locul 3, ca pondere națională, în Ucraina, și-atunci, ne-am putea bucura de drepturi mai mari.

P.M.I.: *Dar, de unde și până unde, această împărțire în români și moldoveni?!?*

I.P.: Unii se înscriu moldoveni, nu români. Și, de aici, moldovenii vorbesc limba „moldovenească”! Niște absurdități, că mi-e și rușine a vorbi, eu, ca român.

P.M.I.: *De ce nu vorbiți cuăștia care se declară moldoveni, că e o absurditate: atunci, unii se pot declara cernăuțeni; alții, hlibocani; alții, nu știu ce... fiecare sat cu naționalitatea lui. Asta este o absurditate! Națiunea înseamnă altceva! Explicați-le! De ce nu mergeți, să le explicați?!?*

I.P.: Ați auzit de pustiul Sahara? Noi vorbim ca în pustiul! Nu suntem auziți! Nu suntem văzuți! Le vorbești și ei persistă în „moldovenism”. Când predam studenților, la Universitate, le explicam: „Voi sunteți români din Moldova, români din Basarabia, din Bucovina, din Transilvania”...

P.M.I.: *Dar ei nu cunosc istoria?! Nu știu de ce se numesc așa provinciile istorice: Bucovina și Basarabia, ele aparținând de Moldova, iar Moldova, aparține României, ca fostă Dacia!*

I.P.: Eu le-am spus lor! Ei se duc acasă și părinții îi contrazic.

P.M.I.: *Deci, sunt îndoctrinați! Ei sunt români dar, sub aspect spiritual, sunt pervertiți.*

I.P.: Ei nu se pot debarasa de propaganda intrată în ei. Și-ncă mai au o vorbă, urâtă: „Când au fost românii pe aici, ne-au bătut etc.”

P.M.I.: *Asta-i tot o diversiune! Ei nu analizează sub aspectul cauză-efect!*

I.P.: Cu studenții mei, făceam aceste lecții, prin abateri de la program. Eu îi conciliam: „Întrebați, pe părinți, sau pe bunici, din ce cauză îi băteau!”... Aceștia răspundeau: „Ne băteau fiindcă nu curățam șanțul, sau nu dădeam copacii cu var”... Copiii se lămurau, în acest fel: „Da, domnule profesor, aveți dreptate!”

P.M.I.: *Jandarmii români acționau în cadrul unui efort civilizator!*

I.P.: Eu le mai spuneam: Bun! Jandarmii le dădeau bătaie, pentru că meritau. Dar, mai bine au făcut comuniștii sovietici, că v-au împușcat și v-au deportat în Siberia pe părinții și bunicii voștri?!...

P.M.I.: *Aici, ei trebuie să conștientizeze conceptele de națiune și interes național!*

I.P.: Eu am intrat, într-un fel, clandestin la Universitate: m-am prezentat la examenul de admitere, direct din armată, în uniformă. N-a știut nimeni din sat, despre mine. Până să se dumirească activiștii sovietici din sat, eu dădusem deja cinci examene și eram trecut pe lista de admiși. Asta se întâmplă în 1961. După ce am terminat școala medie de 10 clase, imediat m-au luat în armată. Doi ani îi pierdusem în Siberia. Dacă, după

armată, veneam în sat, știam ce m-așteaptă: un telefon, și nu mai puteam da examenul de admitere la facultate. De câteva ori, au vrut să mă scoată din studenție – aflaseră, între timp, cine sunt (K.G.B.-iștii știau și aflau totul!). Dar, eu învățam ca un nebun.

P.M.I.: *Și-acolo, tot ei dirijau, așa, subtil!*

I.P.: Tot ei dirijau, se-nțelege! Erau „stat în stat”!

P.M.I.: *Și în prezent?*

I.P.: În prezent, nu mai știu. Eu vorbesc de epoca aceea. Atunci, la Universitate și peste tot, trebuia să fii și activist.

P.M.I.: *Știu! Condiția politică!*

I.P.: Și-atunci, am intrat în sindicate. Răspundeam de activitatea artistică și, în felul acesta, eram și eu activist – dar nu pe linie ideologică ci, sindicală. La Universitate devenise vacant un post de profesor. Eu, în buletin, eram trecut „român”. Ei mă îndemneau să mă înscriu: „moldovean” – numele meu de familie este tipic românesc: „Popescu”! Ei, pe documente, scriau: „Popesko”, cu sufixul ucrainean; Eu, tăiam și scriam cu „u”; Ei întrebau: ce importanță are?; Eu răspundeam: Are importanță mare!... Când am ajuns în armată, ofițerii mă scriu iarăși: „Popescko”!

P.M.I.: *Asta-i rusificarea numelor, de fapt, ucrainizare!*

I.P.: Așa-i! Eu continuam să tai sufixul ucrainean și ei, nedumeriți, mă sfătuiam: „Declară-te moldovean și o să fie bine!” M-au trimis la școala de sergenți. În armată, mă pregăteam pentru admiterea în universitate – dormeam mai puțin nopțile și învățam. Mi-am dat seama de câte nedreptăți făceau ei și am scris la Moscova, despre acestea. Au venit comisii să ancheteze. În sat, la mine, de-abia mă așteptau – îi spuneau mamei: „Lasă că vine el acasă și-o să-i dăm 50 de ari, cu sfeclă, să-i lucreze, de-o să-i iasă ochii și n-o mai scrie la Moscova!”.

P.M.I.: *Dar, spuneți-mi, domnule profesor: aici, în nordul Bucovinei, sunteți mai multe organizații culturale românești? Nu faceți un corp comun?*

I.P.: Nu vor !

P.M.I.: *De ce nu vor?!*

I.P.: Pentru că toți se consideră un fel de Napoleoni!

P.M.I.: *Totuși, dumneavoastră, care sunteți un veteran al luptei anticomuniste, de ce nu-i adunați odată pe șefiiăștia?... Eu vă sugerez, să încercați, totuși.*

I.P.: Am foarte mulți, care sunt foștii mei studenți: Ilie Zegrea – președintele Uniunii Scriitorilor din Bucovina; Dumitru Covalciuc – o capacitate – președintele Societății Arboroasa... Sunt foarte mulți aici, care activează, cum este poetul Tărățeanu.

P.M.I.: *Pe Tărățeanu l-am auzit, în cadrul unei adunări, la Iași, recitând una din poeziile sale. Este un poet patriot!*

I.P.: Pe Dumitru Covalciuc l-au concediat de la Universitate, când au aflat că a înființat Societatea „Arboroasa” – deci, l-au dat afară de la lucru! Pe copiii lui i-au bătut: cine, cum, nu se știe. Și a avut, el, mult de suferit. Dumitru Covalciuc a scos prima revistă – cu scris de mână le scotea – „Miorița” și altele: „Codrii Cosminului”, „Țara Fagilor”. A scos 19 volume de documentare istorică – unde are și un capitol: „Golgota neamului românesc”. El este un adevărat luptător patriot! Eu mai spun: românismul nostru este de două feluri – un românism trece prin inimă și altul prin buzunar!

P.M.I.: *Asta-i înțeles... Dar, programați o întâlnire la care să vină cu toții.*

I.P.: Ei nu vor să vină! Există revista „Glasul Bucovinei”, editată aici, la Cernăuți. La Universitate l-au concediat pe un coleg, pentru că editase revista „Glasul Bucovinei”! Și medicii au o societate a lor – președinte Ion Broască, un om activ. Dizidenților, celor ce nu sunt alături de noi, eu le spun: Un deget îl puteți rupe, dar pumnul, nu!

P.M.I.: *Există deviza: „Uniți, vom învinge! Despărțiți, vom pieri!” Exact asta este ideea pe care o susțin și eu: Încercați să vă uniți!*

I.P.: Eu așa cred: că unii sunt plătiți să ne dezbine. Eu mă uit la fapte: e un fel de spoyală românească, mulți nu au profunzimea sentimentului patriotic.

P.M.I.: *Deci sunt niște impostori?!*

I.P.: Nu știu în ce măsură sunt patrioți.

P.M.I.: *Dar pe cine considerați, dumneavoastră, în categoria, să spunem așa, a imposturii patriotice?*

I.P.: Este greu de spus! Fac și ei câte ceva. Eu îi percep ca pe niște plățiți. Nu știu în ce măsură sunt sinceri în acțiunile pe care le fac. Când faci o acțiune patriotică, fără a pretinde bani, acela e patriotism adevărat. Mie îmi vine greu să cred că sunt patrioți cei care fac un fel de comerț din activismul lor patriotic.

P.M.I.: Este necesar și sprijinul material, dar trebuie să ajungă în mâinile celor care, într-adevăr, merită!

I.P.: Eu, de douăzeci de ani activez, dar n-am primit nici un ban – deși, am solicitat tuturor celor ce-au venit pe-aici, din România.

P.M.I.: Societatea „GOLGOTA” este percepută ca o societate vindicativă?

I.P.: Noi am demascat stalinismul, noi am scos la suprafață toată teroarea asta comunistă, din perioada sovietică! Asta nu le place multora, în România (patria mea!), cred eu... Și, de aceea, nu ne ajută cu nimic.

P.M.I.: S-ar putea ca, din partea autorităților ucrainene să existe reticențe și, atunci, în discuțiile cu autoritățile românești, să aibă rezerve în a vă promova! V-ați gândit la asta?

I.P.: Societatea „GOLGOTA” este agreată de ucraineni, pentru că ei au pățit-o, tot ca noi! Dar, noi am apelat la ajutorul României și nici un răspuns nu ne dau la scrisori! Noi facem demersuri către Guvern, către Președinție și către Parlamentul României, iar ei nu ne răspund.

P.M.I.: Sunteți sigur că ajunge la destinație corespondența?

I.P.: Am dat în mână documentele, fie că venea un ministru din România, sau chiar Primul ministru. Ei ar trebui să controleze unde se blochează canalul de comunicare! Eu să controlez, unde-i blocajul?! Concluzia e că n-au avut interes! E drept, demersurile le-am făcut în perioada legislațiilor anterioare, în timpul lui Iliescu.

P.M.I.: Iliescu era „tolerant” cu Moscova!

I.P.: Mai pe scurt, n-am primit nici un răspuns, nimica! Mi-amintesc că le-am cerut o mașină de scris...

P.M.I.: Calculator, trebuie să cereți, acum!

I.P.: Atunci, nu erau așa răspândite calculatoarele; să ne dea un xerox; un autoturism cu care să ne deplasăm prin sate, în vederea ridicării monumentelor victimelor stalinismului! Sunt oameni care nu pot umbla, reveniți din Siberia, aproape morți. Să ne dea înlesniri pe la spital, pentru victimele deportărilor și, în general, să ne susțină financiar.

P.M.I.: Dumneavoastră nu v-ați limitat doar la evidențierea atrocităților stalinismului ci, ați militat și pentru emanciparea națională a românilor din nordul Bucovinei, pentru drepturile lor, ca minoritate etnică, devenită în prezent, în acest teritoriu...

I.P.: În Statutul societății „GOLGOTA” sunt înscrise aceste obiective, tot ce facem noi. I-am înmănat acest Statut lui Năstase, când a fost pe-aici. Nu sunt membru în nici un partid.

P.M.I.: Nici eu!

I.P.: Dar, nici măcar n-au răspuns! Să fi spus: „Suntem și noi în criză, avem necazuri”, iar noi am fi înțeles. Dar nici răspuns să nu dai?!...

P.M.I.: Și, în prezent, ați mai făcut demersuri?

I.P.: N-am mai făcut – dacă nu ne-au răspuns, ce să mai facem?

P.M.I.: Mai încercați și-acum, poate există o altă orientare la București...

I.P.: Eu sunt, de câteva luni, președintele Societății „GOLGOTA”. Am ca obiectiv să reanimez fostele filiale, să le trezesc din adormire: să fac legitimații la toți membrii – deci, să ne întărim organizatoric; să intervin „sus” pentru cei care au fost reabilitați (victimele stalinismului), în vederea creșterii cuantumului pensiei cu 50 de procente și pentru o asistență medicală gratuită, iar medicamentele să fie subvenționate integral, sau măcar 50 de procente; transportul gratuit ș.a.

P.M.I.: Solicitățile astea sunt către autoritățile ucrainene?

I.P.: Astea, către ucraineni. Pentru restul problemelor, vrem o întâlnire cu consulul român de la Cernăuți. României, eu îi cer un singur lucru: să nu facă discriminări între societățile militante românești, de aici. Pe mine asta mă doare, ca președinte.

P.M.I.: Spuneți-mi: la Consulat, nu aveți „intrare”, cum se spune?

Cernăuți, 7 mai 2011: întrevedere într-un birou din sediul Societății pentru Cultura și Literatură Română în Bucovina „Mihai Eminescu” (stg.-dr.): Paul-Mircea Iordache și prof. doc. univ. Ilie Popescu în timpul interviului.

Cunoașteți persoanele de la Consulat care au în sarcină resortul relațiilor culturale?

I.P.: Am avut o întâlnire noi, toți reprezentanții societăților culturale românești din regiunea Cernăuți, cu ambasadorul român și fiecare a cerut ajutor. Eu i-am spus: „Eu cer, de la dumneavoastră, ceea ce puteți face: să asigurați un autocar pentru o excursie în România, la locurile sacre pentru noi: bisericile din Bucovina, cetățile Moldovei ș.a. – asta, pentru toți cei care au văzut numai gratiile închisorilor staliniste și-acum, mai având câțiva ani de trăit, doresc să vadă, cu ochii lor, aceste locuri frumoase din România. Când vor pleca din această lume, să plece cu inima împăcată! Unii au pașapoarte, dar unii nu au”. Și, ei au răspuns că pot să rezolve aceste doleanțe și să facem liste. Vom face o documentație, în acest sens. Să zicem, vizitarea zonelor: Botoșani, Suceava, Neamț – partea asta, aici e bogăția.

P.M.I.: Da, avem aici: mănăstirile, cetățile, localitățile natale ale lui Eminescu, Enescu, Iorga...

I.P.: Asta ar fi prima etapă. A doua etapă: cei care sunt bolnavi să fie duși în stațiuni balneare și să fie îngrijiți – sunt câțiva, poate vreo zece-cincisprezece – lucruri elementare, pentru o țară puternică!

P.M.I.: Am înțeles...

I.P.: Vom face o documentație pentru Consulat. Dacă noii funcționari, care au venit la Consulat, ne vor înțelege...

P.M.I.: Dar, din punct de vedere al unității românilor din nordul Bucovinei, cât și pentru a revitaliza conștiința națională românească, trebuie, neapărat, să dați mâna cu celelalte societăți culturale implicate în sfera națională, în cultură și activități școlare și în domeniul religios! Apropo: Cum stați cu bisericile?

I.P.: Bisericile... Eu am vorbit cu preoții și enoriașii și s-au cam supărat pe mine.

P.M.I.: La Cernăuți, aveți Episcopie?

I.P.: Toate bisericile românești sunt subordonate Patriarhiei din Moscova! Nu ne supunem Kievului!

P.M.I.: Și asta este un lucru bun sau rău?

I.P.: Este și bun și rău! Pe teritoriul Ucrainei activează două biserici: una, așa-zisă „tradițională”, care este sub jurisdicția Moscovei, iar cealaltă, autocefală, zisă „națională” – care este a Kievului.

P.M.I.: Pravoslavnică mamă Rusia nu se lasă! Aici, la Cernăuți, aveți un Protopopiat sau Episcopie, ce-aveți?

I.P.: Avem, totul ca în România. Preoții dependenți de Moscova nu prea sunt sub control și lor le convine această situație. Din donațiile enoriașilor către biserică, o parte iau calea Patriarhiei de la Moscova.

P.M.I.: Dar, care dintre biserici susține cauza națională românească mai bine?

I.P.: Absolvenții facultăților de teologie, care au studiat în România, cei care se întorc predică mult mai bine și mai frumos. Înainte erau și tractoriști făcuți preoți...

P.M.I.: Asta au vrut bolșevicii: să scadă nivelul cultural al preoșimii – care mai rămăsese – și, în felul acesta, să dispară susținerea spirituală pentru oamenii asupriți, dar care nu cedau presiunilor.

I.P.: Preoții noi, tinerii, cunosc istoria și limba și se deosebesc mult de cei din timpul sovieticilor!

P.M.I.: Iată o părghie de acțiune în sfera conștiinței naționale și religioase a românilor nord-bucovineni! Cum ați putea sprijini această transformare? În ce cadru se duc viitorii preoți să facă studiile în România? Moscova și Kievul nu le oferă posibilități?

I.P.: Cu studenții plecați în România, mai apare o problemă: colegii lor, de-acolo, nu prea sunt prietenoși și le ridiculizează vorbirea cu accent sau greșelile de exprimare, astfel fiind frustrați. Ei se reîntorc cu impresii neplăcute din mediul studentesc din România, studenții bucovineni și basarabeni fiind etichetați ca „ruși”!

P.M.I.: Greșeala aceasta o fac tinerii lipsiți de cultură istorică și de o anumită, minimă, educație. Eu le-am spus de multe ori: dacă Moldova ar fi fost ocupată până la Siret, sau până la crestele Carpaților, acum eram și noi așa, la fel ca ei! Nu e vina celor ocupați de ruși, că li s-a impus să vorbească rusește! Acest mod de comportament – ostilitatea dintre fiii aceluiași neam – este tot o diversiune imperială rusească, ce a pătruns, în mod perfid, și în România!

I.P.: Unii dintre tinerii absolvenți rămân în România – se căsătoresc acolo sau se duc mai departe – și nu se mai întorc aici, unde am avea mare nevoie de ei. Mai mult: celor care se întorc, nu li se recunosc diplomele!

P.M.I.: Dar, de ce?

I.P.: Așa, cică, sunt hotărârile: nu ne recunosc diplomele, în general. Trebuie examene suplimentare.

P.M.I.: *Și-aici e o problemă: trebuie să ne recunoaștem reciproc diplomele!*

I.P.: *Da! Și, reveniți aici, tinerii nu-și găsesc un loc de muncă.*

P.M.I.: *Și, totuși, ați spus că vin preoți care sunt deosebit de valoroși!*

I.P.: *Sunt. La Universitatea din Cernăuți sunt pregătiți preoți în limba ucraineană.*

P.M.I.: *Și ei, când se întorc în satele românești, trebuie să slujească în limba ucraineană?*

I.P.: *Da! Noi, prin lipsa de unitate dintre noi, nu reușim să impunem o secție românească la Universitatea din Cernăuți! Și asta, probabil, convine unora.*

P.M.I.: *Domnule profesor, reiau ideea: Dumneavoastră – care sunteți veteranul luptei antistaliniste, care sunteți o dovadă vie a rezistenței românilor împotriva bolșevicilor și a deznaționalizării – aveți o autoritate care v-ar permite să vă adresați factorilor decizionali în soluționarea problemelor!*

I.P.: *Am făcut multe – aș putea face și mai multe, dacă aș avea susținere.*

P.M.I.: *România, cum ar putea să vă ajute, domnule profesor?*

I.P.: *Trebuie o cooperare cu autoritățile ucrainene, pentru slujirea interesului românilor din Ucraina. Și trebuie o unitate a românilor nord-bucovineni, pentru susținerea intereselor lor naționale. Societatea noastră nu se implică politic. Noi acționăm în sfera culturală și civică. Noi nu trebuie să atingem probleme sensibile politic!*

P.M.I.: *Intr-o Europă unită, vom găsi modul de conviețuire, cu granițele spiritualizate...*

I.P.: *Dacă nu acționăm acum, ne pierdem limba, obiceiurile și portul, muzica și jocurile noastre populare!*

P.M.I.: *Identitatea națională!*

I.P.: *Da! Și dacă, printr-o minune, Ucraina va intra în UE și vor dispărea granițele, atunci, să-mi spuneți mie, dacă noi ne pierdem românismul, intrăm în Europa cu: „Dobrâi deni”!? și „Zdraizvuite”!? (Bună dimineața!, Bună ziua! n.r.)... Și ce vom face noi atunci?! Eu tot spun acestea, celor tineri. Să vedeți că sunt unii dintre ei care sunt conștienți și vorbesc cu multă competență. Aceștia reprezintă o speranță pentru viitor! Școala sovietică avea ca obiectiv principal: educarea comunistă a tineretului. Este greu să ștergi urmele acelei educații. Dar, e bine, cel puțin așa: cei care nu pot înțelege noblețea țelurilor noastre naționale, măcar să nu ne încurce!*

P.M.I.: *Domnule profesor, dumneavoastră ați trăit o viață, în condițiile de aici, iar noi vrem – într-o oră-două – să o putem reda. Este imposibil! Noi vă mulțumim mult pentru cele relatate! Dorim să menținem, în continuare, legăturile între organizațiile noastre culturale! Vă mulțumim, încă odată, pentru acest interviu și vă dorim să aveți numai împliniri, în lupta pentru păstrarea identității naționale a românilor din acest spațiu nord-bucovinean!*

Casa Aron Pumnul, Cernăuți (imagine dataată: 10.04.2014; 6:53 p.m.) – prof. doc. univ. Ilie Popescu, președintele societății „GOLGOTA”, alături de Paul-Mircea Iordache.

Cernăuți, 20.07.2019, Sediul Societății pentru Cultura și Literatură Română în Bucovina „Mihai Eminescu”: sărbătorirea prof. doc. univ. Ilie Popescu (centru foto) la împlinirea a 80 de ani. În foto, momentul când Paul-Mircea Iordache, președintele asociației Uniunea Vatra Românească – Filiala Județeană Botoșani, adresează sărbătoritului mesajul de felicitare, în prezența Consulului României la Cernăuți, Excelența Sa Irina-Loredana Stănculescu.

Un bust pentru Ilie POPESCU, românul-simbol din Cernăuți

Am fost fascinat de viața, de crezul și de activismul lui Ilie Popescu, puse în slujba apărării cauzei românilor din Bucovina, dar și a celorlalți români din Ucraina.

La 86 de ani păstra în fiecare activitate cotidiană flacăra vie a activismului național, participa la evenimentele organizate de românii din nordul Bucovinei, vorbea emoționant la adunările unde era invitat, ținea conferințe, scria cărți și distribuia în spațiul cernăuțean revista *Vatra Noastră Românească*, publicație trimestrială editată neîntrerupt, de aproape un sfert de veac, la Botoșani și oferită, în tot acest timp, comunităților românești din nordul Bucovinei, la fel cum a ajuns și în cele mai multe raioane din Republica Moldova.

Distribuirea revistei o făcea prin Societatea regională „GOLGOTA”, înființată de el prin 1991, în amintirea patimilor trăite de români, și nu numai, în *Gulag*-ul sovietic, unde Ilie Popescu a fost deportat de copil în anii '40, împreună cu familia.

Ilie Popescu a trăit mai toată viața la Cernăuți, dar intelectualul cu o constituție fragilă de la oraș era mândru de obârșia lui, de faptul că era născut *la țară*, în satul românesc Pătrăuți de Jos.

Dorința lui Ilie Popescu a fost să fie înmormântat în cimitirul satului natal. Dar dorința cea mai mare a fost să rămână în amintirea oamenilor locului printr-un *bust comemorativ*. Să fie puse în fapte, simplu și într-un mod de comunicare direct pentru consăteni, cele spuse în *Cartea Psalmilor*: „Pentru ca ultima generație să știe, se vor naște fiii ei, se vor ridica și vor povesti fiilor lor. Pentru ca acest lucru să fie cunoscut și de generațiile viitoare, fii care se vor naște vor veni și-l vor transmite fiilor lor”.

Și-a dorit ca acel bust să fie amplasat pe ulița principală a satului, astfel chipul lui în piatră să amintească dragilor lui consăteni că i-a reprezentat cu cinste și onoare în anii în care a fost profesor la Universitatea din Cernăuți, că i-a făcut cunoscuți în lume prin zecile de cărți publicate în Cernăuți și în România, prin patriotismul și naționalismul luminat pentru care a militat fără teamă de inevitabilele urmări.

Pentru că fragilul Ilie Popescu nu mai cunoștea de mult frica. El trăise în copilărie în *Gulag*, iar tinerețea, și mai târziu întreaga lui viață, i-au fost marcate de atâtea opresiuni, adesea inumane, de atâtea frustrări dureroase, încât nu mai avea de ce să se teamă, de nimeni și de nimic.

Mergeam adesea, împreună Paul Mircea Iordache, redactorul-șef al revistei *Vatra Noastră Românească*, la el acasă și discutăm îndelung despre viața românilor din Ucraina, despre pierderea treptată a identității de neam, de fragmentarea și divizarea din comunitatea românească sau din organizațiile românilor de acolo, pe care le intuia dirijate și controlate de autoritățile statului. În anul 2022, când a împlinit 85 de ani, într-o întâlnire de suflet, am aflat atunci dorința lui de a avea o statuie în satul natal. I-am făcut mai multe fotografii și am promis că îi vom realiza la Botoșani un bust comemorativ.

Nu bănuiam atunci că ființa aceea plăpândă, dar care deborda încă o nestăvilă energie, va pleca atât de repede dintre noi. Astăzi, când Ilie Popescu, profesorul și militantul neobosit pentru cauza românilor din

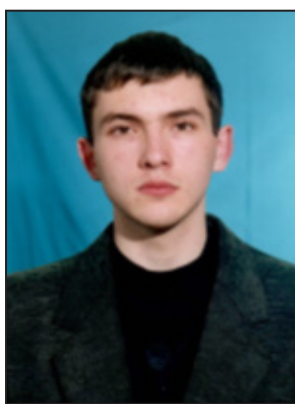
Ucraina, a trecut în lumea dreptilor – lăsând un gol pe care nu-l va umple nimeni, niciodată –, ne rămâne să-i îndeplinim măcar această ultimă dorință. Va fi omagiul nostru pentru prietenul de suflet Ilie Popescu, un gest prin care – alături de creația sa literară și activitatea profesională, dar și militantismul național – românul-simbol din nordul Bucovinei va rămâne în eternitate.

Împreună cu colegii din Filiala Botoșani a *Uniunii Vatra Românească*, precum și cu concursul necesar al oficialităților locale, vom duce negreșit la bun sfârșit promisiunea noastră.

Florin Simion Egner

octombrie 2023

CENACLUL LITERAR BOTOȘĂNEAN „ION PILLAT” ÎȘI DESCHIDE... CATALOGUL și tinerilor români basarabeni

Sergiu Calmîc

Tânărul român basarabean Sergiu Calmîc s-a născut la 11 februarie 1987, în orașul Tighina (Bender) din R. Moldova (fostă R.S.S. Moldovenească); a urmat gimnaziul „Mihai Eminescu” din Căușeni, a absolvit Liceul Teoretic „Alexei Mateevici”, urmând cursurile Universității Tehnice din Moldova, dobândind la absolvire calitatea de inginer-arhitect. În prezent, lucrează ca arhitect-inginer la compania americană de telecomunicații SISCOM din capitala belgiană, Bruxelles.

Tânărul arhitect-inginer este și unul din laureații concursului „ARS Adolescentina”.

Redacția aduce cu bucurie în paginile revistei „*Vatra Noastră Românească*” creații ale tinerilor basarabeni și nord-bucovineni, vlăstarele românilor vitregiți de o istorie nedreaptă, dar care-și... depărtează „pământul de buze la picioare”, reușind să-și afirme cu demnitate limba și identitatea națională de români.

POEZIE

Scrisoare lui Mateevici (în metrul limbii noastre)

Somnul dulce eu ți-l tulbur.
Iartă-mă și mă-nțelege,
Nu vreau să greșesc amarnic
Când mai am de unde-alege.

Ai luptat cu crucea-n mână
Pentru limbă, nu și slavă,
Dară soarta cea haină
Te-a oprit. Acum te scoală!

Hai, deșteaptă-te, părinte,
Ai plecat mult prea devreme.
Împăienjenit ți-e graiul
Și poporu-n chinuri geme.

Nu e clar de ce suportă
Neamul piatră și ocară.
Rar atenție acordă
La sărmana-i Țărișoară.

Limba noastră, ce-i comoară,
Am lăsat-o ruginită.
Facem o greșcal-amară:
Altă limbă-i azi dorită.

Numai limba ne unește,
Dar să spunem adevărul,
O distrugem, ruginește,
Noi cu lacrimi ungem fierul.

Noi, urmașii vechii Rome,
Azi de tine-avem nevoie!
Am păcătuit, poete,
Cu voie și fără-voie.

Nu e nimeni să ne-ndrume,
Să renaștem graiul vieții.
Dacă tot va merge astfel,
Pentru cini' mai scriu poezii?

Limba geme în uitare,
Ea te cheamă, blând părinte,
Să răspunzi l-a ei chemare
S-o treci dincol' de morminte.

Ieși din negura sihastră,
Bun Părinte-al limbii noastre
Fă ca iarăși graiul vieții
S-aprindă inima noastră.

Mini Glossă

Veșnic nu-i nimic pe lume,
Totu-i praf, cenușă, teatru.
Forța e și slăbiciune.
Ce e dulce e și acru.

Sensul vieții de-l promulgă
Vorbitori de la tribune,
Chiar de vorba li-i haină,
Veșnic nu-i nimic pe lume.

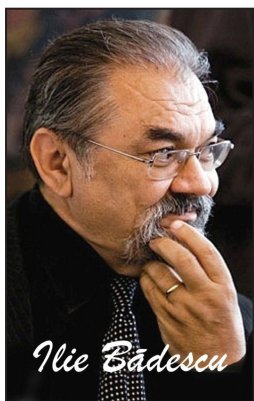
De se cred zei cu licență,
Cum că orice-au spus e „sacru”,
Chiar de nu-i vreo divergență,
Totu-i praf, cenușă, teatru.

Nu ai frică de dezastru,
Te bazezi pe rațiune,
Chiar de te-or lovi mai aspru,
Forța e și slăbiciune.

Fii aproape de povață,
Fii cu ochii tăi în patru.
Să le zici direct în față:
Ce e dulce e și acru.

Ce e dulce e și acru.
Forța e și slăbiciune.
Totu-i praf, cenușă, teatru.
Veșnic nu-i nimic pe lume.

IDENTITATE NAȚIONALĂ – IDENTITATE CRĂȘTINĂ

Ilie Bădescu

**Prof. univ. dr. Ilie BĂDESCU,
Membru corespondent al Academiei Române**

CONCEPTUL DESUVERANIZĂRII

Noțiunea desuveranizării este antonimul celei de suveranitate a statului, ilustrată și garantată de independența legii sale supreme denumită Constituție. Atunci când Constituția, legea supremă într-un stat, este afectată în favoarea exercițiului uneia dintre cele trei puteri ale statului, ori a unei voințe suprastatale, se vorbește despre deficitul de suveranitate sau, de-a dreptul, despre desuveranizarea statului în raport cu

imperativul autonomiei necondiționate a legii sale supreme, Constituția.

Trebuie precizat că fenomenul ca atare al desuveranizării îmbracă formă evenimentială și deopotrivă procesual-istorică. Desuveranizarea poate surveni în urma unui eveniment precum ar fi o cucerire urmată de un act de ocupație și deci de suprimare a atribuțiilor suverane ale statului, ori o lovitură de stat, ori o cedare neforțată a suveranității, precum spun specialiștii în drept că s-a întâmplat în cazul pe care îl discutăm. Istoricește, identificăm perioade în care statele își pierd suveranitatea pentru a o redobândi în momente prielnice etc.

Fenomenul desuveranizării are, așadar, o desfășurare seculară, cu fluxuri și refluxuri, cu înaintări și întoarceri. Statele mici s-au confruntat cu acest fenomen în toate epocile, iar unele perioade au consemnat completa desuveranizare a statului, precum s-a întâmplat cu formațiunile statale voievodale odată cu intrarea în secolul fanariot. Vreme de peste 100 de ani, formula statelor voievodale a fost anihilată, acestea fiind înlocuite printr-un tip de statalitate fără suveranitate, cu conducători complet aserviți Porții Otomane, jocului de interese ale marilor imperii și vernalității păturii superpuse fanariote.

Statul fără suveranitate este, deci, un stat aservit și „elita” care l-a acaparat, folosindu-se de pârghii de susținere externe, este obediență, străină sau înstrăinată de poporul peste care superfetează sufocându-l și parazitându-l.

În regiune, statul ungar medieval a fost deposedat de suveranitate după Mohacs (1526) spre a-și redobândi autonomia după Pacea de la Karlowitz (1699). Vreme de aproape 200 de ani Ungaria n-a existat ca stat pe harta Europei, ceea ce, evident, n-a eclipsat prezența ungarilor ca popor în Europa Centrală ci doar a manifestării lor ca stat suveran.

Revenind la spațiul românesc al veacului maximei desuveranizări fanariote, vom sesiza că nici chiar pe durata aceluși secol nefericit n-au lipsit reacțiile restauratoare, precum au fost cele ale lui Ioan Mavrocordat în Țara Românească și Grigore Ghica al III-lea în Moldova, ale mitropolitului Veniamin Costache, e adevărat, fără de nici un rezultat.

Cu o precizare esențială, protestul lor este o pagină din istoria demnității românești consemnată ca atare de istoriografie, încât reacțiile unor cercuri intelectuale și politice de la București împotriva pachetului legislativ, care, dacă va fi promulgat, va consacra formula desuveranizată a statului român, nu sunt lipsite de importanță. Ba dimpotrivă, asemenea reacții sunt expresia aceleiași pagini de atestare a demnității în fața tăvălugului unei istorii potrivnice. Dacă am admite că asemenea reacții sunt lipsite de importanță ar trebui să conchidem că nici martirii n-ar fi trebuit să reacționeze în fața apostaziei pentru că reacțiile lor n-au putut și n-ar fi putut răsturna ordinea lumescă.

Riposta martirilor are însă sens și valoare întru atestarea ordinii cerești și deci a șansei de păstrare în inima omenirii a marelui dar dumnezeiesc al Întrupării mântuitoare a Fiului lui Dumnezeu. La o scară mai coborâtă, demnitatea reacției în fața absurdului istoric al desuveranizării statelor are același înțeles ca orice atitudine de apărare a rânduielilor așezate de Dumnezeu dat fiind că Dumnezeu a creat persoanele și neamurile să fie libere, neatârinate. Riposta împotriva fenomenului desuveranizării are deci, implicit, un sens duhovnicesc, altfel pagina de istorie include în cartea popoarelor dovada consimțirii la planul diabolic al renunțării la libertate.

Într-un plan mai înalt trebuie să observăm că asemenea reacții

binecuvântate sunt expresia de sus a celui alt sens al demnității și libertății colective, cel al suveranității popoarelor, pe care se reazemă statele suverane. Aceasta îmbracă forme distincte, în frunte cu suveranitatea raportării la Dumnezeu. De la nașterea sa ca popor creștin, poporul român nu și-a cedat suveranitatea credinței ortodoxe, ci a apărut-o cu prețul miilor de martiri, a milioanele de eroi și sfinți necunoscuți.

Încercările istorice au fost multiple și sfinții Ardealului, ca să luăm exemplul cel mai relevant, sunt dovada înaltei semnificații a acestei riposte care a păstrat ființa neamului românesc și ortodoxia acestuia într-o provincie supusă unui îndelung proces de suprimare a ființei sale etno-politice. „*Multe au fost nelegiuirile puterii imperiale de la Viena asupra Bisericii ardelenice și inclusiv a slujitorilor și credincioșilor ei, dar și mulți au fost vajnicii luptători pentru apărarea credinței ortodoxe împotriva silnicilor stăpânilor Ardealului din veacul al XVIII-lea, pe numele lor [din Sinaxar]: Oprea Miclăuș, țărăn din Săliște-Sibiu, care a îndurat moarte pentru dreapta credință, ieromonahii Visarion din Sarai și Sofronie de la Cioara, de lângă Orăștie, preoții Moise Măcinic din Sibiel și Ioan din Galeș, prăznuiți în fiecare an, la 21 octombrie; ierarhii Ilie Iorest și Sava Brancovici, prăznuiți la 24 aprilie, și mulți, mulți alți bărbați, femei și copii*”[1].

Să nu uităm că deși majoritari, „românii ortodocși de aici nu aveau nici un drept sau privilegiu, iar credința ortodoxă nu era receptă”[2]. Mișcarea călugărului Visarion a fost pentru românii din Banat și Transilvania expresia aceleiași reacții în care citim forța suveranității popoarelor și, precum spune istoricul Ioan Lupșa, aceste reacții au consemnat „biruința satului asupra împăratului”[3].

De trei decenii consemnăm, în felurile ei înfățișări, reacția împotriva noului ciclu istoric al desuveranizării progresive a României. Cea mai completă formă a acestei reacții este aceea a păstorilor Bisericii ortodoxe, în frunte cu ÎPS Teodosie și cu minunata reacție a Patriarhului României, adresându-se românilor ortodocși în Catedrala patriarhală, gest suprem care a pus stavilă primejdiioasei ascensiuni a duhului urâciunii și al trufiei puterii din lume care îndrăznește, în nebunia ei, să ceară îngenunchierea Bisericii lui Hristos, ca atunci în pustia Carantaniei, când același duh i-a cerut lui Iisus Domnul să i se supună lui.

La ceasul anume fixat prin taina cea de sus, la pelerinajul ostracizat, de Sf. Dimitrie Basarabov, în 2020, Patriarhul a preschimbât vocea Bisericii lui Iisus în tunet de mare avertisment spre oamenii stârniți de duhul potrivniciei apostatice spunând: „Dumnezeu nu se lasă batjocorit!”.

Reacția arhipăstorului Dobrogei de Sf. Apostol Andrei, permanentizată pe toată durata cumplitei răscoliri a duhului marii apostazii, este un fenomen unic la scara întregii geografii creștine europene.

Nicăieri, nici în Grecia, nici în Rusia Ortodoxă nu găsim așa ceva. Cu ocazia pelerinajului interzis de guvern la Biserica din Peștera Sf. Apostol Andrei vocea sa a tunat: „*Ce veți face? Ne veți bate, ne veți amenda, aresta și executa pe toți cei care vom merge să ne rugăm la Mănăstirea Peștera Sfântului Andrei, în ziua prăznuirii sale?!? Veți asmuți justiția și forțele de ordine împotriva propriilor frați și surori pentru a vă atinge scopurile fixate? Nu subestimați dorința oamenilor de a striga din nou la Constanța și în alte părți ale țării «Cu noi este Dumnezeu», pentru a se putea ruga și trăi liber, fără o nouă dictatură*”[4].

Suveranitatea credinței a fost apărată în formulă unică și suprem biruitoare în România statului acomodat cu ideea desuveranizării sale. Iar poporul român și-a arătat suveranitatea și anul acesta (2022, n.red.), la pelerinajul de Sfânta Parascheva organizat ireproșabil de IPS Teofan al Moldovei și Bucovinei, unde au participat peste un sfert de milion de români, ca reacție pașnică, tăcută, fermă și de credință la opreliștile covidiste din anii precedenți.

Există și alte exprimări istorice ale exercițiului suveranității (neatârării) popoarelor în fața opresorilor. Reacția suveranistă a popoarelor a îmbrăcat și forma unei doctrine mai puternică decât toată puterea corporațiilor mondiale, „doctrina suveranității alimentare”.

Aceasta a devenit fundația unei organizații mondiale a țărănimii planetare, *Via Campesina* (Calea Țărănească), care numără 80.000.000 de membri, la care au aderat circa 124 de state.

Este riposta gospodăriei țărănești și expresia puterii sale de a străpunge înfricoșătoarea organizație corporatistă mondială și de a riposta față de viclenia doctrinei opuse, aceea a securității alimentare, folosită de marile corporații agrare pentru a-și justifica expansionismul distructiv planetar.

Reacția elitei intelectuale de la București împotriva pachetului legislativ în chestiunea justiției și a constituționalității statului român este importantă în cel puțin trei sensuri:

- este un atestat al demnității;
- este un exercițiu de luciditate, de apărare a aparatului gândirii spre triumful îndreptătoarei cunoașteri;
- este adevărul că pustiul nu poate îneca vocea care strigă în pustiul,

Miron MANEGA,
Vicepreședinte U.Z.P.R.

NAȚIONALISMUL CA FATALITATE ȘI OMUL DE NICĂIERI

Identitatea este ceva de care nu poți scăpa. Te naști român, sau englez, sau francez, sau sârb, sau ungar, ca și cum te-ai naște negru, sau alb, sau înalt, sau scund. Identitatea este, cumva, ca o cocoasă pe care vrei-nu vrei, trebuie să ți-o asumi. Nu este neapărat ceva de rău sau de bine, este pur și simplu o fatalitate. Irevocabilă.

A încerca să nu mai fi român este ca și cum ai încerca să nu mai fii negru. Poți, evident, să asimilezi cultura și civilizația altui popor, poți să-ți vopsești părul și pielea în ce culoare vrei, dar nu poți să-ți răzuiești propria identitate, pentru că aceasta nu este un strat decopertabil, ci o structură genetică. De fapt, se poate, dar rezultatele sunt monstruoase, patologice.

Michael Jackson a încercat să fie alb și, pentru moment, chiar a reușit. Ce s-a întâmplat ulterior cu el, se știe.

Emil Cioran a încercat să nu mai fie român, a devenit chiar cel mai mare stilist al limbii franceze, a refuzat să mai vorbească limba română sau să mai revină vreodată în țara natală, dar, în ultimul an de viață, bolnav fiind de Alzheimer, a uitat... limba franceză.

A-ți schimba naționalitatea seamănă cu o operație de schimbare de sex. Poți fi trans-național, așa cum poți fi trans-sexual. La nivel de libertate personală, lipsit de repere axiologice, opțiunea e realizabilă și politicește corectă. Rezultatele unor asemenea intervenții opționale sunt însă, așa cum am spus, monstruoase. Trădarea, de exemplu, este și ea o formă de patologie identitară. Trădătorii sunt nativii români care și-au făcut – ca să păstrăm analogia cu trans-sexualii – o operație de schimbare a identității. Deși vorbesc românește, nu mai sunt români. Dar nu sunt nici altceva, în sensul unei identități definibile. Sunt doar niște anomalii, niște mutații. Eminescu îi numea „romunculi”.

A fi european sau cetățean al Universului este o abstracție în care nu te poți plasa nemijlocit. Ești european pentru că te-ai născut în Europa. Dar te-ai născut într-un loc anume din Europa, într-o casă concretă, dintr-o țară concretă, din niște părinți concreți, de la care ai învățat o limbă concretă. Shakespeare este un scriitor universal pentru că a fost englez. Goethe, pentru că a fost german. Brâncuși este cel mai mare sculptor modern al lumii pentru că a avut inteligență, instinctul sau genialitatea de a rămâne, din punct de vedere etnic, român. Și-a asumat această etnicitate.

Am folosit comparația cu transsexualii pentru că este mai aproape de limbajul curent. Putem duce însă analogia mai departe, comparând renunțarea la identitate cu lobotomia, spălarea creierului prin intervenții din afară. În cazul de față, avem de-a face cu o lobotomie fără bisturiu, doar prin „toxine” informaționale. Și e vorba de o lobotomie în masă, printr-un asediu uriaș, fără precedent, concentrat și concertat. Efectele sunt cele pe care le constatăm astăzi, în jurul nostru.

Toate acestea constituie o explicație, nu și o scuză. Chiar dacă abia acum, în aceste condiții, capătă sens cu adevărat cuvintele lui Grigore

astfel că cele două – stihia pustiirii și vocea rațiunii – se înfruntă azi, mâine și cât va dura trecerea prin pustiul, adică tot veacul.

[1] <https://basilica.ro/21-octombrie-2001-a-fost-intronizat-inalt-prea-sfintului-mitropolit-iosif-ca-mitropolit-al-europei-occidentale-si-meridionale-2/21-octombrie-2001-a-fost-1/> - 21 octombrie 2022; [2] *Ibidem*; [3] *Ibidem*;

[4] <https://www.activenews.ro/stiri/Scrisoare-dura-a-Inaltului-Teodosie-catre-Ludovic-Orban-Ce-veți-face-Ne-veți-bate-amenda-aresta-si-executie-pe-toti-cei-care-vom-merge-sa-ne-rugam-la-Manastirea-Pestera-Sf-Apostol-Andrei-in-ziua-praznuirii-sale-163816> - 25 noiembrie 2020.

[5] sursa - cu acordul autorului - <https://www.activenews.ro/opinii/Despre-DESUPERANIZARE-cu-profesorul-Ilie-Badescu-176871> - 21 octombrie 2022.

Vieru: „*Ca să fii român, trebuie să poți*”. Iar ca să poți ai nevoie de cel puțin trei lucruri: voință, știință și conștiință. Există, așadar, un transnaționalism voluntar, axat pe absența conștiinței identitare, prin analogie cu transsexualismul. Este, cum spuneam, o opțiune politicește corectă, dacă nu se poziționează, ca alternativă unică și universală, împotriva naționalismului funciar.

Numai că lucrurile nu stau deloc „politicește corect”. Nicolae Iorga sesiza, încă din 1935, apariția unui nou tip de om universal, „omul de nicăieri”: „*Se creează acum, pentru o lume neorganică, un tip de om universal, omul care e de nicăieri și de peste tot, omul în afară de tradiție, înstrăinat de mediul în care a trăit*”. (Nicolae Iorga, „*Ideii asupra problemelor actuale*”, Editura Cugetarea, 1935).

Acest tip de om universal este, de fapt, așa cum îl definea Nichita referindu-se la Mircea Dinescu, un copac fără rădăcini, „un copac pe roți”. El poate fi o apariție, dar nu un reper. Este omul cosmopolit al lui Eminescu (globalistul de azi) „*care substituie, pretutindenea și pururea, în locul noțiunilor nație, țară, român, noțiunea om, de cetățean al universului*”. Iar „*cosmopolitismul este pretextul de a nu face nimic pentru dezvoltarea unei părți a omenirii, pentru că individul respectiv s'a însărcinat de a nu lucra nimic pentru universul întreg*”. (Mihai Eminescu, „*Influența austriacă asupra românilor din Principate*”, Convorbiri literare, 1 august 1876).

Există, în opinia mea, în raport cu sistemul de valori identitare, o generație pierdută. Poate nu definitiv, dar pierdută. Această generație nu este antiromânească, ci a-națională. O generație inteligentă, performantă și funcțională în orice loc de pe pământ unde există tehnologie. Cei care fac parte din această generație resping valorile identitare, pentru că nu-și simt apartenența și nici nu-i interesează. Nu-i văd rostul. Sunt simple exemplare ale speciei umane, dotate cu creier, dar lipsite de spiritualitate. Nu au idealuri, nu au obligații, nu au pentru ce să se sacrifice și nu atribuie existenței lor nicio aspirație transcendentă.

Maximum de sens pe care și-l asumă este strict material: confortul și prosperitatea, fie prin job, fie prin antreprenariat, care devin scop în sine, nu instrumente sau oportunități ale unui scop mai înalt. Într-o ordine strict materială, sunt perfect îndreptățiți să-și configureze astfel existența, dar prin asta nu se mai diferențiază fundamental de celelalte specii de pe Terra. Simpla calitate de a avea conștiință nu te delimitează de regnul animal, dacă această conștiință rămâne captivă în purgatoriul tetraedric al hedonismului: muncă, creație, consum și plăcere. Între ei și pisici, de exemplu, este o diferență de nuanță și complexitate, nu de esență.

Aceste considerații nu se referă la o majoritate absolută, ci la una statistică. Și nu este neapărat vina celor în cauză. Sau nu este în totalitate vina lor. Sunt victimele unui context generat artificial, prin haosul din educație, prin pomparea în spațiul public a ideilor globaliste opuse reperelor identitare (și demonizarea acestora din urmă), prin promovarea non-modelelor și pseudovalorilor, prin „monstruoasa coaliție” împotriva meritocrației.

Mai există două categorii de români „pierduți”: cei cărora le este rușine că sunt români și cei care se urăsc pe sine pentru că sunt români. Se urăsc însă nu direct, ci pe ocolite, extrăgându-se din sistem. Ei

denigrează vehement și furibund tot ce este românesc: originea, istoria, tradiția, valorile, biserica, strămoșii, Miorița și chiar pe Mihai Eminescu. Este, la prima vedere, ceva de neînțeles în această atitudine schizoidă care duce, în ultimă instanță, la desființarea propriei individualități. Însă, la o analiză mai atentă, explicația există: toate nedreptățile, frustrările, dezamăgirea, indignarea survenite în urma prăbușirii orizontului de așteptare al românului revoltat, ricoșează, de la cei care au provocat dezamăgirea (în speță oamenii politici din 1990 încoace), spre toți ceilalți care, ca și el, sunt dezamăgiți. Are loc un fel de transfer al ticăloșiei de la călăi la victime. Totul și toți devin culpabili și complici la haosul și marasmul în care trăim, la corupția sistemului, la hoția generalizată. În concluzie, toți suntem vinovați, pentru că suntem români. Toți, cu excepția celui în cauză. Aceste două categorii sunt, și ele, victimele aceluiași context creat artificial, al aceluiași haos impecabil organizat, care a dus la depopularea României și la transformarea indivizilor în propriii lor dușmani.

În aceste condiții, resurecția naționalismului devine o consecință logică. De fapt, nici măcar nu este o resurecție. E o manifestare organică naturală, provocată de agresiunea aceluiași context creat artificial. Iar gradul de manifestare a naționalismului este determinat de amploarea agresiunii care se exercită asupra lui. Este o reacție în oglindă. În condiții obișnuite, existența naționalismului este insesizabilă, ca funcționarea unui organism sănătos. În momentul în care un virus sau o boală (am numit prin aceasta agresiunea, atacul) au pătruns în organism, acesta intră în stare de luptă și face febră. Dar febra nu reprezintă boala în sine, care ar trebui tratată, ci efectul luptei organismului cu boala. Boala este, în cazul de față, agresiunea globalismului asupra memoriei identitare. Cei care o instrumentează și-au însușit bine lecția lui Milan Kundera: „Dacă vrei să ucizi un popor, suprimă-i memoria” [1].

[1] <https://www.certitudinea.com/certitudinea-print/nationalismul-ca-fatalitate-si-omul-de-nicaieri/> - 4 iunie 2022

Alianța Familiilor din România: Lupta pentru identitatea creștină:

SORANA CÎRSTEA, eroul nostru național!

Sorana Cîrstea, eroul nostru național!

Sorana este una din marile românce ale istoriei noastre! De-a lungul veacurilor, românii au fost privilegiați să aibă femei de un calibru moral și intelectual deosebit. Sorana se încadrează în această mare comunitate de românce care fac cinste românilor și creștinismului.

Cuvintele Soranei au făcut ocolul pământului: *Make men masculine again. Make women feminine again. Make children innocent again (Fă-i pe bărbați masculini din nou. Faceți femeile feminine din nou. Fă-i pe copii inocenți din nou, n.red.)*. Cuvintele ei nu au fost spuse la voia întâmplării. Ele au fost bine alese, cântărite și exprimate. Au fost exprimate în mod cuprinzător la momentul potrivit și în contextul potrivit.

La momentul potrivit pentru că încă suntem în toiul revoluției sexuale, în contextul potrivit pentru că marile evenimente sportive globale au devenit oportunități pentru promovarea neadevărurilor, fanteziei și mitologiei elgibitiste. Afirmările sunt cuprinzătoare pentru că, în cuvinte simple, dar curajoase, ele exprimă denaturarea îngrijorătoare a ceea ce înseamnă să fi bărbat, femeie ori copil.

Am pledat și noi la AFR (*Alianța Familiilor din România, n.red.*) necesitatea redescoperirii autenticității naturii noastre firești biologice. Nu de puține ori am atenționat și accentuat relevanța masculinității la bărbați și am combătut feminismul anti-valoric. Bărbații ar fi bine să ia aminte din nou: bărbaților le stă bine cu masculinitatea. De data asta pledoaria vine din partea unei femei, nu a noastră. Femeile doresc să vadă în bărbați calitățile care îi fac bărbați.

Sorana amintește în pledoaria ei și copiii, dând de înțeles că unde lipsește bărbăția și feminitatea, copiii suferă. Nu au roluri naturale de imitat pentru ca băieții să devină bărbați la rândul lor, iar fetele femei.

Comunitatea globală elgibitistă a atacat-o pe Sorana în modul deja bine cunoscut: cu cuvinte jignitoare, vulgare, intolerante și veninoase. Așa cum au făcut și cu o altă româncă de mare notorietate, Laura Bretan, în 2019.

Sorana a dat dovadă de mult curaj. De teamă, puțini dintre noi se mai împotrivesc revoluției sexuale în spațiul public. Sorana a făcut-o.

Sorana a dat dovadă de loialitate față de valorile sociale creștine fundamentale. Există doar bărbați, femei și copii, și nimic altceva. Puțini sunt aceia care mai afirmă aceste adevăruri fundamentale în spațiul public.

pagina 12

Sorana a dat dovadă de discernământ. Ea dă de înțeles că în ciuda confuziei sexuale promovată de secularism, există o singură formă de familie, familia naturală, formată dintr-un bărbat, femeie și copii. Puțini sunt aceia care încă mai afirmă acest adevăr etern în spațiul public.

Sorana a dat dovadă de intenționalitate. A afirmat adevărurile lui Dumnezeu în mod intenționat, nu din greșeală sau cu sila. Le-a afirmat într-un context în care nu se mai crede în principiile enunțate de ea. Puțini mai sunt aceia care încă afirmă aceste adevăruri în mod intenționat și mai ales în spațiul public. Intenționalitatea lipsește la majoritatea dintre noi.

Sorana a dat dovadă de atașament față de identitatea ei creștină. Puțini dintre noi am fi avut determinarea să o facem în contextul Wimbledonului, într-o țară care cândva a fost creștină și care acum are un prim ministru hindus, un primar musulman în capitala țării și un creștin nepracticant pe tronul țării.

Sorana a dat dovadă de o bună educație morală. Și-a afișat educația morală în spațiul public, nefiindu-i rușine de ea, așa cum cei care nu agreează cu ea își afișează imoralitatea în spațiul public.

Pentru noi, Sorana este eroul nostru național!

Sorana, îți mulțumim! Te apreciem!

Haideți să luptăm pentru identitatea creștină!

Și tot în acest context, apreciem – și nu credem că este la voia întâmplării – că un grup de cetățeni români au lansat o inițiativă legislativă cetățenească în luna mai (a.c., n.red.) pentru a desemna luna iunie drept lună a identității creștine în România. Efortul lor laudabil se aliniază perfect cu moștenirea lăsată nouă de părinții noștri pentru păstrarea și promovarea identității creștine în România.

Nu știm să existe un alt efort similar în alte țări europene. Nădăjdum deci că ceea ce a început în România să fie de bun augur. Dacă până acum câteva generații identitatea creștină era periclitată de otomani, acum ea este periclitată de occidentali. Avem încrederea, însă, că vom reuși. Am supraviețuit o jumătate de mileniu de atacuri musulmane și le vom supraviețui și pe cele hedoniste, ateiste și occidentale.

Sprijiți acest proiect! Accesați: <https://identitate-crestina.ro/>

www.alianta-familiilor.ro

Căușeni, 31 August 2023 -

ZIUA LIMBII ROMÂNE, Sărbătorită în Basarabia

Și în acest an, Ziua Limbii Române am sărbătorit-o alături de frații basarabeni. De această dată, Redacția revistei „*Vatra Noastră Românească*” a constituit o delegație mai amplă, formată din redactorul-șef, **Paul-Mircea Iordache**; redactorul **Sergiu Balanovici**, dr. în istorie, muzeograf la Muzeul Județean Botoșani; red. șef-adj. **Iulian Moldovanu**, bibliotecar la Biblioteca Județeană „Mihai Eminescu” Botoșani și Dl **Mircea Muraru**, un membru activ al filialei botoșănene a Uniunii Vatra Românească, care se preocupă de difuzarea revistei în teritoriu, în țară.

După efectuarea preparativelor necesare, eram gata de plecare în după-amiaza zilei de 30 august, dar o ploaie torențială, care a transformat unele străzi ale Botoșaniului în canale venețiene, ne-a îngreunat primirea coletului cu reviste – calde, cu miros proaspăt de tuș – ce urmau să sosească de la tipografia ieșeană „TAIDA”. În fine, am recepționat prețiosul material – un pachet de 200 ex. din recentul număr, 51/72-trim.III-2023, al revistei, destinat în întregime Basarabiei – și ne-am ocupat locurile în autoturismul propriu al Dlui Sergiu Balanovici, care a îndeplinit, pe parcursul acestui voiaj, și funcția de... pilot. Cum eram într-o ușoară întârziere, am pornit neîntârziat, străbătând în diagonală județul Botoșani, pe direcția sud-est, trecând apoi, relativ operativ, prin vama Sculeni, apoi, străbătând căile rutiere modernizate ale Moldovei de răsărit (unde mai sunt „șleahurile noroioase ale Basarabiei”, de care vorbea Nicolae Iorga?!...), trecând fugitiv prin Chișinău, am ajuns într-un târziu de seară la Căușeni. Aici, bineînțeles, ne aștepta neobositul organizator, prof. **Valeriu Ostaș**, gazda noastră, care a asigurat cazarea, pentru ca, a doua zi, să participăm în cursul dimineții la manifestările dedicate, în acest oraș sud-basarabean, Zilei Limbii Române.

A doua zi, 31 august, dis de dimineață, am procurat buchetele de flori, beneficiind și de oferta generoasă a florăreselor din vadul comercial al centrului orașului.

Ne revedem și cu vechile noastre cunoștințe constănțene, prezente la manifestare, ca de obicei în număr consistent și cu personalități notabile: Dnii **Cezar Pânzaru**, **Traian Brătianu**, **Dorin Popescu** – alături de distinsa Dnă **Dorina Popescu**, dar și din Chișinău, îl revedem pe Dl **Anatol Petrencu**, cunoscut istoric.

Ajungem și noi, încărcăți cu flori și cu aparate de înregistrat, în momentele marcate de febrilitatea deschiderii manifestării omagiale, remarcând-ul, dintru început, pe poetul-muzeograf mateevician **Ion Găină**, care avea să officieze și în calitatea de moderator, pe întreg parcursul manifestărilor culturale din acea zi. Se fac și ultimele probe de microfon. De aici încolo, să apelăm la reportofon:

Ceremonia din Piața Alexie Mateevici - 31 August 2023

Ceremonia este deschisă de **Ion Găină**, binecunoscut om de cultură, poet, muzeograful Casei Memoriale Mateevici, Zaim, moderatorul manifestării:

Ion Găină: «Astăzi, 31 August 2023, sărbătorim Ziua Limbii Române. Suntem la ediția a 33-a. Numărul 33 ne amintește de o etapă din viața lui Iisus. Nu totdeauna înțelegem cât de mult au pățim înaintașii noștri, pentru ca noi să stăm astăzi aici. Vreau să spun că orice biruință cere o jertfă. Sărbătoarea de azi nu ar fi existat dacă nu ar fi fost o jertfă. Pe 26 august (1917, n.red.), stil nou, a plecat la Cer preotul-poet **Alexie Mateevici**. Oficial, s-a spus că se îmbolnăvise de tifos pe front, neoficial, mai studiem și astăzi cauza morții... După asta, vine în calendar, 27 august, Ziua Independenței; După asta, vine 31 august – Sărbătoarea Limbii Române. Dacă înaintașii noștri au săvârșit jertfe pentru a ne lăsa aceste sărbători, trebuie să conștientizăm faptul că, la rândul nostru, suntem datori să dedicăm aceeași dăruire supremă. Este important ca, fiecare dintre noi, să trudim ca o albină în fagurele limbii române.

Pentru că suntem în această dimineață lângă părintele Mateevici vreau să amintesc ce ne-a spus el, într-o cuvântare: „*De ce n-am lucra anume acel petic de pământ care-i mai aproape, mai drag inimii noastre, pe care ne-am născut, am crescut și ne-am educat, unde sunt locașurile scumpe ale familiilor noastre? Iată de ce eu am socotit ca o fericire deosebită a sluji și a munci pentru scumpa, și vouă și mie, Basarabie. Iubiți Basarabia dragii mei, iubiți poporul ei cu sufletul deschis adevărului și dreptății, iubiți trecutul ei bogat în monumente istorice, dar mai ales cele bisericesti, tradițiile și obiceiurile lui strămoșești, și nu vă veți înșela. Iubiți-o, cunoașteți-o, înălțați-o! Acesta este testamentu-mi adresat vouă*”. Cu acest testament lăsat de preotul-poet Alexie Mateevici, cel care a scris cea mai frumoasă poezie despre limba română, să onorăm Imnul de Stat al Republicii Moldova. (este intonat Imnul de Stat al R.M., n.red.).

După tradiție, bucuria sărbătorii se împarte cu oaspeții. Salutăm,

înainte de toate, pe cei din administrația publică locală, care vin în frunte cu vicepreședintele raionului, Dl **Andrei Pavlenco**, alături de Dna **Tamara Ambroci**, vicepreședinte, și colectivele pe care le reprezintă; Salutăm echipa Primăriei Căușeni, în frunte cu Dl primar **Anatol Donțu**; Salutăm, de asemenea, echipa care vine din Constanța, în frunte cu Dl. **Cezar Pânzaru**, președintele Asociației Culturale *Pro Basarabia și Bucovina*; Dl. **Dorin Popescu**, prof. univ., președintele Asociației „*Casa Mării Neagre*”; Dna **Dorina Popescu**, ziaristă; Dl. **Traian Brătianu**, prof. univ. dr. în litere și filozofie, scriitor, Asociația Culturală *Pro Basarabia și Bucovina*, fil. Constanța; Dl. **Ciprian Bereșteanu**, medic. Iată o delegație consistentă de la Constanța. Avem delegația Botoșanilor, în frunte cu Dl **Paul Mircea Iordache** din partea revistei „*Vatra Noastră Românească*”, alături de Dl dr. în istorie **Sergiu Balanovici**, muzeograf, Muzeul Județean Botoșani; Dl **Iulian Moldovanu**, bibliotecar, Biblioteca Județeană „*Mihai Eminescu*” Botoșani; Dl **Mircea Muraru**, Asociația *Uniunea Vatra Românească*, filiala Botoșani. Avem de la Brăila, Dna **Gabriela Vasiliu**, scriitoare și profesoară, coordonatoarea festivalului „*Ana Blandiana*”; la fel, Dl **Cristi Vasiliu**, inginer. Dl prof. univ. dr. hab. **Anatol Petrencu**, președinte, Asociația Istoricilor din R. Moldova „*Alexandru Moșanu*” – care, deși încă nu a ajuns, îl salutăm pentru sprijinul perpetuu și implicarea sa semnificativă în activitățile noastre. Primim cu drag o delegație din Italia, condusă de cetățeanul de onoare al raionului Căușeni, Dl **Gian-Luca del Marco**, alături de Dl **Mateo Marchesi**, Primar al comunei italiene San Giano. Este bucuria noastră să vă avem prezenți astăzi, pe toți, la Căușeni.

Dragi prieteni, suntem toți fii ai limbii române! Vă salutăm, cu și mai mult respect, pe Dv., cei care ați luat o floare și ați venit aici, fără să așteptați invitații, la sărbătoarea limbii române.

Urmează mesajele de salut, și ofer cuvântul Dlui Andrei Pavlenco, vicepreședinte al raionului Căușeni:

Andrei Pavlenco: «Stimați invitați, stimați oaspeți, stimați locuitori ai Căușenilor; Limba română trebuie onorată și apărată în fiecare zi, vorbind-o corect în toate împrejurările. Mă bucur că, pe lângă locuitorii de aici, avem oaspeți de peste Prut, pe care-i putem numi frați, deoarece avem o istorie comună, o cultură comună și vorbim aceeași limbă – o țară română! Cel mai important factor care ne leagă este limba română, prin care ne putem defini ca națiune română, țară română.

Din partea conducerii raionului Căușeni, vă aduc sincere felicitări cu ocazia acestei sărbători, dorim tuturor pace și înțelegere în familie. Vă îndemnăm să cinstim limba română și să o transmitem din generație în generație, ca pe un lucru sacru, pentru urmașii noștri».

Este invitat la cuvânt Dl **Dorin Popescu**, analist politic, eseist, prof. univ., diplomat, fondatorul Asociației *Casa Mării Negre*, *Constanța*:

Dorin Popescu: «Bună ziua! Bine v-am regăsit! „Suntem români și punctum” zice poetul nostru național, Mihai Eminescu, acum un veac și jumătate. Dar Eminescu nu prinsese cele mai tragice conflicte și războaie ale lumii. Eminescu încă nu știa cât de important este în lume să știi, pe lângă cine ești, să știi cine îți sunt frații și prietenii. Nu fusese nici un cataclism mondial până la Eminescu. Așa încât, cu îngăduința dumneavoastră, l-aș completa pe Eminescu: „Suntem români și punctum; Suntem europeni și Europa este casa și rădăcina noastră; Europa este și aici”.

Am venit de la Constanța să vă amintim trei lucruri clare și simple, cunoscute de toți, de la copii la bătrâni:

- 1/- Vestul, Europa rămâne singura opțiune posibilă a românilor de pe ambele maluri ale Prutului;
- 2/- Prin limba română, suntem europeni;
- 3/- Limba română o vorbesc românii.

Să le detaliem: 1/- Bunicii mei i-au așteptat pe americani, zeci de ani, uitându-se către Vest. Știu foarte bine că, în aceeași epocă, în Basarabia, părinții și bunicii Dv, uitându-se tot către Vest, îi așteptau pe români. Speranța, libertatea, democrația și firescul de a fi în lume, noi le-am văzut în Vest. Din Est au venit, întotdeauna: sărăcia, suferințele, Siberiile, barbaria, războaiele. De aceea Vestul este singura noastră opțiune strategică. Nu avem alta. Opțiunea de a fi singuri și neutri în această lume tulburată, cu războaiele la numai câțiva zeci de km de noi, este o iluzie;

2/- A doua chestiune: Da, prin limba română – limba daco-romanilor –, limba adusă de la Roma și îmbunătățită cu rădăcina noastră locală daco-getă, limba aceasta ne face europeni. Noi nu suntem vagabonzi, cerșetori la porțile Europei, noi suntem europeni. Împărații romani au știut că aici este marginea estică a Europei. Valul roman de apărare se întinde din Constanța până la Căușeni și Nistru. Aceasta este granița Europei. Dincolo de ea, cum spuneau geografi europeni cândva, sunt fiare sălbatice, nu știm ce sunt (terra incognita, n.red.). Aici este Europa;

3/- Cine vorbește limba română? Vă dau două vești: În primul rând,

limba română o vorbesc masiv, natural, convingător, nu maghiarii, nu spaniolii sau americanii, evreii, brazilienii, rușii sau ucrainenii, ci limba română o vorbesc românii!! În al doilea rând, limba română o vorbesc românii din Oltenia, din Transilvania, din Banat, din Bucovina, din Basarabia; deci, limba română o vorbesc: oltenii, transilvănenii, bănățenii, moldovenii, bucovinenii, basarabeni.

În concluzie: Am purtat dintotdeauna micile noastre bățalii pentru limba română, pentru identitate, pentru viitorul nostru. Le-am purtat în fiecare zi, pe timp de pace. Pentru mulți ani de aici înainte, aceste bățalii le vom purta în vremuri de război. Aceste bățalii le ducem împreună. Nu lăsăm copiii noștri povara de a duce aceste bățalii pentru limba română, pentru țara noastră, pentru Europa.

Dragi părinți, bățalia aceasta o dați dumneavoastră, și nu o dați mâine – o dați astăzi și în fiecare zi! La mulți ani Limbii Române!

Dl Ion Găină invită pe Dl Paul-Mircea Iordache, redactor-șef al revistei „*Vatra Noastră Românească*”, să se adreseze participanților, apreciind totodată puntea culturală Botoșani-Căușeni:

Paul Mircea Iordache: «Bine v-am regăsit frați români basarabeni! Vă îmbrățișez pe toți, pe toți basarabeni, pe toți căușeneni, pe copiiiăștia mici, pe profesori, pe părinți, pe bunici. Dumnezeu să ne ajute să ajungem să trăim momentul în care România să fie și țara oficială a dumneavoastră. Noi vă considerăm frați, deci români.

Avem această revistă, la care s-a referit Dl Ion Găină, se adresează tuturor românilor, după cum îi spune și numele: *Vatra Noastră Românească* – și această vatră românească se întinde, așa cum spunea și Eminescu: „De la Nistru pân’ la Tisa”. Am venit și cu un colet consistent din recentul număr al revistei. Domnul Valeriu Ostaș, care este „distribuitor” al publicației în R. Moldova, o să vă pună la dispoziție exemplare, în școli și peste tot.

Noi și revista noastră venim cu același mesaj unionist. Trebuie să conștientizăm identitatea noastră românească și să decidem acel pas, care ne-a mai rămas de făcut după independența Basarabiei. Limba identifică națiunile, iar la vremea Judecării vom fi chemați, toți ca unul, întreaga națiune, după limba noastră. Limba română este suportul și este arma noastră principală de a ne salva identitatea, de a avea o cultură și o istorie, comune, care să ne adune pe toți, în aceeași Țară.

Aduc mulțumirile și felicitările mele sincere organizatorilor și autorităților locale pentru că se îngrijesc ca aceste evenimente să se întâmple în fiecare an, aici la Căușeni, și, în final, doresc să dau citire unui text al savantului basarabean, născut la Mihăileni (jud. Bălți): **Eugen Coșeriu**, lingvist, cel mai important filolog al secolului XX. Iată ce spune acest român basarabean: „*Sunt mihăilenean pentru că sunt născut în Mihăileni. Sunt moldovean pentru că Mihăilenii sunt o comună din Moldova. Și sunt român pentru că Moldova este o parte a României.*” Vă mulțumesc!».

Dl Ion Găină, moderatorul manifestării, prezintă publicului delegația italiană, sosită la invitația Dnei **Lidia Jubea**, primărița de Tănătari. Constituită din doi membri, Dl prof. univ. **Gian-Luca del Marco** (care a și tradus din italiană) și Dl **Matteo Marchesi**, primarul comunei San Giano, aceștia au spus:

Gian-Luca del Marco: «Bună ziua tuturor. Stimată audiență, dragi români sunt bucuroși și onorați să mă aflu la bustul poetului Mateevici în această zi minunată, sărbătorind împreună Ziua Limbii Române. Pentru noi, italienii, este un pic straniu de ce nu se sărbătorește și limba italiană. Este interesant și emoționant că atât de multă lume se adună cu flori, ca să facă din ziua limbii o sărbătoare.

Ieri am vizitat mai multe locuri interesante din regiunea Dv, din țara noastră dacă îmi permiteți, și am văzut „Pomul vieții”, pe un covor tradițional moldovenesc. Am fost uimit de semnificația acestui simbol, care include viața de o mie de ani a poporului român. Ca orice arbore, și pomul vieții trebuie să fie udat, cu tot ce este în noi mai frumos.

Eu mă bucur să aud, tot mai mult, limba română în Moldova – nici eu nu vorbesc bine românește și-mi cer scuze – dar și se zgărie urechile când auzi în Moldova vorbindu-se limba rusă. Mă bucur, și sunt mândru, că sunt împreună cu voi și că am reușit să aduc cu mine un prieten, care reprezintă Primăria localității San Giano din Italia, Dl **Matteo Marchesi**. Mulțumim Dnei Primar **Lidia Jubea** pentru invitație. Împreună cu domnul Matteo am început un drum de cunoaștere și de prietenie cu lumea românească din Basarabia. De doi ani deja noi organizăm în localitatea noastră sărbători moldovenești, la care oferim italienilor, care au plăcere să ni se alăture, preparate culinare tradiționale din Moldova, dansuri, expoziții, alte activități culturale. Încercăm să creăm un mic univers românesc în Italia. Îi mulțumesc Dlui Matteo pentru că a acceptat provocarea, deoarece nu este deloc simplu să te implici în acest soi de revoluție spirituală, de descoperire și de prietenie cu oamenii din altă țară. Eu nu cunosc prea mulți. Dar cred că am pornit pe calea bună și deja avem programe de viitor – multe proiecte și visuri – și sper că va fi totul împlinit. Mulțumesc. Trăiască limba română!».

Matteo Marchesi: «Sunt foarte emoționat și vă mulțumesc mult pentru invitație. Mulțumesc în mod deosebit doamnei primar Lidia Jubea, care a făcut, în această săptămână, ca să mă simt în Moldova, ca acasă. Dar, mulțumesc și vicepreședintelui de raion, care a avut plăcerea să ne însoțească pe parcursul zilei de ieri. Sunt onorat să mă aflu aici și

să sărbătoresc împreună cu Dv. Ziua Limbii Române.

Am înțeles în aceste zile cât de importantă este pentru voi identitatea românească și limba pe care o vorbiți. Citisem înainte, câte ceva, despre aceste lucruri, dar una este să afli din cărți și altceva este să trăim aceste emoții împreună cu voi. Eu m-am născut într-o generație care era deja europeană și pentru această generație nu au existat niciodată bariere, hotare. Sunt încântat că și pentru voi încep să dispară granițe și frontiere. A fost uimitor să descopăr cât de mult sunteți legați de România, dar este firesc, câtă vreme este vorba despre un singur popor și o singură limbă care se vorbește».

Dl **Ion Găină** apreciază cuvântul oaspeților italieni, apelând, din nou, la zicerile poetului Alexie Mateevici: «După cuvântul oaspeților italieni, mă întorc la cuvintele lui Mateevici: „Trebuie să știm că suntem români, strănepoți de-ai romanilor și frați cu italienii, francezii, spaniolii și portughezii. Aceasta trebuie să le-o spunem și copiilor și tuturor celor neluminați. Să-i luminăm pe toți cu lumină dreaptă”». I se oferă cuvântul Dlui **Anatol Donțu**, Primarul de Căușeni:

Anatol Donțu: «Onorată asistență, vreau să salut oaspeții din România, care întotdeauna ne-au susținut la această sărbătoare. Mulțumesc oaspeților din Italia – avem nevoie de susținerea lor pentru proiecte comune, cu care să ridicăm localitățile pe care le administram.

Vă transmit gândurile mele bune cu ocazia Zilei Limbii Române. Eu sunt mândru că m-am născut în Căușeni, sunt mândru că locuiesc în Republica Moldova și că vorbesc limba română. Sunt mândru că în Căușeni s-a născut Alexiei Mateevici, cel care a scris poezia al cărei text a devenit Imnul de Stat al R. Moldova și mă mândresc că cetățenii mi-au dat votul de încredere pentru a administra orașul nostru. Sper că am făcut față. Oferim această sărbătoare tuturor celor care țin la limba română și le transmit felicitări».

Poetul Ion Găină invită să ia cuvântul pe Dl prof. Valeriu Ostaș „un harnic truditore pe ogorul limbii române”, fiind și „cel care a deschis filiala din Căușeni a *Căsei Limbii Române*»:

Valeriu Ostaș: «Dragi prieteni, onorată audiență; Alături de dumneavoastră, sunt și eu mândru că avem demnitatea să ne întâlnim astăzi în fața bustului lui Alexiei Mateevici.

Pe mine, însă, mă încearcă o întrebare: „De ce sărbătorim noi limba română?” – o sărbătoare care nu se prea întâlnește la alte popoare. Un răspuns ar fi acela că **limba română este icoana de cinstă, de demnitate și de cuminenție a poporului nostru**. Limba română nu este limba unor invadatori, care au ocupat acest pământ, deci ea nu a fost impusă cu forța armelor. Limba română este, pe pământul acesta, în vatra ei de zămislire. Este limba părinților noștri. Și de aceea este sacră!

De ce o mai sărbătorim?... Pentru că limba română este o limbă a Uniunii Europene. Ea este vorbită la Strasbourg (unul din sediile Parlamentului European, n. red.) și la Bruxelles (sediile Comisiei Europene – „guvernul”, adunarea comisarilor U.E.; a Consiliului Uniunii Europene – „instituția prezidențială”, adunarea președinților statelor membre U.E.; cât și a Parlamentului European – reuniunea europarlamentarilor, n.red.). De ce o mai sărbătorim?... Pentru că Țara, România, ne caută și ne cheamă pe noi, basarabeni, tot în limba română. Limba română este sărbătoarea noastră deplină, pentru că prin ea noi ne identificăm ca națiune distinctă. Ea a fost vorbită de către țărani și păstorii noștri, dar și de către rapsozii noștri. Personalități semnificative au plătit un preț enorm pentru ca noi să mai vorbim astăzi limba română. Și de aceea, dragi căușeneni, avem o datorie sfântă, inclusiv față de Alexiei Mateevici, față de Petru Cărare, față de Ion Ungureanu. Este responsabilitatea noastră ca limba română să fie apărată și cântată nu numai pe data de 31 august. Ea trebuie să fie sărbătoarea noastră sufletească în casă, în viața de zi cu zi.

Trăiască limba română! Iar noi să fim vorbitorii întru demnitatea ei!».

Moderatorul manifestării anunță că au ajuns în Piață și Dl Ion Iovcev, „marele patriot care a luptat pentru limba română la Tiraspol”, precum și actrița Angela Carauș, artistă emerită a Republicii Moldova, însoțită de fiul acesteia, domnul Andrei Carauș, apoi, a mai precizat:

Ion Găină: «Vreau să mai atrag atenția asupra unui aspect. E trist să te întâlnești cu niște cazuri mai deocheate în al 33-lea an de la declararea limbii române ca limbă oficială. Am sesizat că unor oameni din administrație le trebuie scris în fișa postului, subliniez, în fișa postului: „Iubește-ți limba română!” – și nu mă refer doar la o persoană, sau la o instituție, mă refer la mulți dintre noi și nu deschid astăzi parantezele, dar într-o zi o voi face.

Iubește-ți limba română! Domnule președinte al raionului, poate găsim o posibilitate să introducem în fișa postului la personalul din administrație... această „îndatorire”: „Jurăm că ne vom iubi limba română” (aluzie la necesitatea aplicării cu rigoare a prevederilor legislative privind limba de stat și a atributelor limbii române în circuitul administrativ!, n.red.).

Dacă ne amintim, în urmă cu vreo doi ani, noi am depus un jurământ în fața Limbii Române, în care se spunea cam așa: „*Dumnezeu m-a dat să fiu purtătorul limbii române. Și eu sunt responsabil în fața celui care m-a creat pentru ziua ei de mâine. Părintelui Alexiei Mateevici și tuturor strămoșilor le promit: o voi vorbi frumos și corect, pentru că prin ea mă realizez ca om. Limba română mă leagă de trecut. Fără ea*

nu pot gândi la viitor. Limba Română va dăinui și prin mine. Jur! Așa să-mi ajute Dumnezeu!”»

A urmat Dl Ion Iovcev, ex-directorul Liceului românesc „Lucian Blaga”, din Tiraspol:

Ion Iovcev: «Pentru mine, 31 August este o zi în care nu am dreptul să nu fiu aici, cu dumneavoastră. Am aproape un sfert de veac de când vin, an de an – și când eram director al Liceului „Lucian Blaga” din Tiraspol. Vă mulțumesc că ați fost alături de școlile românești din stânga Nistrului și din Tighina, atunci, în timpul agresiunilor separatiste. Ar trebui să instituim „Anul limbii române”, poate și „Deceniul limbii române”, pentru că, „Limba română este patria mea”, cum spunea Nichita Stănescu.

Într-o zi, mă aflu într-un troleibuz din Tiraspol și vorbeam, evident în română, cu Dna director-adj. al liceului, Tatiana Andrieș. La un moment dat, se apropie de noi o persoană și ne întreabă: „Sunteți cumva din România?... că vorbiți românește”... Noi am răspuns: „Da, din România”/ „Dar din ce oraș sunteți?”/ „Din Tiraspol”, răspundem noi...

Avem o limbă atât de frumoasă. Am fost prin mai multe țări – la Roma am avut ocazia să ascult frumoasa limbă italiană, în mediul ei natural. Dar, vă spun că limba română este încă și mai frumoasă. Limba noastră este atât de frumoasă și de armonioasă! De ce mi se pare așa?... Pentru că, în limba română trăiesc, în limba română gândesc, în limba română iubesc și când tac, tot pe românește tac. Pentru Dumnezeu, vorbiți românește! Locul nostru în Europa îl vom găsi numai prin România și cu România! Vă mulțumesc mult!».

În finalul manifestării culturale căușene închinată Zilei Limbii Române, elevi de la liceele teoretice „Mihai Eminescu” și „Alexei Mateevici” au susținut un program muzical-literar pe texte din versurile poezilor basarabeni (în fotomontaj alăturat, am surprins câteva imagini). În acordurile cunoscutei „Hora Unirii”, copiii au încheiat spectacolul, antrenând și pe cei prezenți.

„Finis corona opus” – După aceste momente înălțătoare, cei prezenți, reuniți într-un șir de nestăvilit, au depus buchete de „flori ale sufletului” la monumentul „Alexei Mateevici”, omagînd astfel, fiecare dintre ei, Limba Română!

Bineînțeles, tot poetul Ion Găină face și un ultim comentariu: «Dragi copii, al vostru este viitorul!... Dragi fii și fiice ai Limbii Române, este prima dată când sărbătorim, pe deplin, limba română, deoarece, în niciun act, în niciun document oficial al țării, nu mai apare glotonimul „limba moldovenească”. Asta nu înseamnă că noi nu vorbim și un grai moldovenesc! Dar, graiul moldovenesc este hăinuța noastră de purtat – nu ne dezicem de graiul moldovenesc, dar nu ieșim în lume cu hăinuța de lucru; când este să ne îmbrăcăm în haine de sărbătoare, ne îmbrăcăm în Limba Română! Dragostea noastră pentru limba română este imprimată în noi încă înainte de a ne naște. Este imprimată aici, în *Biserica Adormirii Maicii Domnului*, unde culoarea predominantă a fiecărei icoane este roșul – *Roșul de Căușeni*, iar roșul semnifică dragostea, viața. Așa cum este *Albastrul de Voroneț*, sau *Galbenul-auriu* la Trei Ierarhi, tot așa este și *Roșul de Căușeni*...

Vă invităm să participați, în continuare, în Sala de conferințe a Consiliului raional Căușeni, la Conferința științifică: „**Limba Română este întâia graniță a țării mele care trebuie păzită**”».

Bineînțeles, alături de gazdele noastre, grupul botoșănenilor s-a deplasat spre Consiliul raional Căușeni, Sala de Conferințe.

Conferința științifică: „Limba română este întâia graniță a țării mele care trebuie păzită”

Ion Găină: «Dragi prieteni, scumpă Țară, pentru că suntem aici toată țara. Dacă unul singur trece peste Prut, deja toată țara este grămăjoară. Unde se adună 2-3 în numele limbii și al neamului, acolo este Țara. Așa că aici este Țara. De aceea vin să-i salut, la acest început de conferință, pe cei care vin de la Constanța, în frunte cu dl **Cezar Pânzaru**. Îi salutăm pe cei din Botoșani, în frunte cu dl **Paul Mircea Iordache**. Permiteți-mi să vă salut pe toți și în numele Țării vă invit să aplaudăm Limba Română!

Unii așteaptă această zi, alții se întristează. Eu, mărturisesc, mă bucur și mă întristez în egală măsură. Mă bucur pentru că este o sărbătoare pe care nici n-am visat-o în perioada sovietică. Și așa scrie o carte voluminoasă despre tot ce s-a întâmplat atunci, despre dragostea asta care a ars în noi, de la Mateevici încoace. Imaginați-vă, Mateevici, care n-a studiat nici o oră de limbă română în viața lui, nici o lecție în limba română. În perioada sovietică, din șase zile de școală pe săptămână, în două se învăța „limba moldovenească” și în patru se învăța limba rusă. Cum să visezi după astfel de timpuri că vei avea o sărbătoare națională intitulată „Limba noastră cea română”? Dar vedeți că și imposibilul se întâmplă. A dispărut un imperiu. E drept că a apărut altul... Noi ne-am exprimat dragostea pentru limba noastră, chiar dacă imperiul era foarte puternic. Și astfel Mateevici a revenit acasă, chiar dacă acel imperiu i-a impus atâtea suferințe.

Pe de altă parte, există și un regret, pe care eu, cel puțin, îl trăiesc, pentru că de treizeci de ani încoace, atâtea lucruri nu s-au întâmplat. Ar

fi putut să se facă și nu s-au făcut. Așa cum spune părintele Mateevici în „Frunza nucului”: „Jale mi-i că moldovenii încă nu s-au înfrățit”. Poate ați auzit, ați urmărit, poate, ce festival, ce zile de sărbătoare au cei din țările baltice, cu mii de oameni, cu dansuri ce au dansatorii aliniați ca ornamentele de covoare... Și mă întreb: Noi când ne ridicăm la trăirea lor?... pentru că noi nu suntem uniți, încă. Atâta bucurie avem: că suntem neamul grămăjoară și ne putem permite bucuria să ne întâlnim în această zi.

Până nu de mult, sub pereții Consiliului raional, aici, în fața monumentului Independenței, câțiva tineri transnistreni au cântat, aproape o lună de zile, în limba rusă!... Câtece rusești în Piața Independenței!... Am fost foarte trist. Am mers și le-am zis: „Cărați-vă! Cărați-vă cât mai repede de aici, că vine Ziua Independenței și cineva o să vă ia cu forța. Nu profanați locul acesta!”

Când noi permitem profanarea, când noi permitem să ne fie călcată demnitatea, iată, aici este tristețea! În rest, putem să sărbătorim, în fiecare zi... E trist să spun lucrul acesta, dar asta e cruda realitate... Dar, cu toate astea, dați-mi voie să vă felicit în Ziua Limbii Române!

Conferința științifică de astăzi are genericul „**Limba română este întâia graniță a țării mele care trebuie păzită**”. Hotarul despre care vorbește Grigore Vieru este în noi. Hotarele dinăuntrul nostru sunt adesea mult mai puternice decât cele politice.

Și firesc ar fi ca la început de conferință să ne vorbească pământeanul nostru drag, care ne-a deprins cu prezența sa alături de noi, Anatol Petrencu:

Anatol Petrencu: «Onorată asistență, bună ziua! Vreau să mulțumesc organizatorilor pentru invitația pe care mi-au făcut-o și vă transmit felicitări cu ocazia „Zilei Limbii Române”. Și mai vreau să mulțumesc constănenților și botoșănenilor care ne susțin. Să știți că prezența Dv. aici este foarte importantă pentru noi, pentru că noi greu ieșim din imperiu, cu multe scârțâieli. Comunicarea mea de azi se referă la revista **Limba română** (editată de Casa Limbii Române, Chișinău, redactor-șef, **Alexandru Bantof**, n.red.).

Revista **Limba română**, care a jucat un rol important în întoarcerea noastră la origini, a împlinit 33 de ani. În urmă cu două zile a fost o activitate dedicată aniversării revistei și vă rog să-mi permiteți să citesc un fragment din prezentarea făcută la acel eveniment.

Revista „**Limba română**” s-a impus în viața spirituală a spațiului românesc, grație problemelor abordate, perseverenței de idei, diversității de rubrici susținute de autori de mare prestigiu. Incontestabil, este meritul echipei redacționale și în primul rând a redactorului-șef, Alexandru Bantof, cât și a redactorului șef-adjunct Ana Bantof, dar și a celorlalți membri ai redacției. Meritul său important este acela de a fi promovat apărarea limbii române și a identității românești în Republica Moldova.

Dintre rubricile importante pentru cititori amintim: „Personalități”, unde au fost publicate studii referitoare la Solomon Marcus, Grigore Vieru și mulți alții. O altă rubrică este „Îndrumând tinerii cercetători”, „Nevoia de modern”, „Scrișul întemnițat”, „Dialogul artelor”, „Biblioteca și tranziția”, „Lecțiile istoriei” etc. Revista „**Limba română**” a oferit cu generozitate multe pagini colegilor noștri istorici, de pe ambele maluri ale Prutului. Vom atrage atenția asupra materialelor publicate sistematic de domnul Vlad Mischevca, membru al Colegiului de redacție al revistei, dintre care amintesc, drept exemplu, articolul „Fațetele morale ale ocupantului – Mihail Kutuzov și Principatele Române”. Domnul Ion Negrei, vicepreședinte al Asociației istoricilor din R. Moldova, este prezent în paginile revistei cu studii referitoare la Unirea Basarabiei cu România, din 1918, sau la viața bisericească de la noi.

Alte articole, vizând diverse aspecte ale trecutului, au fost publicate de colegii Valentin Tomuleț, Dinu Poștarencu, Gheorghe Negru, Ioan Popa, Ion Constantin, Dorin Cimpoeșu și mulți alții. Foarte importante sunt articolele semnate de domnul acad. Ioan Aurel Pop, Președintele Academiei Române. Noi, istoricii am apreciat la nivel înalt scoaterea de sub tipar a unui număr special consacrat împlinirii a 150 de ani de la nașterea celui mai mare istoric român Nicolae Iorga (nr. 3/2021).

Mulțumim redacției pentru materialele dedicate altor istorici români: prof. univ. dr. hab. Alexandru Moșanu, acad. Alexandru Zub ș.a. Materialele publicate în revistă nu și-au pierdut importanța de-a lungul timpului și merită să fie recitite. Unul dintre acestea este materialul realizat de Dna Domnica Manole, ex-președinte al Curții Constituționale, din care citez: „Curtea a reținut că art. 13 din Constituție recunoaște doar o singură limbă de stat și nu conține sintagma „limbă de comunicare interetnică”. Statutul constituțional al limbii de stat implică funcția de a fi și limbă de comunicare între cetățenii R. Moldova, indiferent de etnia căreia aparțin. În acest sens, art. 10 din Constituție prevede că „statul are ca fundament unitatea poporului R. Moldova, care este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor ei”. În pofida acestui fapt, legea contestată (Legea circulației limbilor, din 30 aug. 1989), prevede la articolul 2 că „limba de comunicare interetnică este limba rusă”. În consecință, Curtea constată o încălcare a prevederilor Constituției și acceptă inițiativa de corectare a legii”.

În urmă cu zece ani, co-fondatorul revistei, domnul Nicolae Mățaș se întreba: „Cum de conducătorii de atunci ai R. Moldova (miniștri, vice-miniștri, parlamentari), care au avansat în tagma cărturarilor și a ierarhiei

31.08.2023 – Ziua Limbii Române în Basarabia – Căușeni, Piața Mateevici

Căușeni, Piața *Alexei Mateevici* – Căușeneni, cu mic cu mare, pregătiți pentru începerea solemnităților dedicate Zilei Limbii Române. În prim-plan, Dna **Lidia Juvea**, primărița de Tănătari, m. Căușeni, care este și o militantă a Asociațiunii „ASTRA” din Basarabia, o O.N.G. pro-unionistă.

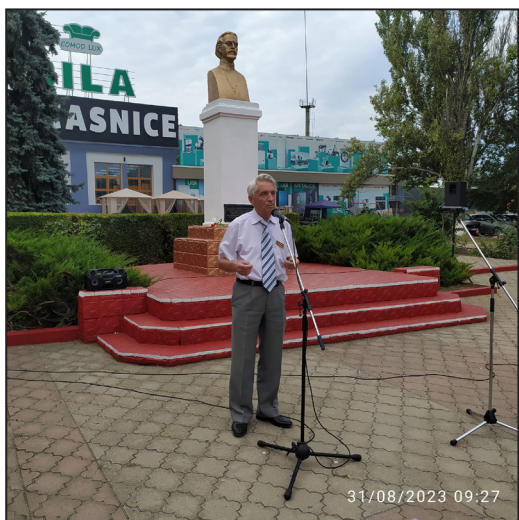
Căușeni, Piața *Alexei Mateevici* – Poetul **Ion Găină**, moderatorul manifestării: «Sărbătoarea de azi, a biruinței Limbii Române, are în fundamentul ei multe jertfe. În august 1917 a trecut la Cer *Alexei Mateevici*; Jertfă înseamnă și ca, fiecare dintre noi, să trudim în fagurele Limbii Române!».

Căușeni, Piața *Alexei Mateevici* – Solemnitățile dedicate Zilei Limbii Române: Dl **Andrei Pavlenco**, vicepreședinte – Consiliul raional Căușeni. «...Mă bucur că avem oaspeți de peste Prut, pe care-i putem numi frați, deoarece avem o istorie comună, o cultură comună și vorbim aceeași limbă – o țară română!».

Căușeni, Piața *Alexei Mateevici* – Prof. univ. **Dorin Popescu**, președinte al Asoc. „Casa Mării Negre”, Constanța: «1)- Vestul rămâne singura opțiune a românilor de pe ambele maluri de Prut; 2)- Prin limba română suntem europeni; 3) - Limba română o vorbesc românii! Din Est au venit numai suferințe!».

Căușeni, Piața *Alexei Mateevici* – **Paul-Mircea Iordache**, redactor-șef, rev. *Vatra Noastră Românească*: «Noi am venit cu același mesaj unionist. „Deșteaptă-te române” îndeamnă la conștientizarea identității românești. Limba identifică națiunile, deci Limba Română este arma cu care ne salvăm românitatea!».

Căușeni, Piața *Alexei Mateevici* – Solemnitățile dedicate Zilei Limbii Române: oaspeți din Italia, Dl prof. univ. **Gian-Luca del Marco** (dr. în foto) și Dl **Mateo Marchesi**, Primar al comunei italiene San Giano: «Impresionantă dragostea voastră față de România, normal, identitatea etnică este dată de limba vorbită».

Căușeni, Piața *Alexei Mateevici* – **Ion Găină**: «După cuvântul oaspeților italieni, mă întorc la cuvintele lui Mateevici: „Trebuie să știm că suntem români, strănepoți de-ai romanilor și frați cu italienii, francezii, spaniolii și portughezii. Aceasta trebuie să le-o spunem și copiilor și tuturor celor neluminați. Să-i luminăm pe toți cu lumină dreaptă”».

Căușeni, Piața *Alexei Mateevici* – Solemnitățile dedicate Zilei Limbii Române: **DI Anatoł Donțu**, Primarul orașului Căușeni: «Mulțumesc oaspeților din România și din Italia! ... Sunt mândru că m-am născut în Căușeni; Sunt mândru că locuiesc în Moldova; Sunt mândru că vorbesc limba română».

Căușeni, Piața *Alexei Mateevici* – **Valeriu Ostaș**, Director Casa *Limbii Române* Căușeni: «Limba română este icoana demnității poporului nostru. Spre deosebire de alte limbi, Limba română nu a fost o limbă a ocupanților. Limba română este limba strămoșilor noștri, prin ea ne identificăm cu frații de peste Prut».

Căușeni, Piața *Alexei Mateevici* – **Ion Iovcev**, ex-directorul Liceului „*Lucian Blaga*” Tiraspol: «Vă mulțumesc că ați fost alături de școlile din stânga Nistrului și din Tighina, când separatiștii ne agresau pentru că vorbeam românește. Locul nostru în Uniunea Europeană este prin România și cu România».

Căușeni, Piața *Alexei Mateevici* – Programul artistic, recitări și piese muzicale, dedicat Zilei Limbii Române a fost susținut de elevi ai liceelor căușenene, „*Mihai Eminescu*” și „*Alexei Mateevici*”.

Căușeni, Piața *Alexei Mateevici* – Programul artistic dedicat Zilei Limbii Române: «În limba noastră la Căprioara/ revine Ștefan din luptă cruntă,/ în miezul pietrei zidită-i Ana,/ ciobanu-i mire și face nuntă.//».

social, ajutați și de Revista „Limba Română”, nu conștientizează că aceasta publicație are acută nevoie de susținerea instituțiilor statului pentru a supraviețui? Cine ne împiedică să oferim această șansă de existență publicației care a devenit o carte de noblete a neamului nostru și care ne reprezintă onorabil și acasă și în lume?” Întrebarea rămâne deschisă, actuală și astăzi, pentru că domnul Bantoș, în continuare, caută bani pentru redactarea ei. Mulțumim Academiei Române pentru sprijinul financiar. Este jenant că statul R. Moldova nu poate găsi resursele necesare susținerii acestei reviste de mare însemnătate.

Vlad Pohlă nu atragea atenția că oamenii de cultură parcă nu conștientizează importanța unor victorii obținute în susținerea limbii române. Una din marile victorii ale mișcării de eliberare națională din Moldova este schimbarea denumirii Teatrului de vară din forma rusească „Teatrul Verde” în „Teatrul de vară”, așa cum este corect în limba română. Deși titulatura nouă este afișată pe frontispiciul clădirii cu litere de trei metri, toate afișele spectacolelor, editate sub auspiciile Ministerului Culturii, continuă să invite publicul la „Teatrul verde”. Sau este un demers intenționat subversiv al conaționalilor.

În același spirit observăm, mai ales la Chișinău, apariția unor firme, denumiri de străzi în limba rusă, dar scrise cu litere latine, care speculează inconsecvența legislativă. Este, clar, o altă formă de rezistență a rușilor.

Concluzia pe care vreau să o trag, referitor la funcționarea limbilor, este următoarea:

- Legea care reglementează circulația limbilor în Republica Moldova este o lege din 1989, când exista Uniunea Sovietică. Uniunea Sovietică nu mai există, dar legea funcționează și unii mai pretind respectarea ei.

- Cerem ca Parlamentul să facă un pas curajos și să înlăture această lege, care vine și în contradicție cu Constituția și să aprobe o lege cu privire la statutul limbii române în R. Moldova.

Astfel încât, cei care își bat joc de limba română și scriu așa cum vor ei, cu greșeli, să poată fi și penalizați, iar ceilalți să se mobilizeze pentru a o înțelege mai bine.

Domnilor, o națiune se manifestă și prin capacitatea de a-și apăra valorile. Uitați-vă ce se întâmplă în Ucraina: Ucraina se manifestă ca națiune. La ei este Stepan Banderă, care este urât de către polonezi și ruși și considerat antisemit și fascist. Cu toate acestea, ucrainenii spun: „Este eroul nostru, el este cel care a ținut statul independent!”. Banderă are numeroase monumente, apare pe bancnote, în manuale ș.a.m.d. Adică ucrainenii au această capacitate de a-și asuma niște eroi ai națiunii lor și de a-i apăra. Noi, din păcate, încă nu avem această capacitate!...

Eu, ca istoric, vă spun că, în 1941, la 22 iunie, România a intrat în război împotriva Uniunii Sovietice pentru a elibera Basarabia, nordul Bucovinei și ținutul Herța. Pentru asta au intrat în război! Și asta e scris în Ordinul lui Ion Antonescu. Nu, cum se scrie în manuale, că a fost un război agresiv. Noi (basarabeni, n. red.) nu afirmăm ce a însemnat pentru noi guvernarea românească, dar îi lăsam pe alții să substituie istoria noastră cu minciuni ideologizante. Sigur că a fost și tragedia evreilor, dar aceea nu este definitorie pentru istoria noastră, pentru că nu noi am declanșat aceste tragedii, ci statul cotropitor sovietic, ocupând teritoriul românesc la 28 iunie 1940!

În final, dați-mi voie, în calitate de Președinte al Asociației Istoricilor din R. Moldova, să îndemn intelectualii ca să facem tot ce putem pentru a ieși din această stagnare – deși avem o guvernare pro-europeană la putere, încă nu se mișcă lucrurile în sensul dorit.

Eu vă mulțumesc pentru atenție și dați-mi voie să înmânez două **Diplome de excelență**: Dlui **Valeriu Ostaș** – pentru apărarea limbii române și promovarea a identității naționale, respectiv, Dlui **Paul Mircea Iordache**, redactor-șef al revistei „*Vatra Noastră Românească*” – pentru promovarea istoriei și culturii românești în spațiul basarabean. Din partea Asociației am adus un set de cărți pentru *Casa Limbii Române* din Căușeni. Poate înființăm la Căușeni și o filială a Asociației Istoricilor. Avem o datorie deosebită față de domnul Petru Cărare, care a luptat împotriva regimului comunist și a fost interzis la publicare.

Mulțumesc pentru atenție).

Primind diplomele acordate de Asociației Istoricilor din R. Moldova, cei vizati au răspuns:

Valeriu Ostaș: «Domnule profesor, să aveți convingerea că la Căușeni vom cultiva mereu valorile spiritualității românești. Avem datoria față de memoria înaintașilor, a părinților noștri. Condițiile în care s-a realizat Unirea din 1918 erau mult mai vitrege decât azi. Și uite că noi, din comoditate, din indiferență, din nu știu ce motive nu găsim energia, înțelepciunea, voința să mișcăm lucrurile în direcția dorită».

Paul Mircea Iordache: «Suntem onorați de aprecierea Dv. Revista *Vatra Noastră Românească* este dedicată valorificării „istoriei oculte”, cum spuneți, și Unirii Basarabiei cu România. Acesta este idealul nostru suprem. Vă mulțumim!».

Ion Găină: «Avem această situație stupidă în care băieții aceia din Bender și Tiraspol țipă în gura mare prin Căușeni și vorbesc rusește; pe microbuzele lor scrie doar în limba rusă, inclusiv pe cele care circulă dincoace de Nistru. Domnule președinte (al Consiliului raional, n. red.), cred că ar trebui opriți și să li se explice că „atunci când treceți din Transnistria în Moldova aveți obligația să afișați orice informație publică în limba română și cu litere latine»».

Valeriu Ostaș: «Nu știu de ce, la 32 de ani, de la declararea Independenței, nimeni nu are curajul să abordeze aceste subiecte. S-a decretat că în Basarabia se vorbește limba română, dar nu se iau și măsurile concrete pentru utilizarea ei efectivă, în instituții și spații publice. Nu s-a elaborat vreă strategie pentru susținerea ei. Mulțumesc domnului Ion Găină pentru că a acceptat să modereze această întâlnire. Mulțumesc și domnului Anatol Petrencu pentru că vine cu sârguință și cu regularitate la activitățile noastre. Ar fi bine ca întâlnirile noastre să se încheie cu niște rezoluții pe care să le transmitem conducătorilor. E bine că s-a elaborat legea limbii române, dar încă nu s-au elaborat niște manuale pentru cei care vor să studieze în limba română. Sper ca, în viitor, să elaborăm și niște decizii ale întâlnirilor noastre, prin care să solicităm Parlamentului și Președintei R. M. măsurile concrete de care avem nevoie pentru susținerea limbii române. Este nevoie de o politică consecventă pentru a avea efecte.

Ion Găină: «Cine este vinovat că situația este așa cum este? În interesul lor, străinii fac rău conștient unei țări – să nu ne ascundem după deget. Dar, mai de condamnat sunt ai noștri, cei care trădează. Cu această idee, am scris un poem, care se numește „Pantofii autohtoni”.

„*Scandăm adesea împotriva cizmei care a trecut peste noi./ Dar nu auzim bocănitul pantofilor autohtoni/ Care ne găuresc zilele și ne lasă mizeria/ Ce nu se vede din cauza luciului amăgitor./ Uitați-vă-n jur și-i veți vedea neapărat./ Că de auzit, puțini sunt cei care îi aud./ Pantofii autohtoni care ne mutilează zilele.*”

Știți ce vreau să vă mai zic?... Ca scriitor, merg adesea la Uniunea Scriitorilor. Iar când mă ridic la etajul doi și văd în holul etajului o galerie de 100 de portrete cu scriitori care nu mai sunt în viață – toți pe care îi știm, și Vieru, și Dabija deja... eu mă întreb: „Dar mai departe ce este? Cine preia? Cine nu tace? Cine se duce la primul apel în fiecare sat și cătun, așa cum făcea Grigore Vieru?” Noi scriitorii avem o mare responsabilitate – **vina pentru ce se întâmplă este, în primul rând, a celor conștienți**, nu a celui care nu înțelege și nu cunoaște.

Dar, să-i oferim cuvântul domnului Valeriu Dulgheru:

Valeriu Dulgheru: «Eu nu sunt istoric, sunt inginer și poate asta mă face să fiu mai liber în exprimări, nefiind, deci, din casta istoricilor și filologilor. Titlul expunerii: „*Pentru ea, limba română, la Putna clopôt bate*”.

„N-avem două limbi și două literaturi, ci numai una, aceeași ca peste tot”, spunea la 1917, Mateevici, un mare poet și intelectual, ieșit din Basarabia, extrem de rusificată, a acelei epoci.

Iată ce spuneau, la timpul lor, mari oameni ai Europei despre limba română.

„Transilvania, Țara Românească și Moldova se deosebesc numai prin întreita împărțire. Locuitorii acestora se numesc **români**. Și când întreabă ei pe cineva dacă știe să vorbească pe limba valahă, ei spun: Oare știe **românește**? Limba este aceeași pentru amândouă popoarele: Moldova și Muntenia. Ca și credința creștină de rit ortodox”. Spunea, la 1549, istoricul italian Anton Verancsics (1504-1573);

„Dragos a adus în Țara Moldovei **româneasca limbă**”, spunea, la 1680, marele *Dosoftei* (1624-1693), mitropolit al Moldovei;

„Dintru cât s-au îndurat Dumnezău dintru Mila Sa de ne-au **dăruit dăruim și noi acest dar limbii românești, carte pre limba românească**” spunea la 1743 Vasile Lupu, domnitorul Moldovei;

„Moldovenii vorbesc **românește**”, scria la 1741 episcopul bulgar Petru Bogdan Bașci.

„Valahii arată originea lor prin limba lor, cu care se mândresc ca de o podoabă și pe care o proclamă **română**”, spunea la 1764 Flavio Biondo, din Spania;

Și Martin Opitz (1597-1639), considerat părintele literaturii germane moderne, invitat să predea la Colegiul Reformat din Alba Iulia, scria la 1624: „Iar slavii vă-nconjoară ca marea într-un clește/ Și totuși, **limba noastră prin timp a străbătut**; / E dulce cum e miera și-mi place s-o ascult! / Cum Esperida este cu Galica vecină, / **Italica-i cu-a noastră dintr-un izvor, Latină**.”

Doar ignoranții și „frații noștri” ruși, ne spun că limba noastră este limba moldovenească.

Se spune, pe bună dreptate, că un popor există atâta timp cât își vorbește limba. Drept argument aduc cazul Rusiei. În procesul de extindere peste vecini, imperiul țarist a colonizat peste 200 de popoare mici. După o guvernare dictatorială a velicorșilor, dar mai cu seamă după cei 70 de ani de rusificare diabolică sub masca internaționalismului proletar, cca 100 dintre acestea au dispărut. Ce molimă a dat peste aceste popoare?... Nu a avut loc nici un cataclism natural. Au dispărut fiind complet asimilate. În momentul în care nu și-au mai vorbit limba, au dispărut – când nu și-au mai educat copiii în limba maternă. Același lucru s-a întâmplat, într-o formă mai ușoară, și cu populația română din Basarabia. Aveți exemplul conaționalilor noștri transnistreni, aflați doar cu 20 de ani mai mult decât noi sub jugul sovietic, și deja vorbesc puțin altfel. Dacă imperiul sovietic ar mai fi existat vreo 50 de ani, probabil că și basarabeni, ca exponenți ai națiunii române, ar fi dispărut, iar limba vorbită și la bucătărie ar fi fost limba rusă. Ceea ce ne-a salvat de la o asimilare completă a fost o vecinătate permanent favorabilă peste Prut. În perioada de restriște, intelectualitatea basarabeană s-a refugiat peste

Prut, pentru a-și păstra limba și istoria. În perioada sovietică granițele au fost închise, dar grație progresului tehnic, limba română trecea Prutul, chiar dacă malurile lui aveau șapte rânduri de sârmă ghimpată și grăniceri.

Suntem un popor norocos. Noi nu trebuie să ne născocim strămoșii, precum alte popoare. „În vreme ce vecinii noștri dau de strămoșii altora când sapă, noi dăm de strămoșii noștri”, spunea Nicolae Dabija. Din cioburi și mărturii arheologice noi ne putem reconstitui istoria. Spun asta mari savanți ai lumii. Ai noștri, românii, sunt mai rezervați. Parcă ne este rușine să afirmăm că avem o legătură de descendență, mai directă decât alte popoare, cu una dintre primele etape de dezvoltare a civilizației din Europa. **Marija Gimbutas**, cercetătoare americană, Universitatea Harvard, de origine lituaniană, precizează: „România este vatra a ceea ce am numit Vechea Europă, o entitate culturală dintre anii 6500 și 3500 î.d.C.” („centrată pe o societate liniștită, matriarhală, teocratică, creativă și iubitoare de artă, care a precedat societățile războinice patriarhale indo-europene din epoca bronzului și epoca fierului. Uimitoarele descoperiri din România și din țările învecinate, de după al doilea război mondial, datate cu carbon, au făcut posibilă înțelegerea importanței începuturilor culturale ale Europei, cultura unei societăți agrare. A devenit de asemenea evident că această societate europeană foarte veche /neolitică, n.r./ – a precedat cu câteva milenii societatea sumeriană. Acești oameni au folosit o scriere sacră începând, cel puțin, de la începutul mileniului al VI-lea î.d.C.” - Marija Gimbutas, Los Angeles, Octombrie 1987, n.red.).

„Originea acestui popor tracic, căruia geografia și condițiile climatice i-au hărăzit culoarea albă a pielii, se confundă cu cea a arienilor carpato-danubieni, a vechilor pelasgi, întemeietori ai Europei moderne de azi. În ultima vreme, tot mai mulți cercetători afirmă că leagănul etnic al Europei este spațiul carpato-dunărean”, mai spune Marija Gimbutas.

Cultura vedică (*învățătură sfântă, scripturile hindușilor*; vid - „a ști” în sanscrită, n. red.), considerată cea mai veche din lume, din care își trag originile cele caldeene, egipteană, iudaică și creștină, care stau la baza întregii civilizații a lumii, este considerată ca pornind din spațiul carpato-danubian. Spun aceasta, cunoscuți savanți ai lumii. (...) Tăblițele de la Tărtăria sunt considerate a purta cea mai veche scriere cunoscută în lume – sunt mai vechi cu un mileniu decât cele din Sumer, potrivit cercetării cu carbon radioactiv, precizează M. Gimbutas. (...) Desori, despre istoria noastră vorbesc doar pietrele!... Dar, cred că avem dreptul să spunem că sunt instincte, simboluri și comportamente subconștiente care ni s-au transmis de la locuitorii vechi ai acestui pământ și că nu suntem doar un amalgam de influențe alogene. Cine cutează să spună că rambul și spiralele de pe ouăle încondeiate și de pe ia românească nu au nici o legătură cu desenele de pe oalele cucutenilor, de exemplu, ori coloana lui Brâncuși?...

Închei cu un sfat. Haideți să facem ca sărbătoarea limbii române să fie în fiecare zi!

Moderatorul Ion Găină, după un „hiatus” în tematica conferinței, invită pe Dl Ilie Gluc, ziarist, veteran reporter al *Radio Moldova*, să ia cuvântul:

Ilie Gluc: «De ce ar fi importante aceste dezbateri din cadrul Conferinței, după solemnitatea depunerilor de flori, după programele artistice?, s-ar întreba unii. Dar iată că, ceea ce se întâmplă azi la Căușeni vine să pună niște accente grave! Anume, se dorește să facem lumină în întunericul în care am poposit după valurile de cotropire colonială, care s-au petrecut după 1812, după 1940, după 1944. Accentele puse în cadrul conferinței ar trebui să ne atenționeze la modul major – atât pe noi, cei hărăziți „să batem clopotele”, cât și pe cei de la guvernare. Ne întrebăm, pentru ce este importantă o limbă, pentru un popor, pentru o națiune?... O vorbitoare de limbă rusă, Iraida Tretiac, psiholog, a postat în spațiul virtual o analiză proprie, din care spicucim idei care relevă trista realitate: Colonizatorii nu vin niciodată ca să aducă binele – chiar dacă aceștia își afișează, cu majuscule, bunele intenții – ei vin, în realitate, să distrugă, vin să îngenuncheze băștinașii, vin să extragă bogății și să obțină profituri”.

Ce s-a întâmplat cu Basarabia?... Rușii au ocupat această provincie sub sloganul „eliberării de sub stăpânirea turcească”, lozincă pe care o parte dintre noi, moldovenii, am crezut-o, cel puțin, la început. Realitatea a fost, din păcate, alta: a venit peste noi „fratele” mai mare! Ei au venit ca să-și rezolve problemele lor. Primul act pe care-l înfăptuiesc: ne lipsesc de limba maternă! Lipsindu-ne de instrumentul limbii, ne lipsesc de pătura intelectuală autohtonă, ne lipsesc de gândirea în spiritul tradiției împământenite, de prosperitatea spirituală românească... sau, uzând de cuvintele fostului Președinte al Parlamentului moldovean, Mihai Ghimpu: „ne transformă într-un fel de legume”! După lipsirea de acest instrument, limba maternă, care este temelie gândirii noastre – a gândirii critice, în primul rând – la început, cei căzuți sub ocupație străină, mai încearcă o opoziție virulentă – cum s-a spus astăzi aici despre protestul boierilor moldoveni adresat Țarului, împotriva spoliierii populației și a atrocităților comise sub oblăduirea feldmareșalului Kutuzov, cât și de replica acestuia, care dă celebrul răspuns: am să las moldo-vlahilor doar ochii, ca să aibă cu ce-și plânge prezentul și viitorul! Iată cine sunt cei care au venit nepoțitiți la noi, și față de care, în timp, unii dintre noi, în

lipsa limbii materne ca instrument al gândirii, ajung la o decadență, la o resemnare, la împăcarea cu ocupantul, cu cel care ne-a pus cizma pe grumaz!...

Care ar fi metodele de contracarare a agresiunii lingvistice pe care se bazează ocupantul în asimilarea etnică a băștinașilor?... Vecinii noștri din est, ucrainenii, au adoptat o legislație foarte severă în sfera lingvistică și socială, care i-au scos efectiv pe neaveniți din viața politică și social-economică. Au impus și respectarea cu strictețe a legislației în vigoare. Este important ca, tuturor, să le spunem ferm adevărul, iar pe colonizatorii să-i numim cu numele lor adevărat. Cât îi privește pe confrății noștri, care s-au rătăcit în această pădure de liane, ce a fost „plantată” prin aparatul propagandistic, să-i căutăm, să-i găsim și să-i aducem lângă noi. Noi ne reunim aici, la aceste sărbători, tocmai pentru a face lumină în întunericul ignoranței sau al nepăsării și a-i salva pe cei rătăciți. Trebuie să le spunem adevărul în față.

În cei peste 48 de ani de activitate ziaristică, la postul național de radio, în presa scrisă, am constatat – mă refer, mai ales, la perioada de după 1990 – că noi avem doar câteva ziare și reviste. Trebuie să încercăm să aducem la lumină adevărul și prin presa periodică. Să le asigurăm și celor mai puțin clarvăzători câte un abonament la „*Literatura și Arta*”, la „*Ziarul de gardă*” ș. a. asemenea. Presa electronică, din nefericire, promovează niște epigoni, cu abateri grave de la normele lingvistice, cu hibridări de rusisme și nu numai, fără grijă față de curățenia limbii române, în textele scrise sau vorbite. Haideți să ne așezăm la lucru, pentru a sluji și îngriji Limba Română, astfel încât, urmașii noștri să o vorbească corect și peste veacuri! Doamne ajută!..»

Se acordă cuvântul D-lui Ion Oboroceanu, avocat, președintele Centrului de Drept Căușeni:

Ion Oboroceanu: «Mulțumesc. De când se organizează aceste evenimente, cu excepția situațiilor în care nu eram în țară, nu s-a întâmplat să nu fiu la prezent.

Vin cu o voce mai critică, dar vreau să fiu corect înțeles. Pentru dreptul la limba română, pentru dreptul la identitate și de a fi stăpâni la noi acasă, trebuie să ne luptăm! Vă întreb: unde sunt acei luptători care să ne facă să mergem ținut, către obiectivele noastre, nu haotic, nu doar de Ziua Limbii Române, ci permanent? E adevărat că au fost cotropitorii, care s-au auto-intitulat stăpâni la noi acasă, sub amenințarea armelor, dar noi încă nu vorbim cu curaj, deschis, despre mancurți (din rus. *mankurt* – persoană lipsită de memorie, care se supune orbește unui stăpân, n.red.), de trădări, de profitori și interese meschine. Acest gen de indivizi sunt mult mai periculoși pentru noi decât cotropitorii care, de sute de ani, înghit noi teritorii. Cotropitorii nu ar avea atât de mult succes, la noi acasă, dacă nu ar găsi printre noi atât de mulți trădători, dispuși să-și vândă neamul și limba pentru un loc privilegiat pentru sine.

Oamenii buni, cum e posibil ca în unele ședințe ale Consiliului local să se vorbească încă în limba rusă? Și noi vorbim de Ziua Limbii Române?... de editări de cărți, de emisiuni tematice, conferințe...

Întrebați-l pe părintele Ioan Pancu, cum era în anii în care a fost prigonit de mitropolia Basarabiei, și la nivel local și de la nivel central? De ce, în anul 2023, avem doar cinci preoți la Mitropolia Basarabiei, știind care este rolul nefast al preoților Mitropoliei aflate sub jurisdicția canonică a Patriarhiei „întregii” Rusii, în implementarea dezideratelor imperialiste ale Moscovei.

Eu vă felicit pentru locul pe care l-ați ales pentru această conferință și mulțumim fraților de peste Prut care vin aici, an de an.

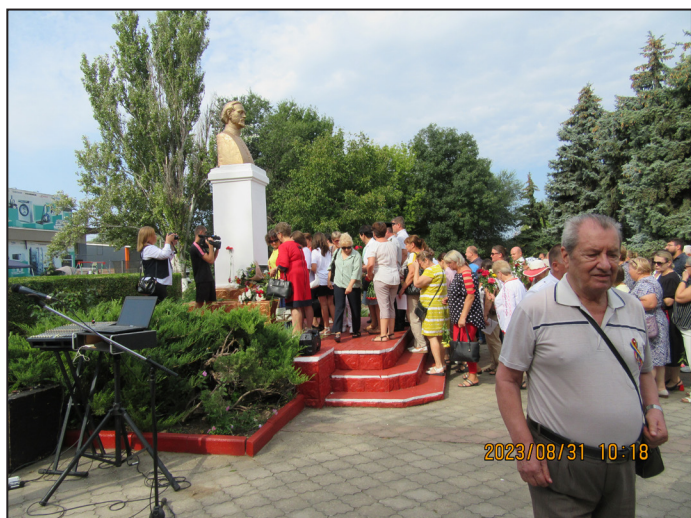
Îndemnul rămâne același: să ieșim cât mai mulți din confortul personal și să apărăm limba română, ca să nu rămână doar cei doi-trei oameni care ar părea că sunt singuri în lupta asta; Să avem curajul să spunem adevărul despre ce nu este în regulă, în fiecare zi, nu doar la conferințe și festivități; să-i implicăm în asta pe toți profesorii de limba română și de istorie prin Direcția pentru învățământ. Nu e nevoie să așteptăm rezoluții până anul viitor. Sunt ferm convins că aceste decizii pot fi luate mâine, poimâine».

Din sală, ia cuvântul Dl **Ștefan Trocin**, un militant unionist din loc. Ursoaia, binecunoscut în raionul Căușeni pentru activitatea sa, înfăptuirii în sfera apropierei acelei zile, pe care a sugerat-o dintru începutul expozeului, rostind: „Trăiască România Mare în vechile hotare!”, apoi continuând cu istorisirea perioadei de luptă crâncenă din anii '80-'90 pentru emancipare națională a românilor basarabeni și încheindu-și cuvântul, în aplauzele asistentei, cu apelul: «Fraților, e timpul să trecem la Mitropolia Basarabiei, de la Chișinău și până la ultimul cătun! Nu mai este timp de așteptat!»

În continuare, programul a inclus un moment artistic, interpretat de elevii ai Liceului Teoretic „*Mihai Eminescu*”, din care reținem ideatica din versurile: „Noi suntem un popor/ cu un mare dor/ de țara-ntrăagă a românilor,/ și mai avem un vis/ care ține-aprins/ al Unirii Act de neînvinș./ Hai neamule iubit/ nu mai fii măhnit/ orice nume-avem,/ ne-am mai întâlnit,/ și-ntr-o bună zi,/ la un loc vom fi,/ inimile ni se vor uni!// Hai neamule frumos/ fii mai curajos,/ fii cu fruntea sus,/ nu ești mai prejos,/ nici un alt străin/ nu-ți va fi stăpân,/ pentru că ai suflet de român!//... Hai neamule cuminte,/ spre Unire, înainte!//”. Asistența, aplaudând ritmic, la refren, a trăit clipe de intensă emoție și înălțare spirituală, iar după un alt moment muzical, interpretat de un talentat

Căușeni, Piața *Alexei Mateevici* – Programul artistic dedicat Zilei Limbii Române: «Pre pământ străvechi și magic/ Numai dânsa ni-i stăpână,/ Limba neamului meu dacic./ Limba noastră cea română.//».

Căușeni, Piața *Alexei Mateevici* – Populația căușeneană, într-un șir... de nestăvilit, depune buchete de flori la monumentul poetului *Mateevici*, omagiind Limba Română. Oaspeții au înfăptuit deja acest gest pios – în prim plan, prof. univ. **Traian Brătianu** din Constanța.

Căușeni, Piața *Alexei Mateevici* – Profesori și elevi; bunici, părinți, copii; adolescenți și vârstnici; mame cu prunci în brațe – toți, după ce au participat la ceremoniile dedicate Limbii Române –, aduc căldura sufletului lor, de români basarabeni, în florile pe care le depun la monumentul poetului *Mateevici*.

Căușeni, Piața *Alexei Mateevici* – Ziaristul basarabean **Ilie Gluc**, veteran al reporterilor radioului moldovean – și autorul a multora dintre imaginile reportajului de față – poposind, în final, alături de noianul floral așezat de căușeneni la baza soclului celebrului monument ce a dat numele acestei piețe.

(mixaj foto: **Ilie Gluc / Paul-Mircea Iordache**)

31.08.2023 – Ziua Limbii Române în Basarabia – Căușeni, Sala de Conferințe Consiliul Raional

Căușeni, Sala Conf. Consiliu Rn. – Poetul **Ion Găină** deschizând lucrările Conferinței *Limba română este întâia graniță a țării mele care trebuie păzită*: «Parafrazând cuvântul hristic, aș spune că unde este o inimă de român, acolo e și Țara, de câte ori români de pe ambele maluri de Prut se întâlnesc grămăjoară, acolo e întregită și Țara. Să aplaudăm Limba Română!».

Căușeni, Sala Conferințe Consiliu raion – Expunerea prof. univ. dr. hab. **Anatol Petrencu**, Președintele Asociației Istoricilor din R. Moldova „*Alexandru Moșanu*”: «O națiune se manifestă și prin capacitatea de a-și apăra valorile-simbol. Trebuie să avem tăria de a ne apăra eroii, în pofida oricărui ostilități străine!».

Căușeni, Conf. Cons. Rn. – **Valeriu Ostaș** primind Diploma A.I.R.M. „Al. Moșanu”: «Aveți convingerea că la Căușeni vom cultiva mereu valorile spiritualității românești. Avem datoria față de memoria înaintașilor, a părinților noștri. Condițiile în care s-a realizat Unirea din 1918 erau mult mai vitrege».

Căușeni, Conf. Cons. Rn. – **Paul-Mircea Iordache** primind Diploma A.I.R.M. „Al. Moșanu”: «Suntem onorați. Revista *Vatra Noastră Românească* este dedicată valorificării „istoriei ocultate”, cum spuneți, și Unirii Basarabiei cu România. Acesta este vectorul militantismului acestei reviste. Vă mulțumim!».

Căușeni, Conferință Cons. Rn. – **Valeriu Dulgheru** Chișinău (prof. univ. dr. hab. Univ. Tehnică Moldova) cu expunerea: „Pentru ea, Limba Română, la Putna clopot bate”: «Avem argumente de necontestat care confirmă paternitatea românilor asupra spațiului carpato-danubiano-pontic, din timpuri străvechi».

Căușeni, Conferință Șt. – **Ilie Gluc**, ziarist, reporter *Radio Moldova*: «Este important să le spunem tuturor, direct, adevărul (istoric și lingvistic), așa cum menționează Mateevici: pe colonizatori să-i numim cu numele lor adevărat, iar pe con Frații noștri rătăciți să-i luminăm, luptându-ne pt. cunoașterea adevărului!».

Căușeni, Conferință Șt. – **Paul-Mircea Iordache**: «Dragi români basarabeni, vă îmbrățișez! Noi v-am adus recentul număr al revistei noastre, iar DI Muraru Mircea – membru al delegației botoșănene, alături de DI muzeograf dr. Sergiu Balanovici și DI bibliotecar Iulian Moldovanu – vă donează 7 vol. *Eminescu*».

Căușeni, Sala Conferințe Consiliu Raional – Un trio format din Dna **Angela Carauș**, artistă emerită a R. M. (TNME Chișinău), fiul acesteia, **Andrei Carauș**, și nepoata, **Andreea**, au creat un original moment artistic – cu recitări din poezi basarabeni, pe fond muzical – închinat Limbii Române și neamului.

saxofonist, au izbucnit meritele aplauze prelungi, de final.

Moderatorul Ion Găină reia șirul intervențiilor în cadrul Conferinței, anunțând prezența la microfon al unui „oaspete din Țară” – Paul-Mircea Iordache:

Paul-Mircea Iordache: «Bine v-am regăsit frați români basarabeni!

Spuneam zilele acestea – uzând de binecunoscuta metaforă argheziană – într-un mesaj adresat cititorilor revistei noastre, că, la 31 August 1989, basarabeni și-au „depărtat pământul de buze la picioare”, rostind cu demnitate: „Limba Română!”... Și asta, în condițiile în care ei se aflau încă sub regimul de oprire lingvistică a epocii sovietice!

După decenii de luptă, de la acel moment, ei, românii basarabeni, **asează și în Constituție, pe tronul lingvistic, Limba Română**, ca un corolar al acestei lupte, luptă care continuă și va continua, până când românii basarabeni vor redeveni ceea ce au fost: cetățeni ai unui unic stat românesc întregit!

În această zi a spiritualității românești, 31 August, Ziua Limbii Române, noi, botoșănenii, aducem ca ofrandă acestei sârbători – omagiind strigătul basarabean de demnitate – noul număr, 51(72), al revistei „*Vatra Noastră Românească*” și, de asemenea, un membru al delegației botoșănene, Dl Mircea Muraru oferă un set de șapte volume *Eminescu*, editate în condiții grafice excelente, destinate *Casei Limbii Române* și școlilor și bibliotecilor căușenene.

Dar de ce este atât de important numele limbii pe care o vorbim și neamul din care ne tragem, noi, toți ca unul?... Iată de ce – în acest sens am cules pentru Dumneavoastră câteva din reflecțiile unor iluștri români-basarabeni. Mai întâi, să-l cităm pe preotul-profesor român-moldovean, **Grigore Constantinescu**, născut la Iași în secolul XIX (1875) și având ample studii teologice la Seminarul Veniamin Costache din Iași, dar și la Academia Duhovnicească din Kiev, fost preot paroh la Năpădeni, jud. Bălți, unde a fost și înmormântat în 1932. A fost profesor de limba română la Seminarul din Chișinău și, ca ziarist, redactor și director la ziarul „*Glasul Basarabiei*”, la revista „*Luminătorul*”, ș.a. din Chișinău, fiind unul dintre militanții Unirii Basarabiei cu România. Iată ce se spune la Grigore Constantinescu în articolul *Însemnătatea limbii la nord și la moldoveni în parte*.

Eruditul profesor-ziarist afirmă că națiunea este de natură dumnezeiască. Limba – cea care face din populație un popor sau o națiune – este darul lui Dumnezeu dat pentru a deosebi omul de alte ființe. Lumea, împărțită pe „națiuni”, fiecare dispunând de limba sa, este felul în care Divinitatea a instituit ordinea pe pământ. Profesorul Constantinescu afirmă: „credința, limba, obiceiurile și trecutul comun sunt mărturia ale unității poporului”. Deci, moldovenii basarabeni și românii din dreapta Prutului sunt unul și același popor! (comentariu: iată de ce Basarabia și România s-au unit la 1918, și de ce nu trebuie să mai rătăcească pe căi străine!)

Apelând la învățăturile apostolului Pavel, preotul-profesor Grigore Constantinescu scrie: „Crestinismul s-a propovăduit strămoșilor noștri Români în graiul lor, pentru că Dumnezeu a voit ca voința Sa să se comunice fiecărui popor în graiul său”. Națiunea română s-a format în Dacia antică „cu viața ei creștinească”.

Pe baza acestor referințe ale lui Grigore Constantinescu, putem deduce că românii au propovăduit ortodoxismul cu mult înainte de schisma bisericii creștine, că românii au avut propria lor eparhie bisericească, unde predica era făcută în limba română cu mult înaintea migrării slavilor în regiune! Introducerea limbii slavone în Evul Mediu este interpretată de el ca fiind o lovitură pentru națiunea română, astfel că, acum, „nimeni nu pricepea din cele ce se spuneau în numele lui Dumnezeu”. Aceasta era o referire directă la situația Basarabiei din a doua jumătate a secolului al XIX-lea, când limba română a fost „izgonită” din biserici – în așa zise „veacuri întunecate”, legate de politica lui Pavel (Lebedev) și a adepților săi: „Căci timp de 36 de ani de când se învață prin școli în limba rusă, poporul moldoveanesc s-a pierdut cu totul, căci nu mai știe nici de Dumnezeu, nici de oameni”.

Potrivit lui Constantinescu, biserica este o instituție națională, prin urmare, păstrarea și dezvoltarea națiunii este imposibilă fără actualizarea caracterelor ei naționale, astfel viitorul moldovenilor ca popor este posibil în condițiile introducerii traducerilor (în limba română, n.n.), în limba înțeleasă de popor, în școală și slujbele religioase.

Tot în acest spirit, doresc să mai adaug și precizările dintr-un alt articol pe tema legăturii indisolubile dintre religie și națiune, scris de această dată de scriitorul, folcloristul și ziaristul basarabean **Gheorghe V. Madan**, și intitulat: *Încreștinarea poporului moldovean*, citez: „Dintre toate neamurile acestei țări, noi moldovenii suntem cei mai vechi locuitori și stăpânitori ai pământului ei și, totodată, cei dintâi care am primit legea lui Hristos și am intrat în sânul bisericii creștinești. Înainte cu optsprezece sute de ani, când popoarele, cu care trăim acum împreună, nici nu visau de evanghelia Mântuitorului Hristos, noi românii erambotezați în legea creștinească”.

Madan povestește cititorilor istoria cuceririi Daciei de către romani, bazată pe ideea apropierei moldo-românilor de „strămoșii eroi”, în primul rând de romani: *limba ce-o vorbim, mai aproape și mai înrudiți suntem însă cu vestiții romani. Așa zic toți învățătorii lunei și aceasta e adevărul curat*. Madan concluzionează: „noi suntem cei dintâi creștini din țara

aceasta [...], de la noi au primit legea lui Hristos și alte neamuri, care s-au așezat mai târziu pe aceste locuri”, arătând prioritatea moldovenilor la vechimea și „dreptul istoric” asupra teritoriului Basarabiei.

În concluzie, intelectualii basarabeni au folosit chestiunea religioasă pentru promovarea identității moldovenilor basarabeni și a drepturilor lor culturale. Ei apărau ideea de vechime a tradiției creștine în rândul românilor/moldovenilor, în comparație cu popoarele vecine. Pentru ei, credința ortodoxă era unul dintre cei mai importanți piloni ai românismului în Basarabia.

Închei, prin a-mi reafirma admirația pentru actualul proces legislativ care a reasezat Limba Română pe locul de demnitate care i se cuvine în acest meleag strămoșesc, și a-mi manifesta încrederea în continuarea acestui proces. În cadrul solemnităților desfășurate la 27 Martie 2023, la Ialoveni, cu ocazia dezvelirii grupului statuar Marghiloman/Inculeț, am remarcat, de asemenea, și faptul că Mitropolia Basarabiei, aflată sub oblăduirea Bisericii Ortodoxe Române, redobândește treptat demnitatea care i se cuvine în R. Moldova.

Privind însă inerția care încă se mai manifestă în sfera identitară și lingvistică basarabeană, la nivelul unei părți a populației – fenomen care e cauzat de lunga perioadă de dominație opresivă rusă și sovietică, cu consecința infestării conștiinței unor basarabeni de ideologia moldovenismului –, cred că precizările făcute de savantul lingvist de talie mondială, care e considerat cel ce a dominat știința lingvisticii secolului al XX-lea, **Eugen Coșeriu**, basarabeanul născut în Mihăilenii din stânga Prutului, sunt mai mult decât edificatoare. Iată-le: „Am spus întotdeauna, că rămân ceea ce sunt, adică român, și chiar român basarabean, chiar dacă mă integrez cu totul în cultura italiană sau germană”; „Omul dispune de limbă și limba este condiția libertății sale istorice. Prin limbă, omul își manifestă tocmai identitatea sa istorică...”; Despre „așa-zisa limbă moldovenească”: „Zic «așa-zisa», fiindcă o altă limbă moldovenească, diferită de limba română sau chiar și numai de dialectul dacoromân, pur și simplu nu există: e o himeră creată de o anumită politică etnico-culturală străină, fără nici o bază reală”; „A promova sub orice formă o limbă moldovenească deosebită de limba română este, din orice punct de vedere, strict lingvistic, ori o greșeală naivă, ori o fraudă științifică; d. p. d. v. istoric și practic e o absurditate și o utopie; iar d. p. d. v. politic e o anulare a identității etnice și culturale a unui popor și, prin urmare, un act de genocid etnico-cultural”. Și un ultim citat din ilustrul savant, Eugen Coșeriu: „Sunt mihăilenean, pentru că sunt născut în Mihăileni; Sunt moldovean, pentru că Mihăileni este o comună din Moldova; și sunt român, pentru că Moldova este o parte a României”. Vă mulțumesc!».

În continuare, poetul Ion Găină invită în fața publicului un original trio artistic format din: Dna **Angela Carauș**, artistă emerită a R. M. (TNME Chișinău), fiul acesteia, **Andrei Carauș**, ghtarist și solist vocal, precum și nepoata, **Andreea Carauș**, recitatoare care se acompaniază la fluier. Programul a inclus poeme de Nicolae Dabija și alți poezii români, texte recitate pe fond muzical, amintindu-ne de strălucirea cuplului artistic Doina și Ion Aldea Teodorovici. Mini-spectacolul a adus în sala de conferință, prin frumusețea versului și muzicii, un izvor de lumină a spiritualității românești și căldura iubirii de neam și țară. La încheierea momentului artistic, Dl Ion Găină, Directorul Casei-muzeu *Alexei Mateevici* din Zaim, în numele acestei instituții de cultură, cât și a Bibliotecii Raionale *Ion Ungureanu* și a Liceului Teoretic *Mihai Eminescu*, Căușeni, în aplauzele asistenței, acordă Titlul onorific *Mesager al Verbului Matern*, Dnei Angela Carauș, artistă emerită a R. Moldova, „pentru hotărârea cu care promovează și apără curățenia și adevărul verbului matern”. Dlui Andrei Carauș i se conferă Diploma *Alexei Mateevici*, „pentru profunzimea trăire a limbii române”. Totodată, se conferă aceeași Diplomă și Dlui prof. univ. dr. hab. Anatol Petrencu, Președintele Asociației Istoricilor din R. Moldova, „*Alexandru Moșanu*”. Se acordă și fragedei artiste Andreea Carauș, aflată la vârsta primilor ani de școală, Diploma *Grigore Vieru* – „o Diplomă excepțională, pentru un copil excepțional, dintr-o familie excepțională – Dinastia Carauș!”, a precizat moderatorul Ion Găină.

Intervine Dl **Ion Iovcev**: «Mă bucură faptul că nu suntem singurii, dintre cei care cultivă autenticele valori ale neamului nostru».

Intervine Dl **Ilie Gluc**: «A mai răsunat astăzi îndemnul de a concretiza planurile ce ni le propunem. Sunt deja doi ani de când se zbate, între „a fi” și „a nu fi”, Centrul de cultură și spiritualitate românească „Nicolae Dabija”, din satul lui de baștină, Codreni, raionul Cimișlia, R.M. Sunt multe piedici, inclusiv din partea oamenilor care propovăduiesc Cuvântul Cerului – de fapt, nu știu dacă propovăduiesc acest Cuvânt!... Poate ar fi binevenit ca să expediem un mesaj în, acest sens, din partea participanților la această Conferință – o cerință către Ministerul Culturii, către autoritățile raionale și către autoritățile bisericești (pentru cele două mitropolii). Vorbim de o personalitate de primă mărime a culturii românești din Basarabia!».

Este invitat la cuvântul Dl. Dorin Popescu de la Constanța:

Dorin Popescu, prof. univ., președintele Asociației „*Casa Mării Negre*”: «Ce mesaj înălțător și tonic au transmis protagoniștii momentelor precedente: „Ce noroc să fii român!”, un mesaj care are în arta și cultura română o istorie lungă și fascinantă. Se completează cu un

alt gând al unui alt mare român (Petre Țuțea, n.red.): „Eu n-am cerut să fiu român. Am avut noroc”. George Enescu o întreba pe mama sa dacă are voie să spună că este român. „De ce?” întreabă mama sa și Enescu răspunde: „Ca să nu creadă că mă laud”.

Istoria românilor ca popor norocos este lungă, dar ușor ipocrită și mincinoasă, pentru că acoperă doar jumătate de realitate. În pofida tonusului optimist al momentelor precedente, eu o să fiu avocat al celei de-a doua jumătăți de realitate. Voi vorbi despre neajunsul de a aparține unei culturi mici. Despre nenorocul de a trăi în țări despărțite, despre care se tot vorbește în fel și chip de sute de ani. Mi-e teamă că atunci „când s-o-mpărțită norocul”, noi, românii, am cam întârziat oleacă.

Eliberarea dintr-o lungă sclavie se produce, totdeauna, cu sânge și suferință. Dacă ne imaginăm că războiul pentru independență al românilor din Republica Moldova se va sfârși fără sânge și suferință – așa cum s-au sfârșit multe din etapele anterioare, ale aceluiași război pt. independență, al românilor din R. Moldova, și nu doar – suntem doar niște naivi. România și-a câștigat pe câmpul de bătălie, cu sânge și suferință, proclamarea independenței sale, în 1877-1878. Avem un alt exemplu în proximitatea geografică – care nu mai trebuie explicat –, cu actualul război de independență al Ucrainei, care se duce tot în tranșee! Românii din Basarabia, de două sute de ani, duc steagul luptei lor pentru independență față de proiectul imperialist rusesc. Din 1812, dacă nu cumva și mai devreme, acest război este neîntrerupt.

Declararea independenței R. Moldova – față de proiectul imperialist al Rusiei, nu cum vor barbarii să ne spună astăzi, că independența R. Moldova trebuie protejată împotriva românilor, adică tocmai de aceia care pot da soliditate și realism proiectului de independență al R. Moldova! – trebuie apărată de români, adică și de România. Deci, acum 32 de ani, Războiul de independență a R. Moldova față de Moscova, din anii 1990-1992, din Transnistria – declarat doar atunci, în urma unor valuri nesfârșite ale mișcării de eliberare națională – continuă și astăzi, pentru că Moldova, de facto, încă nu este independentă față de Moscova! (aplauze puternice, spontane, n.red.) Despre ce independență mincinoasă putem vorbi, cu trupe de ocupație pe teritoriul țării, fără consimțământul R. Moldova?... Despre ce independență putem vorbi, când limba română – limba vorbită de populația autohtonă, zdrobito-majoritară – limba oficială a statului, nu este respectată, sau este chiar subminată, interzisă pe o parte (zona transnistreană – cca. 12% din teritoriul R.M., n. red.) a teritoriului ei?... Limba română duce zilnic un război lingvistic, stradal și informațional, instituțional, cu limba rusă, limbă adusă aici cu puștile regimului țarist și care a fost consolidată cu tancurile sovietice, păstrându-și un rol important la masa lingvistică românească a R. Moldova – și asta, pentru că dv. sunteți, pentru că noi, românii, suntem generoși și slabi! Limba română este – dincolo de tot ce s-a fi spus frumos de-a lungul timpului, în literatura și istoria noastră, și de tot ce s-a rostit chiar și astăzi, la această conferință – limba română este instrumentul prin care se exprimă războiul pentru independența românilor din R. Moldova.

Limba română face cât 10 divizii, mai ales, în acest război. Asta, cu atât mai mult, cu cât apărarea militară efectivă a R. Moldova este, în continuare, nepermis de redusă. Limba română nu este doar standardul purtător al dorinței dv. de libertate față de Moscova, este și steagul apropierei dv. de România. Domnul Valeriu Ostaș spunea chiar astăzi, în fața statuii lui Mateevici, că „limba română este vocea cu care Țara îi caută și îi cheamă acasă pe basarabeni. Și la fel de adevărat este că, limba română este lumina cu care basarabeni își caută Țara. Limba este semnul apartenenței românilor din România la spațiul spiritual și cultural românesc feudal. Limba română vorbită în Basarabia este semnul năzuinței basarabenilor de a face parte din nou din acest spațiu cultural, geopolitic și spiritual-mental, de care tancurile rusești i-a despărțit.

În acest război avem două resurse fundamentale: una internă, Oamenii Mari, care nesfârșit se nasc la Chișinău, la Căușeni și pretutindeni, și care sunt oastea acestui război. La Căușeni, unul dintre cei care tot caută și tot adună oșteni pentru limba română este domnul Valeriu Ostaș, nume parcă predestinat. A doua resursă a românilor din R. Moldova este externă – și este una care nu se exprimă totdeauna, așa cum vă așteptați dv. – este România. O țară cu mai puțini oameni mari decât sunt în R. Moldova. Poate pentru că românii de acolo sunt mai feriți – pentru că războiul îl duceti dumneavoastră. Pentru că, oamenii mari se călesc numai în focul războaielor! Neîndoielnic, mai mulți români mari sunt la Chișinău, la Căușeni, la Soroca, sau Tiraspol, decât pe partea cealaltă de Prut. Dar România este o resursă foarte importantă pentru lupta R. Moldova. Cum spunea Nicolae Dabija: „Doru-mi-i de Dumneavoastră: ca unui zid de o fereastră”. România este zidul. Românii din Basarabia și nordul Bucovinei sunt ferestrele. Ferestrele nu au sens și nu pot respira fără de zid. România a fost dintotdeauna și rămâne Zidul, indiferent de ceea ce se exprimă în spațiul public de acolo, aparent nepuținător. În orice succes al dumneavoastră, în efortul dv. de evadare din tirania Rusiei, este și un efort timid, modest al României, care lucrează, uneori subteran, nevăzut, dar care este acolo sprijin și ideal. Sunt legăturile umane care s-au creat, se dezvoltă și ajung să conteze la un moment dat. Ce face România pentru dumneavoastră? Adună prieteni. În toate întrunirile importante, în mod public, oficial,

sau în negocierile diplomatice, România menține Republica Moldova pe hartă priorităților geo-politice și spune lumii că Moldova nu este singură. Statele Unite și Uniunea Europeană sunt prezente aici și pentru că România, în nesfârșite discuții, și în mii de tomuri, a atras atenția cancelariilor asupra acestei țări.

Așadar, resursele R. Moldova în efortul de eliberare de sub tirania rusească sunt două: oamenii mari din interior și România din exterior, chiar dacă mulți gândim că răspunsul României este încă anemic, sau prea subtil. Eu știu că România face, în continuare, eforturi pentru ca acest război de independență din Basarabia să aibă în continuare șanse.

Nu știm dacă acest război de independență va cere într-o zi, din nou, sânge, ca în anii 1990-1992. Formația de avocat îmi spune că sunt puține șanse ca ieșirea din sclavia post-sovietică să se producă sub forma unui plan de pace. Prea puține exemple avem de națiuni care să-și fi câștigat independența altfel decât plătind prețul un greu tribut de sânge. Dar până atunci, dumneavoastră aveți de dus un război mult mai simplu: un război care, spre deosebire de părinți, dumneavoastră nu riscați să fiți duși în Siberia, nu vă primejduieste viața sau libertatea; un război în care nu trebuie decât să continuați reconstrucția identității românești a dumneavoastră, aici la dumneavoastră acasă. Și, la baza acestei reconstrucții stă limba română! Putem câștiga acest război, fără a primejdui viața nimănu – ci doar vorbind corect în limba română, clar și răspicat, și în școli și în familie, și pe stradă și oriunde mergem; păstrând vie, în inimă, aspirația firească, legitimă și istorică, pe care o aveți, de reintegrare în matca din care rușii v-au rupt cândva.

Mulți dintre dumneavoastră, români fiind sau pro-români, au, așa, o confuzie și o rezervă față de Europa și față de Occident. Dragii noștri, trenulețului acestuia, geo-politic, care a mai plecat de mai multe ori de aici către Vest – a plecat în 1917, a mai plecat o dată în 1989-1990 – de fiecare dată, i-au fost șinele sabotate și vagoanele deraiate. Mai pornește o dată acum, și el duce către evadarea din tiranie, către libertate și prosperitate. Indiferent dacă vă gândiți ca vagoanele să se oprească la București, sau să-și continue drumul spre Bruxelles, aceasta este direcția dezirabilă: spre Vest, pentru că, alternativa este Siberia! Vă mulțumesc.

A urmat un scurt moment poetic, în care protagoniștii au fost Dnii **Anton Barbăroș** și **Tudor Bătrânac**, care au citit din propriile poeme, creațiile având o tematică adecvată sărbătorii Limbii Române, cu o ideatică unionistă și închinată limbii române și neamului românesc.

Ion Găină: «Iată că atunci când trăim în limba română avem ce spune, indiferent de profesia sau ocupațiile noastre.

În continuare, vreau să vă prezint două cărți pe care le-am adus: „**Focul cel netrupesc**” – *Poezii-rugăciune*, de inspirație creștină, o antologie alcătuită de doamna **Mariana Răbincă**, Editura Școala Ardeleană, Cluj-Napoca și proaspăt scoasă de sub tipar, care adună 130 de autori, în peste 600 de pagini. Este o carte frumoasă, este o carte bogată, este o carte de referință.

Asupra cărții mele „**Fățarea de aramă**”, nu mai insist...

Vă spun doar că un scriitor și un istoric nu face altceva decât să scoată la suprafață niște lumi care se pierd în istorie, sau au șansa reală de a se pierde. Asta s-a întâmplat cu expresia „fățarea de aramă”, pe care am preluat-o de la bunica mea. Bunica mea îmi povestea că în spațiul dintre localitățile Sălcuța, Zaim, Opaci, pe șesul Botnei, este o fățare de aramă. Fățarea este locul acela, piatra aceea rotundă unde se înhamă boul sau calul pentru a treiera grâul (tehnică populară ancestrală, prin care treieratul grâului se realiza prin călcarea de către animalele de tracțiune, boi sau cai, legați cu o funie de un suport central – un par – la o distanță potrivită, snopii de grâu fiind așezați radial în jurul parului, astfel încât, printr-o mișcare în spirală, animalele porneau dinspre exterior, la distanța maximă, și rotindu-se în jurul parului, mânați fiind de un sătean, ajungeau să-și scurteze funia de legătură până ce trebuiau să se întoarcă în sensul invers, ajungând din nou la periferie și, tot așa, până se aprecia că snopii sunt suficient de scuturați – treierați – și începea vânturatul boabelor de grâu. De aici, probabil, și expresia: „a ajuns funia la par”, în sensul că nu mai sunt alte posibilități, decât să se schimbe mersul lucrurilor. Dar fățarea, despre care vorbește autorul, probabil era o enormă placă de piatră, gresie, sau chiar metal, aramă, pe care erau așezați snopii, cum era suportul de piatră al roții de rășniță – dar la o scară mult mai mare –, cioplită și ea tot din piatră, la măcinatul arhaic al porumbului sau grâului, n. red.). Fățările nu mai există de multă vreme, dar termenul s-a păstrat și a ajuns să însemne altceva: este un loc unde se depozitează grâul. Fățarea de aramă are o vechime de secole, sau cine-știe, poate milenii și tocmai de aceea este și un lucru sau un loc care nu trebuie lăsat să se piardă, care trebuie să fie redescoperit de facto, pentru că el are și o valoare de simbol. Eu, ca scriitor, i-am dat mai întâi dimensiunea poetică, metaforică. Fățarea e o horă, e un cerc. Repun în circulație această construcție lingvistică arhaică: *fățarea de aramă*.

Cartea are 104 pagini și cuprinde mai multe „fățări”, adică mai multe cicluri de poeme. Cartea se încheie cu poemul: „**Dar cine rămâne?**”

„Furtunile trec și corbi negri se duc,
Dar cine rămâne aicea, sub nuc?
Oști reapar la străbunul hotar,
Și cine rămâne pe loc, sub stejar?”

Căușeni, Conferință Cons. Rn. – Dl. **Dorin Popescu**, analist politic, eseist, prof. univ., diplomat, fondator Asoc. *Casa Mării Negre*, Constanța: «Românii din Basarabia, de peste două sute de ani, duc steagul războiului lor de independență față de proiectul imperialist rusesc. Din 1812 durează acest război!».

Căușeni, Conferință Șt. – Dl. **Andrei Pavlenco**, Vicepreședinte Consiliul Raional Căușeni, a înmănat *Diplome de Onoare*, pt. colaborarea fructuoasă cu organele administrative, Dlor: **Paul-Mircea Iordache, Cezar Pânzaru, Dorin Popescu, Anatol Petrencu și Florin Simion Egner**.

Căușeni, Conferință Șt. – Dl. **Ion Găină**: «Trei instituții căușenene, Casa-Muzeu *Alexie Mateevici*, Zaim, Biblioteca Raională *Ion Ungureanu*, Căușeni și Liceul Teoretic *Mihai Eminescu*, Căușeni, acordă Titlul onorific *Mesagerul Verbului Matern*, Dlor: **Paul-Mircea Iordache, Valeriu Dulgheru, Traian Brătianu și Dnei Gabriela Vasiliu** (Brăila, cordonatoarea festivalului *Ana Blandiana*)».

Căușeni, Sala Conferințe Consiliul Raional – **Valeriu Ostaș** primind Titlul onorific de „*Cavaler al Spațiului Spiritual Mateevici*”, din partea Centrului de Spiritualitate al Sudului Basarabiei, Zaim, Casa-Muzeu *Alexie Mateevici*, Zaim, pentru consacrare în promovarea valorilor românești autentice.

Căușeni, Consiliul Raional. Conferința Științifică *Limba română este întâia graniță a țării mele care trebuie păzită* – aspect din timpul desfășurării lucrărilor: în dr. foto., Dl dr. în istorie **Sergiu Balanovici**, muzeograf la Muzeul Județean Botoșani, membru al delegației botoșănene.

Foto de grup la finalul Conferinței. Distingem (st.-dr.): Ion Găină, Lulian Moldovanu, Mircea Muraru, Olga Ostaș, Traian Brătianu, Cezar Pânzaru, Paul-Mircea Iordache, Andrei Pavlenco, Angela Carauș, Dorin Popescu, Andrei Carauș, Dorina Popescu, Anatol Petrencu, Ion Iovcev, Valeriu Dulgheru.

(mixaj foto: **Ilie Gluc / Paul-Mircea Iordache**)

Biserici cad pe un trist caldarâm,
Dar cine rămâne aici, sub sarcâm?
Femeie, suntem efemere scântei,
Dar cine rămâne aici, sub tei?

Spre tine, Doamne, în sus voi să cad,
Dar cine rămâne aici, sub brad?

Iată, prin întrebarea aceasta retorică, să dăm un tâlc și întâlnirii noastre de azi: cineva trebuie să rămână și să continue drumul și lupta, Prin voia destinului, acei de azi suntem noi.

Vă mulțumim tuturor celor prezenți, de dincoace și de dincolo de Prut!

Fiecare participant este demn să primească o medalie, nu doar o diplomă la acest eveniment. Dar noi vom încerca, cu puținul pe care l-am reușit, să apreciem prezența și activitatea dumneavoastră. Îl rog pe domnul vicepreședinte să înmâneze diplomele acordate de Consiliul Raional.

Andrei Pavlenco – vicepreședintele C. R. Căușeni: «Înainte de a înmâna diplomele aș vrea să vă spun câteva cuvinte. Astăzi s-a vorbit mult despre limba română, dar eu vreau să vorbesc și despre oamenii care promovează cultura română. Mulțumesc domnului **Ion Găină** și domnului **Valeriu Ostaș**. Grație lor ne-am întâlnit acum cu mulți prieteni, inclusiv de peste Prut. Mă bucur că am avut onoarea să cunosc personal atâtea personalități, precum domnul **Anatol Petrencu**, ale cărui cărți le-am citit. Să cunosc această frumoasă familie **Carauș**. Ne leagă multe, ne leagă istoria, ne leagă limba, dar importanți suntem noi, oamenii. Oamenii sunt resursa cea mai importantă a unei națiuni, a unui stat. Mulțumim tuturor pentru implicare, pentru că ați venit de departe pentru a fi alături de noi. Și sărbătoarea noastră nu ar fi deplină dacă nu am acorda și câteva distincții.

Așadar: **Diplomă de onoare** se decernează domnului **Paul Mircea Iordache**, redactor șef al revistei „*Vatra Noastră Românească*”, în semn de înaltă prețuire pentru colaborarea fructuoasă cu organizațiile și autoritățile căușenene, pentru contribuția deosebită la desăvârșirea idealurilor naționale românești, prin lansarea proiectelor frățești de consolidare a identității civice a tinerilor și a oamenilor de bună credință din spațiul Căușenilor».

Paul Mircea Iordache: «Mulțumesc. Sunt onorat. Subliniez, încă odată, această recunoaștere este adresată tuturor colegilor mei, care lucrează alături de mine la realizarea revistei, pentru că suntem un colectiv acolo, la Botoșani. Să dea Dumnezeu să realizăm idealul nostru: Unirea cu România, să trăim și s-o vedem! Mulțumim».

Andrei Pavlenco: «Aceiași **Diplomă de onoare** se conferă Dlui **Cezar Pânzaru**, Președintele Asociației culturale „*Pro Basarabia și Bucovina*”, Constanța, pentru aceleași merite».

Cezar Pânzaru: «Mulțumesc foarte mult pentru distincție. Consider că este un omagiu adus prieteniei care ne leagă. Eu și colegii mei suntem vrăjiți de Căușeni și de locuitorii de aici. Așteptăm să fim toți într-o singură țară».

Andrei Pavlenco: «Aceiași **Diplomă de onoare** se conferă Dlui **Dorin Popescu**, președintele Asociației *Casa Mării Negre*, Constanța, pentru discursurile înflăcărâte, dar corecte, pe care le-am auzit astăzi.

Dorin Popescu: «Mulțumesc foarte mult. Participăm cu deosebit interes la aceste manifestări, cu titlul de parteneri, și sunt extrem de convins că asemenea manifestări culturale de calitate vor continua, în spiritul relațiilor statuate între cele două state românești».

Andrei Pavlenco: «Cu mult drag, aceiași **Diplomă de onoare** se conferă căușenianului nostru, Dl **Anatol Petrencu**, Președintele Asociației Istoricilor din R. Moldova „*Alexandru Moșanu*”, pentru că ne și reprezintă cu cinste, pe noi, căușenienii, la nivel de țară și nu numai.

O diplomă este pregătită și Dlui **Florin Simion Egner**, Directorul Zonei Metropolitane Botoșani, care este frecvent prezent, chiar dacă, de această dată, nu a reușit să ajungă.

Mulțumindu-vă, încă o dată, pentru prezență, trăiesc cu speranța că la ediția de anul viitor vom fi prezenți într-un număr și mai mare, ridicând la un nivel și mai înalt calitatea acestor manifestări închinete sărbătorii naționale a Limbii Române».

Ion Găină: «În continuare noi, organizatorii, am decis să acordăm un set de distincții onorifice pentru oamenii noștri pentru că se obișnuiește ca aceștia să muncească cel mai mult, dar să fie apreciați numai după ce pleacă, după ce nu mai sunt. Ori ei merită să se bucure de prețuirea noastră la timpul potrivit. Și nu așteptăm să vină cei din Chișinău să ne aprecieze oamenii. Noi trebuie să o facem.

Am imprimat pe Certificatul Titlului Onorific „*Mesagerul Verbului Matern*” titlul Conferinței noastre de azi, citatul din Grigore Vieru: „*Limba română este întâia graniță a țării mele care trebuie păzită*” ca să marcăm evenimentul o dată în plus.

Se acordă Titlul Onorific „*Mesagerul Verbului Matern*”: pentru hotărârea cu care promovează și apără curățenia și adevărul verbului românesc:

Dlui **Paul Mircea Iordache**, redactor-șef la revista „*Vatra Noastră Românească*”, Botoșani;

Dlui **Valeriu Dulgheru**, prof. univ. dr. hab. în științe tehnice, U. T. a Moldovei, Chișinău;

Dlui **Traian Brătianu**, prof. univ. dr. în filologie, Univ. „*Ovidius*”, Constanța;

Dnei **Gabriela Vasiliu**, coordonator al Festivalului „*Ana Blandiana*”, Brăila.

În continuare, vom acorda titlul de „*Cavaler al spațiului spiritual Mateevici*”. Anul trecut am acordat acest titlu domnului Anatol Petrencu. Este o surpriză, pentru că cel care va primi anul acesta titlul nu știe și cel mai probabil, în modestia lui, nici nu se gândește că ar putea fi vorba despre el. Este una dintre cele mai deosebite distincții ale spațiului nostru, care se acordă într-un singur exemplar pe an.

În general, întreaga Basarabie este spațiu spiritual Mateevici, dacă te gândești că poezia „*Limba noastră*” este al doilea imn al spiritualității românești. Tot ce face românul de bine pentru el, face și pentru țara lui, indiferent de domeniul în care activează: economic, armată, administrație, cultură. Fă-ți datoria și deja ești bun român. De aceea acordăm azi titlul de „*Cavaler al Spațiului Spiritual Mateevici*”, pentru *consacrare în promovarea valorilor românești autentice* unui bun român, care își face datoria cu dăruire, și pe care nu că nu l-am fi văzut până acum, dar, cum se întâmplă frecvent, îl lași mai la urmă, pentru că e al tău, pentru că e de aici, e la îndemână. Azi nu mai lăsam la urmă și înmănam Ordinul de „*Cavaler al Spațiului Spiritual Mateevici*” domnului **Valeriu Ostaș**, principalul organizator al acestor evenimente de atâția ani. Se întâmplă o avansare în grad. Domnul Ostaș, de astăzi nu mai este doar ostaș al limbii române, ci devine *Cavaler al spiritualității românești*. Felicitări, domnule Valeriu, aveți toată prețuirea noastră!».

Valeriu Ostaș: «Surpriza este foarte plăcută, din motiv că distincția vine din partea unui „conclav” de înalți oameni de cultură și spiritualitate românească. Asta mă obligă să fiu și mai harnic. Să aveți convingerea că activitatea asta, pe care mi-am asumat-o, o voi duce cu demnitate, atât timp cât o vor cere oamenii de azi, dar avem datoria și față de înaintași, pentru că avem niște angajamente și față de cei de dinaintea noastră. Este foarte important pentru mine că am fost remarcat și mă simt apreciat de dumneavoastră. De mâine am alte proiecte, mai ambițioase, prin care sper să mobilizăm mai mult oamenii. Mă refer la necesitatea de a aduce, mai mult, tinerii către altarul limbii române, și nu numai atât – de a milita pentru aducerea către Mitropolia Basarabiei, a Patriarhiei Române, a unui număr sporit de biserici de la noi. Să avem mai mulți tineri care să participe la Ziua Limbii Române, care să calce pe urmele noastre și să ducă mai departe cultivarea limbii române și a istoriei neamului nostru, pe cărările deschise de noi, și să dea Dumnezeu, cum a spus și Dl Paul-Mircea Iordache, să realizeze idealul nostru, să revenim în familia Țării, să fim împreună tot neamul românesc. Doamne ajută!

Ion Găină: «Țin să precizez că Certificatul Ordinului acesta este întărit de semnăturile autografe ale acad. **Ion Borșevici**, acad. **Mihai Cimpoi** și a lui **Petru Cărare**. Ar fi frumos ca în continuarea acestor semnături, pe spatele Certificatului, ca să încapă, să semnăm și noi toți și dumneavoastră. Cu semnăturile dumneavoastră puterea actului acesta va fi încă și mai mare peste timp. Doamne ajută! Trăiască Limba Română! Trăiască Neamul Românesc!»

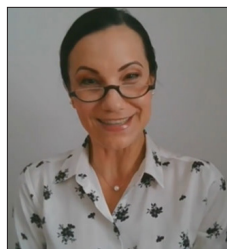
Dl **Traian Brăteanu** (Constanța) a ținut să „marcheze un ultim punct” în cadrul Conferinței, dând citire unui poem, „*Cântec pentru țară*”, autor **Liviu Băițel**, poemul, firese, este închinat Basarabiei, „*lacrima noastră*”, în ultimele versuri, o rugă către Dumnezeu: «Eu azi către ceruri aduc rugămintea./ Ascultă-ne, Doamne, dorința./ Ne iartă greșeala cea fără de minte/ Și dă-ne din nou biruința.// Dar sunt în Moldova, adune-o acasă./ Măcar pentru ultima oară./ Să fim iar cu frații alături, ne lasă./ Că dușmani prea mulți ne-mpresoară.// Și cum ne-a fi scris în a Tale socoate/ De-o fi să pierim, pierim împreună./ Cu toți pentru țară, și soră și frate./ Iubindu-ne glia străbună».

În finalul Conferinței, organizatorii, Dnii **Ion Găină** și **Valeriu Ostaș**, au invitat participanții să se reunească pentru o poză de grup, așa cum se observă în mixajul foto alăturat.

După acest ultim act, grupul botoșănenilor și-a luat rămas bun de la gazde, mulțumind pentru excelența organizare a suitei de manifestări culturale, la care am participat la invitația liderilor basarabeni uniونيști. Folosind aceeași soluție pt transport, autoturismul Dlui **Sergiu Balanovici**, am făcut calea întoarsă, ajungând la Botoșani în cursul „orelor mici” ale nopții.

Să ne ajute Dumnezeu să realizăm tot ce ne-am pus în gând!

Consemnare și transcriere din fișiere audio: **Iulian Moldovanu**
Fotomontaje: **Ilie Gluc** și **Paul-Mircea Iordache**
Consultant: **Valeriu Ostaș**

EDUCAȚIA TINEREI GENERAȚII:**Adriana Vitan Balint, Jurnalist****Generația „Muieți-s posmagii?”**

Caz real: „O profesoară de la un colegiu din București a fost înjunghiată de un elev în vârstă de 16 ani în timpul orei de curs. Elevul, nu era un copil problemă sau agresiv. «La data de 5 aprilie 2023, în jurul orei 12,30, în timp ce persoana vătămată, în vârstă de 26 de ani, profesoară la un liceu din municipiul București, începuse ora de predare la clasa a X-a și împărțea foile cu teste către elevi, în momentul în care a ajuns la banca inculpatului, acesta din urmă a lovit-o cu un cuțit în gât, provocându-i

o plagă înjunghiată în regiunea cervicală anterioară. Inculpatul a premeditat săvârșirea faptei prin aceea că s-a interesat despre pedeapsa aplicabilă, a făcut planuri în legătură cu modul în care urma să acționeze și s-a înarmat cu un cuțit. Din modul în care a acționat, lovind victima cu o armă cu potențial letal într-o zonă vitală, rezultă că inculpatul a acceptat că acțiunile sale pot duce la decesul victimei, care nu s-a produs din hazard» (spun procurorii) [1]. (Redacția).

Unii sar cu cuțitul la profesoara care are curajul să ceară elevilor să scoată o foaie de hârtie pentru un extemporal surpriză. Alții vin călare pe un vehicul inventat pentru distracția copilașilor de cinci ani, și nu pentru fanteziile ecologiste ale namilelor de doi metri, în plină viteză, „pe roșu”, și sunt azvârliti prin aer, în mijlocul intersecției.

Astea toate sunt efectele răzgâielilor unei generații pe care noi am cocoloșit-o. O generație de neputincioși, veșnic într-o lenă iremediabilă, pe care o numesc depresie, pusă pe seama celorlalți, pe care îi învinovătesc mereu pentru lipsa personală de chef pentru orice.

Nu au chef să muncească, nu au chef să se însoare, nu au chef să facă copii, nu au chef să își facă nici măcar o iubită sau un iubit, pentru ei orice în viață este extrem de complicat. O generație de „muieți-s posmagii?”, căreia oricât i-ai da și orice i-ai face, tot nu e îndeajuns, tot nu e bine, totul trebuie făcut numai în condițiile impuse de ea.

Am îndepărtat admiterile ca să nu îi stresăm, se intră la facultate pe bază de dosar, am îndepărtat premiile în școala primară ca să nu se simtă unii inferiori altora, am scos notele din cataloage, se dau calificative, am renunțat la medii și la teze tot ca să protejăm neputincioșii, i-am scutit de la sport ca să nu transpire și să răcească, le-am dat joburi online ca să nu mai piardă timp cu îmbrăcatul și spălatul, practic să muncească direct din pat.

Ne-am dat la o parte de pe stradă, ca să le facem loc cu vehiculele lor năstrușnice, tot felul de roți mai mari sau mai mici, monocicluri, bicicluri, tricicluri, toate pe baterie, să nu implice niciun efort care să îi obosească în vreun fel. Apoi, ne-am dat la o parte și de pe trotuare, mergem în șir indian ca să aibă ineptii ăștia loc pe unde să se încure pe drăcovenile lor electrice, că, să meargă pe jos e greu să dea pasul, iar cu autobuzul le pute, că e plin de boomeri.

Chiar și pe alea electrice, le e lenă să meargă la piață, la supermarket, nici apă nu își cumpără, își comandă totul la „Glovo”, le cară câte un copil amărât, dar ancorat în realitate, câte 30 de kile de apă pe scări, patru etaje, ca să nu moară ăștia de inaniție în casă.

De gătit, e prea complicat, comandă mâncarea gătită, online, umplu cu caserole de unică folosință câte o pungă de gunoi zilnic, în timp ce ne ceartă că nu suntem responsabili cu mediul.

Salonul de psihiatrie al societății schizoide

Gata, bre, ați terminat cu depresiile? Mi-am dat seama demult că *facebookul* e aspirator de zdruncinați, dar așa revărsare de simptome atârinate la uscat, arătate la tot cartierul, cum am văzut în ultimele zile (prima decadă a lunii mai a.c., n.red.), nici la cel mai exclusivist salon de psihiatrie nu cred că există.

Puneți mâna și ieșiți din casă, la soare, faceți mișcare, alergați, plimbați-vă cu bicicleta, urcați pe munte, săpați via, tăiați crengile pomilor, tundeți iarba, măturați curtea, trotuarul, orice implică activități fizice în natură.

Aruncați televizorul pe fereastră și alte ecrane care vă vând iluzii despre fericire, îndestulare, iubiri perfecte. Nu mai trăiți viața altora, trăiți-o pe a voastră.

Psihologele alea care vă trimit în haita de câini ca să vă învingeți frica de câini sau vă trimit la morgă ca să rămâneți demni, sunt mai psihopupu decât ați putea voi să ajungeți, ocoliți-le!

Tot în voi e cheița pentru revenire din zdruncinăturile autoinduse,

Despre haine nu mai vorbesc, la toate casele de prin *mall*-uri e coadă, sacoșe întregi burdușite cu haine noi și, când ies pe stradă, tot în niște zdrențe izănite, cocoloșite, aruncate alandala, neingrijit, apar. La schimbarea de anotimp, aruncă saci de haine din anul precedent, pe motiv ca nu mai sunt *cool*, tot întru protejarea mediului, bineînțeles.

Te uiți la ei că sunt diformi, obezi, strâmbi, cu colana într-o parte, cocoșați, șchiopi, merg ca niște roboți, nu știu să miște mâinile pe lângă corp, iar dacă e nevoie să alerge, se împiedică și cad.

Sunt ai noștri și recunoaștem: am greșit! O generație ratată, de la care nu putem avea pretenția nici măcar să se întrețină singură, despre ajutorul pe care îl vom primi la bătrânețe de la ei nici nu poate fi vorba, să zicem bogdaproste dacă ne vor supraviețui, pentru că din ce în ce mai mulți tineri mor din cauza drogurilor, obezității, bolilor cardio-vasculare, tot din cauza lipsei de mișcare, a alimentației defectuoase etc.

Important e să ne trezim la timp din utopia asta și să pregătim complet altfel generațiile care vin din urmă. Gata, am văzut pe pielea noastră că răzgâiala și cocoloșeala excesive produc dezastre sociale.

Și da, o palmă la timpul ei face minuni. Copiii își respectau părinții și pentru că le știau de frică. Dacă beizadeaua nu înțelege de vorbă bună, ce facem, stăm să ne rugăm de ea cu toții, părinți, vecini, profesori, colegi? Totul doar ca să nu o atingem cumva și chipurile să o traumatizăm psihic, în timp ce aia e oricum traumatizată de lipsa de reacția a societății la mizeriile pe care le face, de inexistența oricărui tip de limite?

Și nici urecheala nu a omorât pe nimeni. Noi, așa urecheați, cu doamna care ne dădea cu rigla peste mâini dacă nu aveam batista curată și unghiile tăiate, luna, avem infinit mai puține traume decât mimozele astea ajunse la maturitate care nu sunt în stare să traverseze strada singure fără să le calce vreo mașină.

Aia cu *parentingul*, cu cerutul părerii copilului care nu e prezumat a avea discernământ, deci NU poate lua decizii responsabile, trebuie să dispară.

Hai cu notele, cu exmatriculările, cu premiul I, cu corigenți, cu sport, cu mers pe jos, cu alergat, cu cățărât în copaci, cu mâncat de dudu și corcodușe, mai un gips, mai o jilitură, mai o negritură, toate fac parte dintr-o copilărie sănătoasă, care călește viitorul adult.

Ajunge cu progresismul ăsta prost înțeles. Vrem un viitor viabil pentru copiii noștri și un mediu sigur în care să trăim. Nu avem chef să ne înjunghie nimeni care rămâne fără bani de boabele de care e dependent, de unul care a pierdut la cazino banii luați pe casa moștenită de la bunici, de tot felul de psihopați care au stat o viață întreagă prin hrubele internetului și ale realității virtuale și care nu se pot adapta la lumea reală, considerându-i pe toți ceilalți niște *N.P.C.*-uri.

Dacă ăia din China sau Rusia, așa dictaturi cum sunt, scot generații de copii normali, care se joacă, alergă, învață, fac o școală, un sport, știu o meserie, își fac o familie, au copii și trăiesc așa cum a trăit omenirea de mii de ani, păi atunci eu îmi doresc mai degrabă o astfel de dictatură decât democrația asta care ne omoară și copiii și pe noi.

Progresismul și civilizația asta prost înțelese și-au atins limitele și asta se vede în toate țările occidentale. Au venit din urmă și deja schimbă polii de putere mondială țări care au cultivat școala, munca, responsabilitatea, competiția, curajul, sacrificiul, respectul față de valorile sacre ale unui neam: părinți, familie, dascăl, comunitate, credință, tradiții.

căci depresia e doar în mintea voastră îmbăcșită de atâta stat.

Un organism cu un ADN făcut să meargă la vânatoare ca sa aibă familia ce mânca, care să fie gata în orice moment să își ia tot calabalăcul și să schimbe peștera dacă apar dușmanii invadatori, nu se poate adapta brusc la vremurile moderne care ni se servesc de doar câteva decenii.

Ați ajuns în secolul al XXI-lea trântiți într-un fotoliu, scaun de birou, cu anii, într-o nesimțire fără sfârșit, normal că asta nu e deloc normal și organismul tipă la creier încontinuu, în timp ce ăla oricum e bulversat de ce vede la tv sau pe Instagram, unde e îmbătat de atâta perfecțiune, lux, fericire pe care el nu le poate atinge.

Cel mai bun exemplu de societate schizoide, cum e cea în care trăim, a fost zilele astea, cu încoronarea regelui Carol (Charles al III-lea, n. red.).

Cei care blamează tradițiile și le spun celorlalți că sunt retrograzi și trebuie să se adapteze la secolul al XXI-lea, că nu mai suntem în Evul Mediu, sunt fix cei care au stat cu ochii beliți la televizor toata ziua de sâmbătă (6 mai, a.c., n. red.), căzuți în extaz la vederea caleștii aurite,

a zorzoanelor și sclipiciului regal, la întreaga scenografie de paradă de Disneyland.

De partea cealaltă, cei care sunt adepții tradițiilor și a identității naționale, au blamat din toți rărunchii fiecare pas din ceremonia de încoronare, răzând de arhaismul tradițiilor britanice, aceleași de sute de ani.

Ce sănătate mintală mai așteptăm de la copiii noștri, când noi nu suntem în stare să ne hotărâm ce vrem, de fapt?

La săpă, tovarăși, că nu se mai poate, o luați grav pe lângă arătură și călcați și pe culturile sănătoase, înșirându-vă țicnelile în public.

(Preluare ART EMIS)

ANII POSTDECEMBRIȘTI

Statistici devastatoare: Anii de după 1990, cea mai nefericită perioadă din istoria noastră!

Raluca PRELIPCEANU – o conștiință românească

Migrațiune și mentalități – un sfert de veac de tranziție și bejenie

Conferința cu tema „*Migrațiune și mentalități – un sfert de veac de tranziție și bejenie*”, susținută de doctor în științe economice Raluca Prelipceanu^{*)}, a fost o surpriză totală pentru auditoriu.

În primul rând, deoarece Raluca Prelipceanu și-a luat masteratul și doctoratul la Sorbona, cu o temă similară, în urma unei ample cercetări făcute direct pe teren, vreme de mai mulți ani, în mai multe țări europene, SUA și Canada, după care i s-a propus să lucreze la Banca Mondială sau ca înalt funcționar în domeniul economic la Bruxelles.

A refuzat, după ce s-a convins de duplicitatea și fariseismul acestor instituții și a revenit în România să ajute la reconstrucția economică a țării. Dezamăgirea a fost totală, întrucât, la nivelul ei de instrucție, nu s-a găsit un post în care să fie angajată ca să-și poată dovedi utilitatea și să-și câștige cinst și demn o pâine. Așa se face că a intrat în monahism, la o mănăstire din apropierea orașului Câmpeni, pentru a putea să-și continue cercetările economice.

Scandaloasa situație se „potrivește” perfect României, țară condusă, în ultimii 30 de ani, de prea mulți incompetenți.

În conferința amintită, Raluca Prelipceanu a punctat aspecte extrem de grave despre fenomenul emigrației din România și anume:

- țara noastră este pe locul 2 în lume (după Siria) ca număr de populație care emigrează, 9 români pe oră, 17% din populația activă a țării, 1/5 din întreaga populație;
- am pierdut 40.000 de medici (2007-2017), 84.000 tineri (2016) sub 36 de ani, din care 19% cu studii superioare (61% femei);
- suntem sursă de forță de muncă calificată pentru Austria, Ungaria, Franța, Germania și supercalificată pentru SUA și Canada.

Consecințele, pe termen mediu și lung, sunt înfiorătoare:

- 5-6 milioane de români sunt permanent sau temporar în străinătate ca emigrați;
- pierdem o mare parte din tinerii care s-au calificat aici pe cheltuiala statului român;
- a crescut vârsta la care femeile procează (de la 18 ani în 1980 la 30 de ani în 2017);
- copiii rămași în țară abandonează școala, devin analfabeți, nu primesc educație morală părintească, motive pentru care vor deveni o mare problemă peste 5-10 ani;
- diaspora românească nu este coagulată, nu are putere, nu promovează interesele României, nu susține interesul național;
- are loc deconstrucția identității umane, declasarea ei (cei plecați la muncă, chiar dacă au studii superioare, acceptă munci degradante);
- se schimbă mentalitatea celor plecați, acceptând după un timp principiile morale ale țării unde lucrează (homosexualitatea, neasumarea

întemeierii unei familii, bigamia etc.);

– emigranții români nu investesc în România resursele lor financiare. Chiar dacă își construiesc aici case, cimentul este francez, cărămida poloneză, instalația electrică olandeză, cea sanitară germană, aparatura neromânească, deci totul (profitul, n.red.) se reîntoarce în aceste țări;

– 20% dintre cei plecați nu se vor mai întoarce niciodată în România fiind pierduți definitiv;

– 23% au cerut cetățenie străină (Ungaria, Italia, Spania, Franța, Canada, SUA);

– dezvoltarea noastră economică este doar din: industria auto, informatică și consum;

– 40% din suprafața arabilă a țării este cumpărată de străini;

– marile magazine cu produse agroalimentare distrug agricultura românească (sectorul legumicol, pomicol, creșterea animalelor), care a devenit una de subzistență;

– principalele resurse strategice sunt în mâna străinilor.

Înfiorător de adevărat, sumbru ca perspectivă. De ce am ajuns aici?

– incompetența clasei politice care conduce țara de aproape 30 de ani;

– lipsa unor programe și strategii naționale de dezvoltare economică pe termen mediu și lung;

– nepotismul infiltrat în toate structurile, care creează imobilism și rezistență la transformare;

– supraîncărcarea schemelor și posturilor salariale la stat, care duc la cheltuieli uriașe;

– birocrăția, mita, recompensarea politică cu posturi de răspundere după alegeri;

– distrugerea sentimentului patriotic, religios, deznunerea, trădarea, lașitatea fac ca noi singuri să „închinăm” țara celui care plătește mai mult. În scurt timp nu mai avem, chiar dacă am dori, cu cine să mai îndreptăm lucrurile.

Concluzia te rog să o tragi tu, cititorule!

(preluare *justițiarul.ro*)

^{*)} Raluca Prelipceanu – s-a născut în anul 1982 la București. Își propusese să devină doctor sau biochimist, însă profesoara de chimie a convins-o că era prea sensibilă și meseria nu i s-ar fi potrivit. Așa a ajuns în cele din urmă să facă Relații Economice Internaționale. La 22 de ani, Raluca Prelipceanu pleca cu o bursă Erasmus la Paris. Și-a luat masteratul și doctoratul la Sorbona, cu o temă similară, în urma unei ample cercetări făcute direct pe teren, vreme de mai mulți ani, în mai multe țări europene, SUA și Canada. În cei nouă ani cât a stat departe de casă, a călătorit în peste zece țări și a învățat de peste tot câte ceva. A revenit în România să ajute la reconstrucția economică a țării. A continuat cercetarea despre migrație cu un doctorat, în timpul căruia a ajuns, 15 luni, în Torino, unde se află cea mai mare comunitate românească. A beneficiat atunci de o bursă *Arii culturale*, din partea Universității Sorbona din Paris și o bursă *Marie Curie*, din partea Comisiei Europene. După finalizarea doctoratului, a mai predat o vreme, a mai lucrat la niște proiecte, dar a hotărât să revină în România.

A intrat în monahism, la o mănăstire din apropierea orașului Câmpeni. A publicat o carte despre persoane din Occident care au devenit ortodoxe, conținând aproape 30 de interviuri, povești de viață din toate colțurile lumii. Nu s-a limitat doar la scris și a început să se implice în comunitățile defavorizate din Munții Apuseni. A mers voluntar, inclusiv la București, la spitalul Sf. Nectarie unde se află internați bolnavii de cancer în faza terminală.

În ultimii ani, au dispărut de pe harta României nu mai puțin de 130 de sate. Ea nu poate împiedica pieirea lor, dar luptă să le transforme în locuri memorabile. Raluca Prelipceanu se asigură că obiceiuri seculare rămân totuși în memoria colectivă a Internetului. Astfel, copiii copiilor noștri vor ști cine sunt și de unde vin. Nu vor fi, cum foarte frumos spune, „ologi identitar”.

CATEDRALA NAȚIONALĂ... LA ZI

„Biserica este corabia care ajută pe oameni să treacă de la viața pământească vremelnică la viața cerească veșnică”

Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

CATEDRALA NAȚIONALĂ – un imens șantier... care clădește lumină!

(Foto: 15 august 2023, DIANA ȘUSTER)

Sprijiți lucrările de pictură în mozaic la Catedrala Națională

1. DIRECT la orice unitate de cult din cadrul Bisericii Ortodoxe Române urmând a primi chitanță personalizată cu mențiunea: „Pentru pictura Catedralei Naționale”;
2. ONLINE pe site-ul www.pictamcatedrala.ro, accesând secțiunea de plată cu cardul în moneda aleasă de dumneavoastră, LEI sau EURO.
3. Prin SMS 8822 cu mesajul „PICTURA” în valoare de 2 EUR (nu se aplică TVA) valabil în: Vodafone, Orange și Telekom;
4. Prin depunere de numerar sau virament bancar în următoarele conturi BCR ale Patriarhiei Române:
 - LEI: RO 91 RNCB 0075 0048 9503 0395
 - EUR: RO 64 RNCB 0075 0048 9503 0396
 - USD: RO 26 RNCB 0075 0048 9503 0110
5. Prin redirectionarea a 3,5% din impozitul pe venit, completând formularul 230;
Alte detalii, la nr. de telefon +40 799 887 955 sau la ctitor@catedralaneamului.ro

Donează acum 2€ prin SMS

SMS 8822

Varianta electronică a revistei „Vatra Noastră Românească” poate fi accesată de pe adresa:

www.bibliotecabotosani.ro/index.php/vatra-noastra-romaneasca

E-mail: vnr.bt.2000@gmail.com

Editor: Uniunea Vatra Românească – Filiala Județeană Botoșani

Data publicării: decembrie 2023

COLEGIUL DE REDACȚIE:

Redactor-șef: Paul-Mircea Iordache;

Redactor-șef-adj.: Ion Negrei (R. Moldova);

Redactor-șef-adj.: Vasile Băcu (Reg. Cernăuți, Uk.);

Redactor-șef-adj.: Iulian Moldovanu (editare-difuzare);

Redactori: Gică Manole, Dan Prodan, Sergiu Balanovici, Petruț Pârvescu, Bogdan Cărăușu;

Secretar de redacție: Florea Macovei

2360 2182

Tipărit în România Iași
Str. Aeroportului nr. 2B
www.editurataida.ro

TIPO TAIDA
tipar digital/offset

